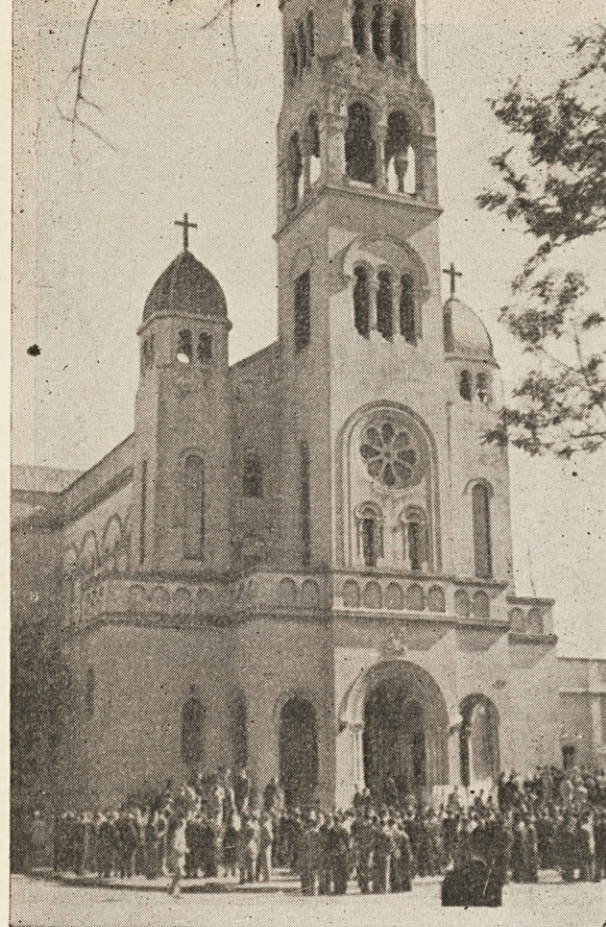

„HODIL JE OKROG, UČIL, BLAGOSLAVLJAL IN DOBROTE DELIL“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETNIK XVI LA VIDA ESPIRITUAL DECEMBER 1949

je obilo laži, potvar in podlih obrekovanj, vzetih iz zakladnice rdeče propagande. Nič novega niso povedali. Ponovili so isto, kar so brezprizivno kvasili proti ljubljanskemu škofu ob času, ko so ga sodili in obsodili, ne da bi imeli proti njemu en sam dokaz resnice za gorostasne obdolžitve. Saj bosta nekoč prav proces, s katerim so ga leta 1946 sodili, in časopisna gonja proti njemu, najboljši vir dokazov njegove veličine.

Pameten mož je izjavil takole: "Nisem si mislil, da more biti kdo tako brez vsakega sramu, kot ti ljudje, ki pišejo "Slovenski glas". Saj vendar vsakdo dobro ve, kako je doma. Saj vsi čutimo, kako grozovito smo bili Slovenci prevarani narodno; vsi vemo, kaj naši doma trpijo sedaj in kakšno "svobodo in blagostanje" uživajo. To "osvoboditev" so jim prinesli novi nasilniki, ki so nas varali, da bodo narod osvobodili. Zato je jasno vsakomur, ki ima samo zrnce soli v glavi, da so zločinci ti, ki so narod v tako stisko spravili. Pravi narodovi dobrotniki pa so tisti, kateri so že tedaj sprevideli, kaj se skriva za lažljivo krinko, in so se upali tudi javno nastopiti, da bi narod te grozote v naprej obvarvali. Jaz malo vem o ljubljanskem škofu; razumem pa to, da mora biti gotovo vsega spoštovanja vreden mož, če ga napadajo tisti, kateri so naš narod v tako strahotno nesrečo spravili. Rad ga bi videl in mu poljubil prstan."

Na nelepi izpad v "Slovenskem glasu" je "Duhovno življenje" odgovorilo z jasnostjo, ki je razgnala vse megle, s katerimi so rdeči plačanci hoteli zaslepiti narod. Seveda se je

LJUBLJENI OČE

Avgusta meseca je padla med nas novica, da dobimo obisk našega škofa. Premnogi, to je vsi novodošli, so se iz srca razveselili, drugi, to je staronaseljenci, pa so imeli deljene misli. Nekdo je sodil: ni še čas za to, ker so nekateri rojaki še dostopni rdeči propagandi in bi se lahko kaj nevšečnega zgodilo, kar bi gostu njegov obisk zagrenilo. Drugi je menil: prav sedaj je treba, da bodo vsaj ljudje zares vzeli stvar, in se bo med nami razčistilo. Kdor je do kraja slep, naj svojo slepoto vsaj javno pokaže. Tretji pa so menili, da je nepotrebno dražiti javnost, češ da so še preveč živo v spominu vsem "zločini škofa s krvavimi rokami..."

Škof Rožman je za vsa ta razdvojena mnenja vedel, a ker je v težkih časih revolucije doma doživljal podobno in še kaj hujšega, je mirnodušno odgovoril: "Pridem!"

"Slovenski glas", nekoč ljub časopis vsem Slovincem, ki je pod imenom "Slovenski list" vsak teden obiskoval vse slovenske domove v Argentini, težko zaželen, je moral, proti izrečni želji ogromne večine svojih bralcev, izliti nekaj golid gnojnice na moža, ki bo šel v zgodovino kot največji mož sedanjosti. Bilo

to "neslovensko pisanje o slovenskem škofu" ponovilo, toda z učinkom, ki je bil prav nasproten temu, kot so si ga želeli obrekovalci. Vsem dvomljivcem je ob tej priliki postalo jasno, da je "Slovenski glas" izdal slovenske narodne tradicije in koristi; zato narodno in versko poštenje zahteva od vsakega Slovenca, da ga ne pogleda več. S svojim napadom na največjega slovenskega moža je izdal svoj narod; z nesramnim napadom na slovenskega škofa branilca vere in poštenja slovenskega naroda, pa je dokazal, da po vsej pravici spada pod izobčenje, katerega je izrekla Katoliška Cerkev proti komunizmu.

Prvi učinek škofovega prihoda je bil torej dosežen, še predno je stopil na argentinska tla, in to po zaslugi komunističnega časopisa za Slovence.

ŠKOFOV PRIHOD

11. oktobra ob 20. uri je bil napovedan prihod z letalom iz Severne Amerike čez Čile. Pa smo že začasno zvedeli, da ima letalo zamudo. Pride o polnoči.

Ravno prav. Tisto uro, posebno pa tisti večer, ki je bil naslednje jutro narodni praz-

nik "Día de la Raza", ki je spomin odkritja Amerike, je moglo še več rojakov prihitei k sprejemu. Sicer pa ure prihoda nismo hoteli sporočiti široki javnosti, ker je vendarle obstajala bojazen, da bi kak vročekrvnež mogel izzvati kak nevshečen prizor, ki bi bil pač najbolj neljub prav v trenutku vstopa v deželo. A kljub tej relativni tajnosti in polnočni uri je bilo več kot stotina rojakov zbranih pred letališčem.

Skoro neslišno je letalo pristalo. Že so začarele ognjene oči ogromnega ptiča in zasijala razsvetljena okna. Dva obraza sem opazil. Škofovega sem takoj spoznal. In drugi? To naj bi bil Slabšakov gospod Jule?

Že so prislonili mostiček. Na vratih sta se pokazala oba pričakovana gosta. Škof, ves srebrn... koliko hudega je šlo čez to častljivo glavo.

Ni bilo časa za drobne pomenke, kajti čakala je zadaj stotina drugih, ki so koprneli po tem, da že pozdravijo svojega nadpastirja in poljubijo očetovski njegov prstan.

Ko so bile opravljene glavne formalnosti, pri katerih so našemu gostu dali prednost, je prevzvišeni v spremstvu duhovnikov: Oreharja, Lenčka, Hladnika, Kalana in župnika sv. Julije P. Figallo, stopil med narod, ki ga je sprejel z burnim ploskanjem.

Najprej je Franc Kremžar, predsednik pripravjalnega odbora, spregovoril besedo v pozdrav. Dekleta so izročila šopek z lepimi voščili; fantje so izrekli iskreno dobrodošlico, otroci so tudi razveselili svojega duhovnega očeta s svojim voščilom. Staronaseljenci, ki so prihitei v nepričakovano velikem številu,

NAS JE OBISKAL

in novodošli, vse je vzklikalo težko pričakovanemu gostu v pozdrav. Vsem je stisnil roke: premnogim kot starim prijateljem, drugim kot komaj še znanim znancem, katere je čas preobrazil v dolgih letih razstanka, tretjim kot doslej neznanim rojakom.

Kar naglo je bila ura ena. Še en buren aplavz, pa je zabrnal avto in zginil proti Buenos Airesu z visokim gostom, kateremu je župnik pri sv. Juliji č. g. Figallo veliko dušno ponudil stanovanje v svojem župnišču za ves čas bivanja v Argentini. (Sliko cerkve sv. Julije prinašamo na levi strani!)

PRVA POTA PO MESTU IN OKOLICI

12. oktobra je narodni praznik in v Argentini še posebej posvečen lujanski Mariji. Kaj bolj primernega kot to, da je prevzvišeni imel v svojem načrtu najprej obisk k lujanski Mariji, da se tamkaj zahvali za vse dobre, katere smo Slovenci po Njenih priprošnjah prejeli. Še posebno nam je drag Lujan, odkar imamo tam tudi našo brezjansko Marijo ustoličeno na častnem mestu ob oltarju epistolske križne-ladje, kjer je prevzvišeni daroval tisti dan sveto mašo.

Zbrali so se v Lujanu tedaj tudi bližnji rojaki Slovenci, čč. gg. Demšar in Boljka, lazarista, ki sta kaplana bazilike, in prof. dr. Jaklič, ki je v lujanski bolnišnici kurat. Imeli smo skupno kosilo, popoldne pa pete litanije v baziliki. Zvečer so prevzvišenega čakale doma že razne avdiјence in slavnostna seja "Društva Slovencev" v čast visokemu gostu.

Naslednji dan, 13. oktobra je bil namenjen uradnim obiskom visokih cerkvenih krogov. Zelo prisrčno je bil sprejet naš gospod škof od apostolskega nuncija, od kardinala Copella in obeh pomožnih škofov. Isti dan je bil tudi obisk v uredništvu katoliškega dnevnika "El Pueblo", ki je naslednje jutro prinesel obširno poročilo o našem gostu, o njegovem delu v domovini in trpljenju v tujini. Predstavil ga je kot prvoborca proti komunizmu.

Tudi ostali časopisi, in sicer vsi pomembni, so prinesli obširna poročila z ilustracijami o "škofu, ki je bil prva žrtev "progresivne demokracije", in ki je prvi svetu javno kot škof razkrinkal lažnjivi komunizem, skrit v osvobodilni fronti".

Kaj vse so si prizadejali titovski prigajniči, ki upajo dobiti za nagrado nekoč ko-

misarske stolčke, da bi našli vsaj en časopis, poznan v tukajšnji javnosti, v katerem bi našega priljubljenega škofa osramotili. Pa je bilo vse njihovo delo zastonj. Še več: časopis "Critica", ki je pred leti objavil o našem škofu dopis pod naslovom "Škof kolaboracijonist in vojni zločinec", je objavil posebno simpatično poročilo o njegovem delu za pravo svobodo slovenskega naroda med vojno in o njegovem obisku v Argentino, kamor prihaja kot mučenec za prave demokratske ideale. Podobno so pisali listi: Prensa, Nación, Clarín, Noticias Gráficas, Razón, Democracia, Mundo in sploh vsi pomembni listi.

14. oktobra je bil dan za sestanek z duhovniki. Kako zelo smo si želeli imeti med nami našega očeta! Čutili smo živo potrebo, da se pogovorimo s svojim nadpastirjem.

Zbrali smo se ob 11 v cerkvi sv. Julije. Bilo nas je 32.

Taki, kateri o duhovnikih in škofih nimajo prave sodbe, bi morali prisostvovati temu sestanku, da bi videli in spoznali, kaj je tisto, za kar se pravi duhovnik trudi in prizadeva: biti duhovnik po Srcu Jezusovem, po molitvi, delu, žrtvah in trpljenju združen s svojim Odrašenikom, vršech visoko nalogo dobrega pastirja med čredo, ki mu je izročena; da reši najprej sebe, potem pa druge, največje nesreče, ki je v življenju: odpad od Boga, v večnosti pa: večna poguba.

Nič o politiki, kot si predstavljajo tisti, kateri menijo, da je škofa pripeljal kak politični motiv. Niti besede ne! Škofa vodi samo ena velika misel: voditi slovenski narod po pravem potu v večno zveličanje. Vsa politika je samo v boju proti vsemu tistemu, kar človeka od prave poti oddaljuje, in v delu za tisto, kar človeka vodi na pravo pot zveličanja.

Tople so bile očetove besede, ki so nas znova ogrele za gorečo molitev. Ljubezen do Gospoda v svetem Rešnjem Telesu, do Marije, ki je Mati Jezusova in zato tudi mati vsakega duhovnika, ki je Jezusov maziljenec. Ogrele so nas pa škofove besede tudi za delo in pripravljenost na žrtve.

V zaupni skupni molitvi pred Najsvetejšim

smo izlili nato pred Gospoda vse naše skrbi in bolečine in prosili za blagoslov našemu prizadevanju in posebno še, naj božji blagoslov obilno spremlja apostolsko pot našega nadpastirja med rojaki v tej deželi. Po končanem blagoslovu smo se zbrali pri skupnem kosilu.

Sledil je nato razgovor o dušnopastirskih problemih, katere imamo slovenski duhovniki tukaj. Razpravo o tem je imel č. g. Orehar, ki je duhovni vodja novonaseljencev in vodja slovenske dušnopastirske pisarne.

Mnogo mnogo smo si imeli povedati, tako da je bil čas prekratek in je velik del nakazanih vprašanj ostal za naslednji sestanek, kateri naj bi se vršil 16. novembra, v slovo slovenskih duhovnikov od svojega škofa.

Malo se piše, a mnogo govori o velepomembnem načrtu bodoče slovenske naselbine v Argentini. V Lanusu, pri enih zloglasnem, pri drugih pa zaželjena podoba iz sanj, smo kupili 13 ha zemlje, kjer naj zraste nekoč slovenski Cleveland za Argentino.

Pač je bila splošna želja nas vseh, naj bi naš ljubljeni nadpastir prinesel svoj blagoslov tudi na to naše delo in na naše bodoče načrte.

Tjakaj je bilo torej treba pohiteti še ta večer. Še toliko je bilo dne, da je visoki gost mogel ogledati kraj in izmoliti blagoslovne molitve. Prav tamkaj je spregovoril blagoslovne besede, kjer naj bo nekoč stala naša cerkev, in če Bog da, bo prav naš slovenski škof prišel, da blagoslovi temeljni kamen ali pa celo svetišče samo. Da bi le bilo to res!

MED SVOJIMI VERNIKI PRVO SV. OBHAJILO

Ni prišel gospod škof z nikako politično mislijo. Le apostolska želja ga je pripeljala, da bi videl, kje so si slovenski brezdomeci postavili svoj novi dom, kako žive staronaseljenci, kot oče je prišel, da nas vse spodbudi za pravo ljubezen do večne domovine, katere nam nihče ne bo mogel odvzeti, če si jo bomo le znali in hoteli prav braniti.

Prav zato so se zgrinjali okrog njega vsi naši dobri ljudje. Staronaseljenci so številno prihitali, da se pogovore s svojim nadpastirjem, novonaseljenci pa so predložili tudi svoje stanovske probleme. Slovensko katoliško akademsko starešinstvo, slovenski narodni odbor, predstavniki organizacij in posamezniki, vse je iskalo ugodnega trenutka. Za vse je prevzvišeni našel potrebnega časa.

Glavno vprašanje večine je bilo: "Prevzvišeni, kdaj se vrnemo v Ljubljano?"

"Ali zaupate v božjo Previdnost?" tako je vrnil vprašanje gospod škof. "Eno vemo gotovo: v večni domovini, ki je mnogo lepša od Ljubljane, je za nas prostor pripravljen, če ga bomo le zaslužili. Pa če bomo vredni, nas bo Bog popeljal v našo večno domovino še skozi našo Slovenijo in skozi Ljubljano!"

"In kaj rečete o naših preganjalcih?"

"Kaj drugega kot to, kar je Gospod Jezus naročil in storil: Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo."

Toda kakor je Gospod Jezus menil: Moja hrana je volja nebeškega očeta, tako je tudi gospod škof odslovil obiskovalce in pohitel v spovednico, da bo vršil svojo nalogo kot božji namestnik v odpuščanje grehov. Saj je

toliko strtih duš, katere so prihitele, da slišijo njegovo bodrilno besedo. Naslednje jutro pa bo praznik malih, ker bo praznik prvega svetega obhajila, prilika, ko se tudi odrasli najbolj zavedajo potrebe po božjem kruhu, po obnovitvi; nadnaravnega življenja posvečujoče milosti božje.

Naslednje jutro, nedelja 16. novembra, je bila že na vse zgodaj oblegana škofova spovednica. Ob 8. uri je bila cerkev nabita in polna pričakovanja prelepe slovesnosti prvega svetega obhajila. 42 slovenskih otrok je s hrepenenjem pričakovalo velikega trenutka, ko bodo prvič sprejeli sveto hostijo in z njo Gospoda Jezusa, našega največjega prijatelja in edinega zvestega, ki nikdar človeka ne zapusti, če se Ga le on sam hoče držati.

V ganljivem nagovoru je nadpastir povdaril predvsem tele besede: "Ko smo odhajali z doma, smo vse pustili tam; nismo pa pustili doma vere, temveč smo jo odnesli s seboj kot naš največji zaklad. Kajti z vero imamo s seboj Kristusa; ki ga najdemo povsod, ker prebiva: v vsakem tabernaklju in tudi v vsakem vernem in čistem srcu."

Med sveto mašo je izvajal pevski zbor "Gallus" slovenske cerkvene pesmi. Po končani slovesnosti je prevzvišeni zajtrkoval med prvobhajanci kot oče med svojimi najljubšimi otroci.

Ko bodo ti malčki že sivolasi, se bodo z ljubeznijo spominjali tega dne in si ponavljali spominske besede, katere je zapisal prevzvišeni na spominske podobe in v albume.

SLAVNOSTNA AKADEMIJA NA ČAST ŠKOFU

Velik problem je bil, kako naj najdemo dovolj prostorno dvorano za tako proslavo. Pa se je našla tudi dvorana. Rade volje so dali očetje jezuiti svoje ogromne prostore v Colegio El Salvador na Callao 540.

Za nedeljo 16. oktobra ob 16. uri je bil napovedan začetek. Eno uro prej so že začeli prihajati rojaki; ob napovedani uri je bila vsa dvorana polno zasedena. Točno je prihitel gost, katerega je sprejemni odbor sprejel in popeljal na častno mesto skozi burno ploskajočo dvorano, ki je bila nabito polna ne le spodaj, temveč tudi v obeh nadstropjih galerije. Med tem je zapel združeni pevski zbor pozdravno skladbo Andreja Pogačarja "Ecce Sacerdos Magnus". Ob prevzvišenem so zavzeli mesta: Rektor zavoda El Salvador, Bogomil Remec, Miloš Stare, Franc Kremžar, Janez Hladnik, Anton Orehar, dr. Bojan Ribnikar v prvi vrsti, v drugi pa ostali člani pripravljalnega odbora.

Franc Kremžar, predsednik pripravljalnega odbora, je nato otvoril akademijo s sledečimi besedami:

Prevzvišeni naš nadpastir!

Prečastiti gospodje gosti! Dragi slovenski rojaki!

Zbrani smo, da kot verni Slovenci iz vse duše pozdravimo svojega škofa, ki je prihitel med nas, da nas kakor apostol Pavel potrdi v veri, upanju in ljubezni.

Prevzvišeni! Občudovali smo Vas, ko ste skoro pred 10 leti, v sredi zmede časov, pojmov in načel, kljub nevarnosti za življenje neustrašeno oznanjali resnico. Kakor je naš

Prevzvišeni se razgovarja s prvoobhajanci

slovenski narod bil med prvimi, ki so se javno postavili v bran komunizmu, tako ste Vi, Prevzvišeni, bili med prvimi škofi Kristusove cerkve, ki je javno in odločno nastopil zoper to nevarnost. Dolga leta ste zato bili deležni obsodb, zaporov, zaničevanja in obrekovanja, kakor je bil v vseh časih pravi delež vseh Gospodovih apostolov. Z Vami vred so bili istega deležni Vašim naukom zvesti spoznavalci, izmed katerih so eni postali deležni smrti, drugi ječe, tretji izgnanstva. Z Vami vred pa smo se vsi zavedali resnice psalmistovih besed, ki se bere pri današnji sv. maši: "Sredi nadloge me poživljaš, Gospod. Proti jezi molih sovražnikov mi podajaš roko in rešuje me Tvoja desnica."

Škof mučenik in izgnanec! Hvala Vam, da ste kot dobri pastir pršli med nas, da nas vnovič blagoslovite ter nam izprosate daru stanovitosti v dobrem, daru potrpežljivosti, zlasti pa daru ponižnosti in medsebojne ljubezni ter edinosti.

Ta prošnja bodi naš uvodni pozdrav, ko Vas v imenu Pripravljalnega odbora starih in novih slovenskih naseljencev prisrčno po-

Otroci dajejo Prevzvišenemu v podpis podobice, ki jim bodo v predragocen spomin

Prezvišeni na odru govori

zdravljam v naši sredi z geslom: **Vi ste naši, mi smo z vso ljubeznijo Vaši zdaj in vse dni!**

Vsem je nato javil, da je kardinal in nadškof dr. Santiago Luis Copello zaradi bolezni zadržan, da bi se udeležil naše prireditve, pač pa pošilja vsem navzočim svoj blagoslov in pozdrav.

Takoj nato je podal besedo zastopniku staronaseljencev.

Č. g. Janez Hladnik je spregovoril:

Štirinajst let je, ko sem stopil pred Vas, prezvišeni, in Vam predložil v očetovski posvet misel, ali naj grem v Argentino. Vam sem izročil, da presodite, ali je to le en utrinek, ali pa je nemara božji navdih. Pa ste tedaj odgovorili: "Bi sem pred kratkim v USA. Videl sem dušne in telesne potrebe naših rojakov v izseljenstvu. Vidim, da domo-

vina od njih veliko terja, a zanje prav malo stori. In vendar jim je domovina veliko dolžna. Dolžna jim je dati gospodarsko in moralno oporo, dolžna jim je knjig, šol in dobrih učiteljev ter socialno zaščito. A vse to je dolžnost drugih. Jaz ne neham opozarjati vse prizadete oblasti na te velike potrebe zamejskih Slovencev. Jaz kot duhovna oblast, pa čutim dolžnost do njih, zato Vaš namen, da greste v Argentino, blagoslavljam iz celega srca in vam z veseljem dam dovoljenje za ta korak, čeprav tudi doma duhovnikov nimam odveč. Doma nihče ne bo umrl nespovedan, če bo le hotel duhovnika klicati; tamkaj boste pa nemara vi marsikako dušo pripeljali na pravo pot, druge na pravem potu ohranili in tudi kako dušo v zadnjem trenutku z Bogom spravili. Pojdite! Božji blagoslov naj vas spremlja."

V teh besedah je bilo izraženo čutenje škofa do tistih, ki so proč od domovine. Slovenski izseljenci v Argentini so Vam ohranili vedno lep spomin, prej in pozneje. Ko je prišel vihar svetovne vojne, je tedaj marsikdo gledal skozi meglena očala na dogodke v domovini, ali žalbesede proti škofu nisem slišal iz slovenskih ust vse do leta 1945. Tedaj pa se je razbohotila laž po vsem svetu. Izkoreninenci našega naroda so tedaj seveda pograbilj po ogabnih obrekovanjih, toda naši pošteni Slovenci so na dnu srca ohranili prepričanje, da slovenski škof in slovenska duhovščina tudi sedaj svojega naroda ni izdala. Zato se je večina naših ljudi odmaknila javnemu delovanju in doma molče čakala, kdaj se razkadi dim in pride jasna prava beseda o tem, kaj se je doma zgodilo. Danes Vam lahko zagotovem, da so ostala vsa slovenska srca zvesta Bogu, Mariji, domovini in Vam, prezvišeni. Naj Vas pozdravim v imenu vseh staronaseljencev: Primorcev, kateri so s svojo domovino in zanjo trpeli bolj kot drugi slovenski rojaki; v imenu Prekmurcev, ki so ostali zvesti ves čas ne le v srcih, temveč tudi odločni v zunanjem delovanju, in v imenu še prav posebno tistih rojakov, kateri so bili tako odločni, da so tvegali celo to, da so stopili v javnost kot člani našega odbora za pomoč beguncem.

Slišali ste o napadu, katerega je objavil tukaj nek slovenski list. Vedite, da ne govorim v imenu naroda. Ni ga napisal Slovenec tukaj, temveč prišel je od drugod. Nič ni mogel skaliti vzvišene podobe Vašega dobrega imena, ker vsi vemo, iz katerega vira to pisanje izhaja. Saj bi te ljudi lahko strli z dokazi resnice, potem pa tudi s sodiščem,

V prvi vrsti: Slapšak, Stare, Hladnik, Prevzvišeni, Remec, Kremžar, Ribnikar in Žitnik

toda ker sila sama duha ne more ozdraviti, zato po Vašem očetovskem nasvetu prepustimo krivcem, naj oni sami premislijo in prevdarijo, kaj delajo in komu služijo, pa bodo nemara prišli do spoznanja svoje zmote, če jih ne vodi hudobija. Zaenkrat pa naj pomnijo to, da je njihov nesramni napad rodil prav nasproten učinek, kot so ga oni želeli, kajti vse poštene, a morda doslej zapeljane rojake, je zabolelo v dno duše, da je slovenski časopis napisal kaj takega o slovenskem škofu, kateri pred vsem svetom uživa tako veliko priznanje in čast. Vsi čutijo, da kaj takega more storiti samo hudobija in strašno sovraštvo. Vaš prihod in bivanje med nami, prevzvišeni, je pa najboljši odgovor na vse lažnjive obdolžitve.

Pred trinajstimi leti sem s seboj v Argentino odnesel lep spomin na mojega škofa. Zadnjikrat sem večerjal v škofiji, zadnjo noč sem spal v škofiji, zadnjo sv. mašo sem imel v škofijski kapeli in zadnji pozdrav sem prejel od svojega škofa: "Pojdite in Bog naj bo z Vami! Če Vam bo tujina težka in neznosna, doma Vas vedno čakamo z odprtimi rokami." Pa je božja Previdnost obrnila drugače: zgodilo se je, da sprejemam jaz svojega škofa v tujini. Dobrodošli med nami! Ko boste odšli, ponosite s seboj lep spomin ne samo na nove Slovence, ampak tudi na nas, stare slovenske naseljence, ki smo ohranili slovensko srce in ostali zvesti Bogu, narodu in domovini."

V imenu novonaseljencev je spregovoril nato Miloš Stare:

Po pozdravu je nadaljeval: Kadar koli se spomnim na ime in delo in osebnost našega škofa dr. Rožmana, mi misli vedno uidejo v leto 1937, ko smo bili Slovenci zbrani v Celju. Prislunhili smo silni besedi nadškofa Jegliča, častitljivega starčka, silnega moža in našega preroka. Napovedal je Satanovo fronto, povedal je, da bomo doživeli strašne čase in

da bomo potrebovali velike može. Ko je govoril te besede, je udarjal ob govorniški oder tako, da je bil odmev njegovih udarcev kot grom pred strašno nevihto. Zdi se mi, da je tedaj nadškof Jeglič neposredno pred svojo smrtjo položil na rame našega škofa dr. Rožmana silno breme. Nismo pa slutili, da se bodo tako strašno izpolnile prerokbe nadškofa Jegliča nad nami.

Prišlo je leto 1941. Naš narod so križali in razkosali. Trije sovražni mejaši so mu prižgali mrtvaško svečo in čakali njegove smrti. Bil je hud čas. Pa se je ravno tedaj dvignila proti našemu narodu še strašna Satanova fronta, ki jo je videl in napovedal nadškof Jeglič. Ta Satanova fronta je začela svojo borbo s streli laži in zvijače. Priznamo, da je to orožje imelo uspeh: zmeda, že povzročena po treh okupatorjih, je s tem še bolj narastla. Za lažjo in zvijačo pa je Satanova fronta porabila še druga sredstva: umor in zločin vsake vrste. Končno je razpela nad svojo fronto geslo: Naš bog so rop, požig, umor! Narod naš je bil resnično zmeden, ker nikdar še ni videl pred seboj nagromadene toliko zlobe, toliko zločinov, toliko grozot in toliko lastne krvi.

Skoraj v obupu se je porodila misel, da se je ves svet zarotil zoper njega in da ga ni, ki bi mu pomagal.

Imeli pa smo v tej dobi moža in to velikega moža, kot ga nam je napovedal pokojni Jeglič. Ta veliki mož, naš škof dr. Rožman, se je visoko dvignil nad zmedo, ki je vladala v naši zemlji, in šel pred nami kot vodnik. Ko je Satanova fronta z vso genialno kriminalnostjo omreževala Slovence in jih v prvih začetkih hotela zavesti na kriva pota, je naš škof dr. Rožman vstal kot UČENIK. Poučeval je, pojasnjeval in rotil ter prosil. Moral je povedati, da je zločin zločin, moral je povedati, da je laž laž; moral je povedati da sta njegov nauk ljubezen in pravica. Ni-

komur ni zapiral vrat, vsakogar je poslušal, vsakomur pojasnjeval in za vsakogar našel dobro besedo.

Kljub strogosti pa, ki jo je moral včasih porabiti kot učenik, pa je ostal vsem nam vedno **DOBER PASTIR**. Ni poznal razlike strankarske pripadnosti ali svetovnega nazora, ni poznal opredeljenosti v borbi revolucije, ni ločeval siromašnih in bogatih, vsem je bil vedno dober pastir. In ves čas je upal, da bo kot dobri pastir vseh našel razumevanje in da bodo njegove besede padle na rodovitna tla. Le premnogokrat pa je žel zaničevanje in obrekovanja, njegova dobra dela in pota so mu šтели v zlo.

Satanova fronta je v prvih začetkih govorila, da spoštuje Cerkev in ni proti Bogu. Toda ni dolgo trajalo, ko je z vso silo napadla Cerkev in vero. In naš veliki škof je moral tedaj nastopiti kot **VELIKI DUHOVNIK**. Ni bilo sile, ki bi ga mogla zadržati, da ne bi branil nauka Cerkve in ga ohranil čistega. Ni je bilo sile, ki bi ga zadržala, da ne bi javno in z vso odločnostjo obsodil nauka, ki ga je širila Satanova fronta. Zato je obsodil njen nauk, ni pa obsodil ljudi, ki so ga učili in izpovedovali.

Šel pa je še dalje. Svetopisemsko prispodobo o **USMILJENEM SAMARIJANU** je med nami Slovenci oživitvoril tako močno, da ne najdemo primere. Tolažil je in celil rane in ni vprašal, kdo si in zakaj trpiš.

Ko je bil takoj v začetku okupacije znani tržaški proces, naš dr. Rožman ni vprašal, kdo so obtoženci, za katerih življenje gre, ali so komunisti ali niso komunisti, šel je in prosi, naj okupator ne strelja talcev. — desetnam slovenskih mož in žena je šlo za življenje. Škof Rožman gre, prosi, roti in dokazuje pred okupatorjem poštenost teh Slovencev. In tako je šlo naprej. Deset in deset, sto in sto prošnja je napisal, potov opravil. Da, v tisoče so šle njegove intervencije. Prišlo je tako daleč, da je prosil za življenje tistih, ki so njemu samemu stregli po življenju. Ko je bil proces proti samemu generalnemu sekretarju Komunistične partije Tomšiču, je škof Rožman šel in prosil za življenje teh ljudi, in storil prav vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi jih rešil iz rok okupatorja. Na števal bi še lahko nadalje imena šlander, Stanovnik, Omahen itd. itd. Pa so bili tisoči Slovencev v taboriščih Rab, Gonars, Renicci, Padova in drugih. Dan za dnem je prosil rešitve pri okupatorjih za te trpine. Pa so prišli talci. Ko še ni prebolel prve žalosti, ko je zvedel za smrt idealnih naših ljudi, povzročeni po komunistični roki, že je šel na pot in prosil, naj okupator ne strelja talcev. Klical je: Ne maščujte s krvjo in ne kličite nove! Pred njegovo sobo v škofijskem dvorcu je bila dan za dnem vrsta ljudi. Vseh stanov in poklicev, vseh stanovskih nazorov, starši in otroci. Prosili so in iskali pomoči; vse je poslušal, vsem skušal pomagati in enako dobro besedo je imel za tistega, ki je še prejšnji večer na rajonskem sestanku koval načrte, kako bodo še bolj blatili našega škofa in kašno smrt mu bodo pripravili.

Tak je bil naš škof dr. Gregorij Rožman. Pa vse to je minilo. Prišel je čas, ko smo morali zapustiti domovino. Naš škof je hotel ostati doma, čeprav je vedel, da mu priprav-

ljajo sredi Ljubljane grmado. Vedel je, da ga doma čaka trpljenje in smrt, toda hotel je ostati. Mislim, da storim svojo dolžnost, če se danes zahvalim vsem tistim, ki so ga v odločilnem trenutku preprosili in pregovorili, da se je umaknil in odšel iz domovine. Zapustil je svoj dvorec, in kakor je šel tedaj ob spokorni procesiji s križem na čelu po ljubljanskih ulicah, tako je odšel na čelu žalne procesije svojih trpinov preko Ljubelja. Doma ga je čakalo hudo, toda ko je prišel v tužino, ga je sprejelo ponižanje, trpljenje in grožnja. Morda mu ne bi bilo prav, če bi našteval vsa ponižanja. Pretrpel pa je še najhujše, dobil je nož v srce, ko so bili vrnjeni naši tisoči, tisti, ki jih je ljubil z vsem očetovskim srcem, tisti, ki so z njim stali, mu sledili in branili z orožjem v roki, kar je on kot naš veliki duhovnik in učenik učil.

Minilo je tudi to. Prišel je v Ameriko. Ne počiva. Prva stvar mu je bila: kje so moji Slovenci. Obšel je vso USA in Kanado kot misijonar in danes je med nami tu v Argentini, naš ljubljenski škof, naš veliki mož, kakor ga je prerokoval Jeglič. Mislim, da govorim iz srca vseh, če rečem, da bi radi zaklicali vsemu svetu: Imamo med nami svojega škofa, tistega škofa, ki je vodil svoj slovenski narod v letih trpljenja, ki je prvi spoznal, kaj je Satanova fronta, kar še danes premnogi voditelji velikih narodov in po tlikih izkušnjah v svetu ne vedo. So še vedno vodilni može, ki mislijo, da se bodo mogli proti Satanovi fronti boriti le s topovi in atomsko bombo. Ne! Ne bodo je zmagali, če ne bodo vzeli v roke tudi orožja, ki ga Satanova fronta nima in ga ne bo imela: orožja pravice, resnice in ljubezni.

Prevzvišeni! Postava pravi, da Vas moramo spoštovati, ubogati in slediti Vašim naukom. Mislim, da govorim v imenu vseh, če rečem: Izpolnili bomo to postavo. Za nas pa, ki smo svoje vrste ljudje, prevzvišeni, pa velja še eno: Ni je večje vezi, kot je skupnost v trpljenju, odpovedi, žrtvah in krivicah. Vi ste vse to delili z nami in s svojim narodom, zato je ni sile, ki bi vez med Vami in nami uničila.

Prevzvišeni! V imenu vseh Slovencev v Argentini tole prošnja: ostanite nam še nadalje naš učenik, naš dobri pastir, naš veliki duhovnik in naš samarijan.

Ko se je poleglo navdušeno ploskanje, so združeni pevski zbori zapeli skladbo **Jože Osana**: "Tu es sacerdos".

Po kratkem odmoru se je začel drugi del prireditve. Uvodoma je režiser **Jože Petrič** občuteno recital pesnitev: "Oj hišica očetova..." takoj nato pa je pevski zbor "Gallus" predvajal kompozicije **Hubada, Marolta, Adamiča** in **Tomca** pod vodstvom dr. **Julija Savella** ja.

Sledil je nastop "bosih begunčkov", ki so podali pot in položaj naših najmlajših.

Umetniški višek vse akademije pa je bil dosežen z nastopom operne in koncertne pevke **France Golobove**. Iz Haendelovega oratorija "Mesija" je pevka z globokim doživetjem podala "Molitev", nato pa starofrancosko kompozicijo "Besede na križu" in "Križev pot". Sledila je kompozicija **Jožeta Osane** "Zasuta usta" na besedilo Fr. Balantiča in nato narodna "Ko ptičica sem pevala". Zelo

dovršena je bila tudi spremljava pianista prof. Osane na klavirju.

Igrski prizor "V pričakovanju" pa je bil sestavljen in podan po igralcih IDNAVE tako, da bi bil nekako dostojen okvir GOVORU PREVZVIŠENEGA in je bil njegov govor podan nekako v sredino vsega prikaza. Pesmi in dramatski prizori so bili izpod peresa Jeremije Kalina, recitacije in celotno režijo pa je vodil Jože Petrič.

Ko je prevzvišeni stopil na oder, ga je pozdravil silen aplavz vse dvorane.

GOVOR ŠKOFA G. DR. GREGORIJA ROŽMANA

Prva beseda mora biti beseda zahvale vsem, ki ste ta pozdravni večer pripravili. Poznam ameriška mesta in moram povedati, da so po obsegu ravno taka, kakor tu v Argentini. V Ljubljani ne bi bilo tako velikih žrtev za pevce, tudi ne za prireditev takega pozdravnega večera ali jutrišnje maše, kakor tu. Moram reči, da se je vse to pripravilo pri razdaljah, kakor če bi v Sloveniji hodili k vajam iz Kranja v Ljubljano ali narobe ali pa celo iz Jesenic.

Ko sem gledal na oder pred seboj, sem se spomnil na približno tako akademijo pred dvajsetimi leti. Vse je bilo lepo pripravljeno, v srcu pa vendar nisem bil vesel. Pogled v svet pred dvajsetimi leti je bil tak, da je moral vsak, ki mu je bil naložen škofovski križ, reči: strašnim časom gremo nasproti. V srcu sem se moral vprašati, ali bom kos postavljenim nalogam. Tisti čas je bil uvod v vse te strahote, ki so polagoma prihajale, dokler med drugo svetovno vojno niso popolnoma dozorele.

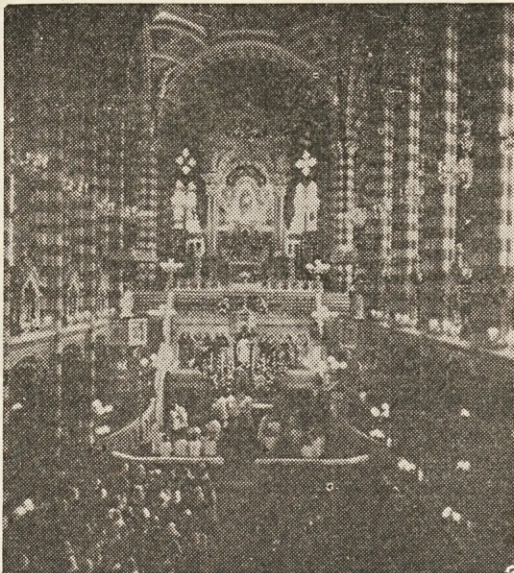
Slišal sem na tej akademiji toliko besed hvale, da me je kar strah, ali to leti name ali na koga drugega. Je pa vsa stvar, ki mi jo štejejo za zasluge, zelo skromna in preprosta. Ko sem jaz škof postal in sem 1. 8. 1930 prevzel škofovsko odgovornost, sem prebiral dnevnik škofa Jegliča. Ko je on kot mlad duhovnik na Dunaju študiral, kjer sem pozneje študiral tudi jaz, je vzel v univerzitetni knjižnici knjižico za duhovno branje. Prebral je uvod: "Delajmo vse v čast božjo. To naj bo edini namen našega dela, načrtov in vseh žrtev, ki jih sprejemamo nase vsak dan." Zaprl je Jeglič knjigo in dejal: "Kaj več modrosti v knjigi itak ne bo več, kakor so te besede," in jo je odložil. Napravil je sklep, da bo vse življenje iskal božjo čast, Bogu pa je dejal: "Ti pa poskrbi za mojo!"

Tudi jaz sem podobno pogodbo z Bogom napravil. Bal sem se časa, ki prihaja. Bal sem se, če bom zadosti sposoben zanj. Zato sem dejal ljubemu Bogu, da mu dam in darujem tudi svojo čast in dobro ime. Izročil sem mu svoje dobro ime, osebno čast in vsega samega sebe s prošnjo, da ne bi bila nobena duša pogubljena zaradi moje nesposobnosti.

Na to sem se spomnil, ko je prišlo potem nad nas, kar smo skupaj doživljali, da so začeli že v tistih podtalnih lističih napadati vas in mene, ko so raznesli, da sem se zapil in postal pijanec, da sem odšel na Bled v gestapovski uniformi, kjer sem pil in plesal in tako naprej. To se je nadaljevalo, ko

Množice rojakov pri škofovih mašah

Slovesna škofova maša v baziliki San Carlos

sem bil že v begunstvu, pa sem se Bogu zahvalil za vse to, zopet z edino prošnjo, da se zaradi mene ne bi nobena duša pogubila. Vse to sem prestal z vašo pomočjo in z vašimi molitvami. Danes se naj zahvalim vsem iz italijanskih taborišč, katerih v času taboriščnega življenja nisem mogel obiskati. Sam ne bi mogel vsega napraviti brez vaših molitev.

To naj vam bo povedano o moji skrivnosti, ki jo danes prvič javno povem.

Želel sem videti posebno tiste, ki jih nisem mogel videti v begunstvu. Že eno leto sem v Ameriki in sem mislil, da poznam daljave; vendar sem se uračunal, ko sem upal, da bom v nekaj tednih tukaj lahko vse videl. Preveč časa bi mi vzelo. Zato bom vse poskusil, da mi bo dana prilika, da vas še obiščem v Argentini.

RESNIČNI IZRAZI SPOŠTOVANJA IN LJUBEZNI

Ko je Prezvzišeni zaključil svoj nagovor, je zagrmelo navdušeno ploskanje, ki se je poleglo šele med petjem Haendlove Aleluje.

Stari in novi so nato obstopili slavljence, tako da so komaj našli pot do njega pred-

stavniki Hrvatov, Jugoslovanskega doma in Sokola, kateri so tudi hoteli ob tej priliki izraziti našemu škofu svoje častitke. Slepí starček je prišel z ganljivo prošnjo: "Vsaj roko bi rad dal našemu škofu, ker ga videti ne morem." Približala se je staronaseljenka z željo: "Jaz sem doma iz iste vasi kot go spod škof in celo sorodnica sem..." In tule je najbolj zaslužna družina staronaseljencev, ki so pripomogli, da smo v zadevi slovenskih beguncev prišli do samega predsednika republike... Pa že je pritekel Jurček in brez dolgih ovinkov dopovedal, da bi tudi ata in mama in Metka radi škofu prstan poljubili... In kako naj se poslove pevcí in igralci, ki so nosili težo dneva, ne da bi vsaj besedo čisto od blizu slišali... Ni uspelo smrtnim sovražnikom škofovim, da bi ga na kose raztrgali iz sovraštva, tu pa je bilo toliko iskrenih in živih izrazov ljubezni do duhovnega nadpastirja, da bi ga najraje vsi kar s seboj odnesli.

Pač ni kazalo drugega kot celega in živega izmakniti tej ljubeznivosti, in kar na hitro. Pa bilo je tudi treba, kajti v slovenski hiši na ulici v Ramón Falcón so že gledali na uro, kajti tam je bil napovedan škofov obisk za tisti večer.

Mamon Falcon 4148 pomeni kos zgodovine novonaseljencev. V trenutku največje stanovanjske stiske se je posrečilo dobiti v najem to hišo, kjer živi od tedaj kakih 15 družin in še nekaj samcev. Sicer so tudi križi in težave, a streha je. Prav je bilo, da pohiti tudi; prevzvišeni v ta dom, da pozdravi slovenske družine in da z očetovsko besedo in svojim blagoslovom ogreje vse za plemenito sožitje.

Polnoštevilno je bila zbrana vsa velika družina. V imenu vseh je pozdravil upravnik Matevž Železnik, nato so pa imeli besedo fantki Krošljev, Mihljev in Poglajenov. Po ogledu hiše in razgovoru s stanovalci je bila večerja, pri kateri; so pa seveda tudi deklice prišle na račun, nič manj pa gostje. Marnova Terezika je bila besednica cele skupine deklic, ki so gostu najprej izrekle ljubeznivo častitko, nato poklonile potičko, potem so nam pa pomagale tudi, da smo jo laže pojedli... prav zares: to je bilo v stilu starokrščanskih "agap". Zares smo vsi čutili, da smo doma, prav med domačimi in med samimi domačimi.

PRAZNIK SVETEGA DUHA

17. oktober se imenuje "día de la lealtad". Je državni praznik peronizma. Za nas kot nalašč za birmo. Na nedeljo bi gotovo ne mogli dobiti zadosti prostorne cerkve za dopoldansko uro, na državni praznik pa je bilo to enostavno. Salezijanci, ki so že od početka posebno naklonjeni slovenskim naseljencem, so radevolje dali na razpolago ogromno baziliko San Carlos, kjer se je imel izvršiti ta dan glavni dogodek.

Ob devetih je bila cerkev že polna. Birmanci in botri, z listki in trakovi v rokah so zasedli sprednje klopi, ostali verniki so napolnili cerkev in prostrane galerije.

Zadonele so orgle. Po slovesnem vstopu se je pričela sveta maša, prvič slovesna maša slovenskega škofa s slovensko asistenco v Južni Ameriki. Koliko oči se je orosilo v občutju, da smo kakor v ljubljanski stolnici-

Sicer je vstala tudi grenka misel, kako je tamkaj, in kako daleč smo od tam, toda vse nas je prevzelo ob zavesti, da smo zbrani sami Slovenci, da nas je tri tisoč in da smo navzoči pri maši našega škofa. Pač bo naša molitev prodrla oblake in izprosila nam vsem milost stanovitnosti v dobrem in utrdila v nas upanje na srečen povratek v ljubljeno domovino.

Po evangeliju je bila pridiga o veri, katero naj utrdi v nas Sveti Duh, in o molitvi, katero naj gojimo, da bomo z Bogom ostali v zvezi. Naj bodo razdalje kakršne koli, ki nas utegnejo ločiti od domovine, od cerkve, od slovenskega duhovnika; molitev nam ostane vedno vez, ki nas druži z Bogom in nas rešuje v dušnih in telesnih potrebah in nas bo rešila tudi za večnost.

Saj ne gre za dolge molitve in ne za gostobesedne prošnje. Bog že ve, česa potrebujemo. Toda treba je, da se mi pripravimo za sprejem božjih darov, zato rabimo molitev. Bog nikdar ne obrne človeku hrbta, pač pa je človek, ki se obrne proč od Boga, in zato se tolikim zgodi, da vero pozabijo, da Boga izgubijo in živijo samo za svoje telesne potrebe, na dušo, na večnost, na sodbo in na Boga pa nič več ne mislijo, čeprav bodo morda prav kmalu morali prestopiti prag večnosti in položiti odgovor za svoja dela.

Dokler človek moli, ni izgubljen. Molitev spleta vez, ki nas druži z Bogom. Več molitve, bolj močna je vez, bolj gotovo je, da bo božje usmiljenje neki dan grešnika, kljub njegovi človeški slabosti, prignalo do spokorenja. Če pa kdo neha moliti, če več Boga ne kliče za očeta, potem ostane pa samo še molitev drugih, kateri naj bi nesrečnika s svojimi molitvami rešili.

Z ganljivimi zgledi in prepričevalnimi besedami je Prezvizišeni ganil srca vseh, in tudi tisti, nekaj jih je bilo, ki so prišli zato, da bi zlohotno prisluškovali škofovemu govoru in ga nato dolžili "politične propagande", so občutili v svoji lastni duši glas pekoče vesti. Namenom, katere so imeli skrite, ni škofova

beseda prav nič služila, pač pa so se prepričali, da je naš ljubljeni škof dr. Gregorij res le dušni pastir.

Po končani maši je bila birma, po slovenskem običaju, med molitvijo rožnega venca. Zakrament je prejelo 118 otrok, katerih najmlajši je imel 6 let, najstarejši pa 19 let.

Kljub hujskanju po komunističnem listu, da "tak škof ne bo birmal naših otrok", je bilo prav lepo število birmancev staronaseljencev.

Več kot dve uri je trpela slovesnost, a še se narod ni hotel raziti. Vsak je hotel še in še poglobiti vtise in še enkrat videti ljubljene gosta, ko bo odhajal iz cerkve. Vsi smo odhajali s čustvom, da smo doživeli velik dan. Pa tudi v zgodovini cerkve San Carlos bo ostal dogodek zapisan kot nekaj izrednega radi krasnega petja. Zbor "Galus" je izvajal pod vodstvom dr. Savellija Mozartovo 14. mašo na dovršen način. Zbrano ljudstvo se je obnašalo kot gre, ne kakor so vajeni v tukajšnjih cerkvah. Naš prevzišeni gospod škof pa je daroval sveto daritev v paramentih, ki so bili last škofa Costamagna, velikega salezijanskega misijonarja, ki je umrl v duhu svetosti pred 50 leti.

SLAVNOSTNO KOSILO

Po končani slovesnosti se je vršilo kosilo, katero je priredil prevzišenemu pripravljalni odbor. Radi tesnega prostora, meneč da bo pozneje še prilika za skupen obed v širšem obsegu, so se zbrali le predstavniki posameznih skupin, med katerimi so bili staroslovenci častno zastopani.

Da smo se počutili čisto doma, čisto sami med seboj, za to je poskrbela izbrana družba, pa tudi slovenska kuhinja. Beseda je šla od srca in segala do srca. Treba pa je bilo seveda tudi kaj naglas povedati. To je zadelo predsednika "Društva Slovencev" gospoda **Stareta Miloša**, ki je spregovoril v imenu novih, in **Franca Laknerja**, ki je povzel besedo v imenu staronaseljencev, pri čemer je spomnil

Slovenska duhovščina asistira svojemu škofu med slovesno mašo v San Carlos

Prezvizišeni v Ciudadeli

na čase pred 20 leti, ko je pisal pisma škofu in dopise v časopise, s katerimi je prosil duhovnikov za Argentino.

V CIUADADELO IN V DOM DUHOVNIH VAJ

V Ciudadeli imamo Slovenci velikega prijatelja, župnika **P. Agostina Elzalde**. Njegova cerkev in župna dvorana je nam vedno na razpolago. Pa je tudi on izrazil željo, da bi poljubni škofovski prstan škofu spoznavalcu časa, stoletja. Zgledno obnašanje slovenskih vernikov služi temu župniku kot povod in opora za poživljanje verskega življenja med svojimi farani.

Za škofov obisk se je zbrala lepa skupina faranov. Po navdušenem ploskanju je župnik pozdravil škofa z lepim nagovorom kot prvoborca proti najnevarnejši krivi veri našega časa, ki je komunizem. Farani so pripravili tudi mal koncert.

Prezvizišeni se je nato zahvalil za tako lep sprejem in pa še posebno za ljubeznivost, katero uživajo Slovenci v Ciudadeli, kar je tako velika tolažba, pa tudi opora za ljubezen do Cerkve, ki se tako res najbolj izkaže kot skupna mati vseh vernikov.

Kar naprej je bilo treba. Prav tisto popoldne so končavali duhovne vaje naši fantje-delavci v Domu Duhovnih vaj. 44 fantov je pričakovalo tudi besed svojega škofa.

Prezvizišeni je imel zaključni govor, nakar je bila prirejena skupna večerja, kateri je prisostvoval tudi generalni asistent argentinskega JOCA, ki je poudaril, da je navdušen nad našimi fanti, da se čudi njihovi podjet-

nosti in pridnosti, ko so si ustanovili že svojo tiskarnico in knjigovoznico in da jih postavljajo v zgled svojim fantom. Poudaril je, da je vedno pripravljen pomagati njihovim naporom, da pa tudi njih prosijo za pomoč z nasveti in dejanjem.

BOCA-BERNAL — MED MLADINO

Salezijanci so bili Slovencem v Argentini vedno zaščitniki, a še bolj sedaj, ker je pršlo nekaj salezijanskih duhovnikov z begunci tudi v Argentino. Č. g. **Janko Mernik** ima od svojih predstojnikov tudi posebno dovoljenje za delovanje med slovensko mladino. Primerno je bilo torej, da se je Prezvišeni odzval tudi salezijanskemu vabilu.

18. oktobra je zato pohitel s svojim spremstvom najprej v Boco, kjer ima stalno mesto č. g. Mernik. Gojenci tamkajšnjega zavoda so takoj priredili visokemu obiskovalcu lep pozdrav. Prezvišeni pa je porabil priliko, da jim je spregovoril nekaj vzpodbudnih besed, da se bolj utrdijo v veri za težke čase, kateri utegnejo postaviti ne preskušnjo tudi njihovo zvestobo do Boga.

Takoj nato so obiskovalci odhiteli v Bernal, kjer ima don Bosco zavoda za moško in žensko mladino, in je tamkaj tudi precej slovenskih gojencev in gojenk.

V zavodu **Maria Auxiliadora** je že pričakoval zbor, ki je zapel primerno pesem. Prezvišeni pa je v kratkem nagovoru povdaril sveto nalogo, katera jih čaka kot vzgojiteljice naroda za Božje Kraljestvo.

Točno ob 12. uri je vstopil Prezvišeni v spremstvu č. g. Julija Slapšaka, Antona Oreharja ter Janka Mernika v zavod **Don Bosco**, kjer se pripravljajo na življenjsko nalogo 15 naših mladeničev, ki so lepo sprejeli, obdani od ostalih študentov in klerikov ter duhovnikov, visokega obiskovalca in mu s pozdravi in duhovnim šopkom izpričali svojo ljubezen. Na grobu svetniškega salezijanskega škofa Costamagne je Prezvišeni nato odmolil za potrebe svojega naroda. Na cerkvenem pragu pa so Prezvišenega sprejeli in pozdravili tudi Slovenci, ki tam okoli živijo. Nato je bilo kosilo, kateremu je sledila kratka pozdravna akademija, katero so naši fantje skupno z zavodsko mladino priredili.

Posebno pozornost je Prezvišeni posvetil beatifikacijski zadevi prvega indijskega kandidata za oltar Ceferina Namuncura, sina araukanskega poglavarja, ki je umrl v sluhu svetosti kot salezijanski gojenec. Prezvišenega ta zadeva toliko bolj zanima, ker je on častni podpredsednik Baragove zveze, katere namen je, da doseže kanonizacijo našega misijonarja Friderika Baraga, ki je bil apostol severnoameriških Indijancev.

RAMOS MEJIA — ARGENTINSKA LJUBLJANA

Prav v dneh, ko so prihajale mase novopriseljencev, se je razmahnila nova argentinska industrija v nebroj tovarnah v okolici tega predmestnega kraja. Tjakaj je navalil dotok novih. Vsepopšod so iskali in našli strehe, h čemur so pripomogli tudi dobri staronaseljenci, ki so jim pomagali do stanovanja in dela.

Ciudadela, ki je čisto poleg, je našim ljudem nudila takoj cerkev in cerkveno dvorano. V Ramos Mejia pa so si uredili restavracijo. Tako so imeli kar hitro zbirališče za duhovne in telesne, družabne in kulturne potrebe.

Ko je prišel naval iz Koroške, nam je uspelo tudi tam dobiti veliko hišo, ki je bil preje sanatorij "Los Pinos", kjer je našlo prostor kakih 25 slovenskih družin.

Ljubeznivost župnikova je omogočila tudi rešitev duhovne potrebe s tem, da je bil nastavljen tam kot kaplan naš duhovnik.

Uslužni župnik **P. Grondona** je bil spričo verske gorečnosti Slovencev tako navdušen, da je dovolil celo ustoličenje naše brezjanske Marije v farni cerkvi.

Vsako nedeljo ob 7. uri zjutraj se že napolni cerkev za slovensko službo božjo, pri kateri je slovensko petje in pridiga in lep zgled za argentinske vernike, ki zares občudujejo in ljubijo naše dobre ljudi.

Pač nujno je bilo, da je Prezvzišeni tisti večer obiskal naše rojake tamkaj. Saj se v Ramos Mejia zbirajo mnoge stotine Slovencev, vsi, kateri živijo v Ciudadeli, Moronu, Castelarju, Ituzaingo, San Antonio de Padua, San Justo in drugih bližnjih krajih.

Najprej je Prezvzišeni obiskal slovensko restavracijo na **Alvarado**, kjer se je s svojim spremstvom dalj časa pomudil v prijetni družbi, ki se je okrog njega zbrala, nakar se je podal pred cerkev.

Prezvzišenega je prvi pozdravil č. g. **Janez Kalan**, kaplan v Ramos Mejia, za njim pa g. **Franc Korošec**, predsednik Slov. izseljeniškega odra v imenu zbrane množice. Ob vходу v cerkev je sprejel Prezvzišenega domači župnik č. g. **Grondona** ter ga med zvonjenjem zvonov in slovenskim petjem spremljal po okrašeni in razkošno razsvetljeni cerkvi h glavnemu oltarju. Po končani pesmi "Ti si, Peter, skala..." je spregovoril Prezvzišeni. Zahvalil se je vsem za prisrčen sprejem, nato je pa poudarjal zlasti dve stvari: "Zatekajte se, kakor doslej, tudi v bodoče k Mariji. V cerkvi Karmelske Matere božje, v kateri se zbirate vsako nedeljo k sveti maši, imate tudi Brezjansko Marijo. Če ne boste zapustili vi nje, tudi

ona vas ne bo." Vernike je tudi rotil, naj v novih razmerah ne pozabijo dobrin, ki so jih prinesli s seboj in zaradi katerih so moralj zapustiti svoje domove.

Po govoru je Prezvzišeni podelil vsem svoj blagoslov. Sledile so litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim, nakar je vsa cerkev zapela "Marija, skoz življenje".

Po obisku domačega g. župnika v župnišču se je Prezvzišeni odpeljal v stanovanjsko hišo v ulici Necochea. Tu ga je pozdravila ga. Marija Urbanija, otroci so mu izročili šopek, pevci pa pod vodstvom g. **Janka Zakrajška** zapeli nekaj narodnih pesmi. Kakor dobri oče se je Prezvzišeni pogovarjal na vrtu s posamezniki in stopil tudi v vse sobe. Vsi stanovalci te hiše so bili zelo počaščeni, ko se je Prezvzišeni zadržal med njimi tudi na večerji in je obiskal prav vse družine.

PREVZVIŠENI NA PATERNALU

Kljub delovnemu dnevu se je naslednji dan, v sredo, 19. oktobra, zbrala na Paternalu lepa skupina staronaseljencev, da izreče dobrodošljico našemu škofu g. dr. Rožmanu in da prisostvuje njegovi sv. maši in prejme njegov blagoslov.

Vsi so ga pričakovali v domu slovenskih šolskih sester v ulici **Paz Soldan 4924**. Pozdravila sta ga zastopnika bivšega slovenskega šolskega odbora in slovenskega katoliškega občestva, nato so mu pa izročili svoje pozdrave in šopek gojenci sestrškega zavoda.

Za to slovesno priliko so prišle v Capital tudi šolske sestre iz **Rosara** in **San Loreaza**. V njihovem imenu je Prezvzišenega pozdravila s. **Aurelia**, provincijalka.

Med sv. mašo so pele gojenke sester **franciškank**. Tudi sestre tega reda so izrekle našemu škofu prisrčno dobrodošlico.

Po končani službi božji se je Prezvzišeni z vsemi iskreno pomenkoval. Med tem ga je prišel pozdravit tudi župnik cerkve sv. Neže, v kateri je bila dolga leta slovenska služba božja. Paternal je bil preje centran zbirališče staronaseljencev.

Prezvzišeni v Ramos Mejia. Slika levo: V cerkvi; slika tu: pozdrav pred cerkvijo

Prevzvišeni s sanluškim škofom msgr. Pasquo; desno župnik p. Figallo

SAN MARTIN — ŠMARTNO

Če je bil Ramos Mejia najbolj privlačna, je bil pa San Martin prva točka, kamor so se usmerili novonaseljenci. Potreba je bilo tamkaj najprej zidarjev in tesarjev, potem pa vse več delavcev. Poleg tega je pa slovenski brezdomec našel tamkaj srca, ki so z veseljem nudila pomoč. Pri Glaviču in pri Živcu sta bili posvetovalnici, agenciji, podporni organizaciji in zavetišči in vse, kar so novodošli tamkaj iskali in potrebovali. Tako so mnogi tam okrog našli dom in delo.

Tudi nekaj večjih stanovanjskih hiš se nam je posrečilo dobiti. Seveda je tudi župnik hitro opazil nove obraze, ki so prihajali k sveti maši. Zato mu je kar prav prišlo, ko smo mu spomnili, da bi potrebovali ti ljudje nekaj svoje službe božje, da bi se bolj ohranili.

Prav tedaj je prišel g. svetnik č. g. Karel Škulj, kateri je z veseljem sprejel nalogo slovenskega dušebrižnika za San Martin, ki ga je prekrstil v Šmartno. Takoj so bili zbrani pevci za zbor in pričela se je redna slovenska sveta maša in urejeno versko življenje med Slovenci. Posebna karakteristika "Šmartna" je to, da je tam nova slovenska skupnost pritegnila maso staronaseljencev, katerih živi v tistem področju zelo veliko, a so na svojo srečo nekoliko odmaknjeni od rdeče propagande mesta Buenos Aires.

Vreme tisti dan, 19. oktobra, ni bilo kar nič ugodno. Toda dež ni splašal naroda. Prevzvišeni je na potu obiskal nekatere bolnike in pozdravil na domu živčeve, da je dobra mama imela izpolnjeno svojo veliko željo, podati gospodu škofu roko, kajti zdravje ji ne dopušča, da bi pohitela v cerkev.

Kljub dežju je čakala pred cerkvijo cela množica naroda, ko je prišla ura sprejema. Prevzvišenega je sprejel in predstavil žup-

niku dr. Clovisu g. svetnik Karel Škulj.

V imenu Slovencev, ki žive v tej fari, je škofa g. dr. Rožmana pozdravil g. Kržič Ludvik, bivši župan. V imenu slovenskih fantov je izrekel dobrodošlico Langus Janez, v imenu deklet gđč. Majda Hrenova, v imenu Elizabetne konference v San Martinu gđč. Malči Mežanova, v imenu slovenskih otrok pa Marjetka Brodnikova.

Domači g. župnik dr. Clovis je zatem Prevzvišenega povedel v lepo okrašeno in razsvetljeno cerkev. Pevski zbor je zapel škofu v pozdrav lepo Marijino pesem.

Izpred glavnega oltarja je Prevzvišenega pozdravil g. svetnik Škulj najprej z latinskimi, nato pa s slovenskim nagovorom. Prevzvišeni se je podal na prižnico in je imel na številne slovenske vernike nagovor, opominjajoč jih, naj ostanejo zvesti tistim izročilom, zaradi katerih so zapustili domovino.

Po litanijah so se verniki s škofom podali v dvorano Katoliške akcije. Tu je Prevzvišenega pozdravila s priložnostno pesmijo Marjetka Smersujeva. Prevzvišeni se je pomešal med ljudi in se z njimi pristrčno pogovarjal. Posebno je bil vesel tudi lepe skupine starih slovenskih naseljencev.

Slovenci v San Martinu so želeli svojega škofa popeljati tudi na svoje domove. Tej želji pa žal ni bilo mogoče ustreči, ker je Prevzvišenega v župnišču pri sv. Juliji že pričakoval sanluški škof dr. Emilio di Pasquo, ki je v svojo škofijo sprejel slovenske bogoslovce in njih profesorje, k njemu je Prevzvišeni moral odhiteti, da sta se pogovorila vse potrebno glede slovenskega bogoslovja.

FLORIDA — CVETROŽ

20. oktober je bil najprej namenjen nekaterim oficijelnim obiskom in opravljanju zvezi z bogoslovjem v San Luisu in avdijenkami raznih zasebnikov in skupin.

Zvečer pa je bil napovedan obisk v Florido, ki je tudi že davno znana med Slovenci, ker je tamkaj našlo drugi dom mnogo staronaseljencev, tako da so kraju celo svoje ime dali. Kar "Cvetroč" so ga imenovali. Tudi novonaseljencev se je toliko pribralo v Florido, Villa Marteli in Munro, da je bilo treba misliti, kje bi postavili kakega slovenskega duhovnika. Župnik v farni cerkvi Ntra. Señora de la Guardia je bil kar takoj pri volji sprejeti slovenskega kaplana, in tako je prišel tja č. g. Albin Augustin, kateri zbira slovenske otroke in skrbi za verske potrebe rojakov v tisti okolici. živahna povezanost s staronaseljenci je pritegnila mnogo rojakov, ki so se preje slovenski skupnosti docela odtegnili.

Treba je bilo vsekako, da Prevzvišeni obišče tudi to slovensko skupino.

Potem, ko je opravil nekatere družinske obiske, je prišel s svojim spremstvom do cerkve, kjer ga je sprejelo prav slovensko veselo pritrkavanje. Čakajoča množica pa ga je pozdravila s ploskanjem, ko se je pomikal skozi špalir proti cerkvenim vratom. Tam so ga v imenu otrok pozdravili Mežnarjev Janezek, ki mu je v pozdrav zapel posebno pesmico našega škofa Barage o njegovi poti v Ameriko, Boltežarjev Janko in Urbanijeva Marica. V imenu mož in celotne naselbine

Slovenec ga je pozdravil g. **Tomažević Joža** iz Kamne gorice; poseben pozdrav sta mu izrekla slovenski fant in dekleta v narodnih nošah, prav tako pa tudi zastopstvo skavtov pod vodstvom g. **Trtnika Marjana**. Prevzvišeni se je za vse izraze lepih pozdravnih besed najtopleje zahvaljeval.

V cerkvi je imel Prevzvišeni govor, v katerem je vernike pozival, naj ostanejo zvesti veri, zaradi katere so šli na tuje, in da naj vedno mislijo ob pogostnih spominih na dom na našo večno domovino, kjer nas nihče več preganjati ne bo mogel in tudi preganjal ne bo.

Po govoru so bile pete litanije. Ubranost petja so predvsem poživili številni pevci smartinskega pevskega zbora.

Po končanih cerkvenih opravilih se je Prevzvišeni dalj časa mudil med rojaki, na kar ga je župnik tamošnje cerkve č. g. p. **Roman** povabil k sebi na poseben obisk.

Slovesnost škofovega obiska med Slovenci v Floridi je bila zelo lepa in na najdostojnejši višini, tako da so Slovenci ob obisku svojega škofa pokazali vsem tujerodnim opazovalcem, kako globoko znajo ceniti osebnost svojega velikega vladike in učenika.

SVETA ROZA IN SV. VINCENCIJ

21. oktober je bil odločen za celo vrsto obiskov. **Bazilika sv. Roze** je pričakovala škofa s sv. mašo. Ta župnija je tako tesno povezana s Slovenci, da je bila splošna želja, da bi naš škof prinesel tudi tja svoj pastirski blagoslov. Znatno število vernikov se je zbralo in pobožno prisostvovalo njegovim mašam. Nato je Prevzvišeni ljubeznivo pozdravil zbrane in se med zajtrkom pomenil s farno duhovščino, posebno z župnikom dr. **Rodolfo Carboni**. Devet let že deluje v tej župniji č. g. **Hladnik**. Tukaj je bilo prvo zavetje vseh prihajajočih, in zato je bilo primerno, da se tudi slovenski škof zahvali župniku za vso uslužnost, katero je izkazal Slovincem osebno in s cerkvijo, katero nam da na razpolago vselej, kadar jo želimo.

Opoldne je bil Prevzvišeni s spremstvom povabljen najprej na kosilo v provincialno hišo **očetov lazaristov**, kjer biva č. g. **Ladislav Lenček**, ki skoro ves svoj čas že dve leti posveča socialnemu, društvenemu in verskemu življenju slovenskih naseljencev, ob velikem umevanju lokalnih predstojnikov, katerim se je Prevzvišeni za to zahvalil, zlasti pa še za požrtvovalno pomoč številnih slovenskih usmiljenk, ki delujejo pod vodstvom lazaristov v najglavnejših buenosajreških bolnišnicah.

Po kosilu je šel Prevzvišeni čez cesto v provincialno hišo **usmiljenk**, kjer ga je pričakovalo 10 slovenskih sester in 8 novink, ki so pred meseci vstopile za jugoslovansko provinco te družbe. Po prisrčnem razgovoru so se podali v kapelo, kjer so častite sestre imele srečo poslušati nad polurni govor ljubljenega nadpastrja.

Isto popoldne je bil napovedan obisk pri **nadškofu v La Plati**, mons. **Tomažu Solariju**. V tej škofiji je največ slovenskih duhovnikov. Pa tudi največ naših vernikov ima priliko za versko življenje v povezanosti s slovensko duhovščino. Zato je Prevzvišeni smatral za

svojo dolžnost, da nadškofa osebno obiše, se mu zahvali in ga tudi poprosi, kar treba za dušni blagor Slovencev na področju te nadškofije. Nadškof je izrazil željo, da rad sprejme vsakega slovenskega duhovnika in da je z vsemi doslej prav zadovoljen.

Isti večer je čakal še obisk prekmurskega središča na Avellanedi. Ko je bilo opravljeno pri nadškofu in je ura kazala, da je še nekaj razpoložljivega časa, je Prevzvišeni izrazil željo, da bi rad videl reko "La Plata" ki mu je bila že v njegovih dijaških letih kakor nekaj bajnega. "Srebrna reka me je imela kakor očaranega. Celó v sanjah sem se vozil po njej," tako je obujal Prevzvišeni mlade spomine.

Zato smo napravili skok do **Punte Lare** pri **Ensenadi**, da smo imeli pogled na to najbolj široko reko na svetu.

Nato smo pa kar jadrno odbrzeli proti nadaljnemu cilju Avellanedi.

MED ROJAKI NA AVELLANEDI

Točno ob 21. uri, kakor je bilo napovedano, je prišel pričakovani gost v spremstvu gg. **Hladnika**, **Slapšaka** in **Oreharja** v kapelo. Rojaki so takoj napravili špalir. Pristopila je gospodična **Ema Šerugova**, ki je Prevzvišenemu poklonila šopek rdečih nageljnov in ga pozdravila s sledečimi besedami:

"Sprejmite ta šopek kot izraz hvaležnosti Slovencev Prekmurcev in vseh rojakov, kateri se zbiramo na Avellanedi že 13 let. Pred 13 leti smo z ljubeznijo sprejeli gospoda **Hladnika**, katerega ste nam **Vi**, Prevzvišeni, poslali, da bo skrbel za naše dušne potrebe. **Marsikaterega** duhovnika smo potem že pozdravili.

Največja čast pa je za nas vse, da ste tudi **Vi**, Prevzvišeni, prišli do nas, da vidite, kje se zbiramo, in da nam poveste očetovsko besedo za našo dušno korist in za potrditev naše slovenske skupnosti.

Mnogo bridkih ur ste doživeli v teh zadnjih letih. Naj Vam bo v tolažbo zavest, da smo Slovenci na Avellanedi, čeprav tako daleč od doma, vedno trdno verovali, da je vse laž in hudobija, kar so čez Vas in slovensko duhovščino govorili in pisali.

Danes pa smo ponosni na to, da smo Prekmurci ves čas stanovitno stali na strani resnične pravice in svobode našega naroda.

Skromni smo, zato je tudi naša proslava

Med rojaki pred cerkvijo v Floridi

Slovenci v Cordobi ob škofovem obisku

skromna, a naj bo iskren izraz naše hvaležnosti in ljubezni.

Bog in Marija naj Vas blagoslavljata in naša molitev Vas bo podpirala na Vaših nadaljnjih potih.

Prosimo pa še to, da imejte vedno v ljubeznjivi skrbi avežanedske Slovence in tudi vse Prekmurce, kateri žive po drugih deželah. Bag Vas živi med nami!"

Takoj nato je bila cerkvena slovesnost. Najprej je Prezvzišeni v toplém nagovoru opozarjal vernike na temelje, na katerih mora stati naša vera: **Ljubezen do Jezusa, Marije, in molitev.**

Nato so bile litanije in blagoslov, nakar je vsa zbrana množica stopila v bližnji salon, kjer je Prezvzišeni radostno pozdravljal stare in nove Slovence, ki se na Avellanedi zbirajo. Do solz je bila ganjena mamica Marija Mihelič, doma iz Ljutomera, stara 86 let, ko je mogla poljubiti prstan slovenskemu škofu v daljni Argentini, kjer živi že čez 40 let. Med kramljanjem in prigrizkom, katerega so pripravili naši dobri Prekmurci, je ura kar prehitro potekla, a treba je bilo hiteti, kajti Prezvzišeni je moral upoštevati, da se bo naslednje jutro moral zgodaj podati na pot v Cordobo.

MED ROJAKI V ROSARIJU IN CORDOBI

Kljub naporom preteklih 14 dni v Capitalu in okolici je škof Rožman ves svež vstopil 22. oktobra ob 7 zjutraj na vlak "El Serrano", da obišče rojake v Cordobi. Na poti ga je spremljal poleg g. Slapšaka še g. Orehar. Vlak je brzel proti Rosario, kamor je prispel opoldne. Komaj se je ustavil, že je bilo videti zastopnike tamkajšnjih slovenskih naseljenecv. Prišle so šolske sestre, prišli vsi novi naseljenci in zastopnik staronaseljencev. Gospa Pristavčeva mu je v imenu vseh izročila šopek belih nageljnov, njen mož, bratje Čuki in Vidmar so mu pripovedovali doživetja novih, g. Ribeš pa starih naseljenecv. Prosili so škofa, naj bi se na kak način uredilo, da bi prišel tudi v Rosario kak slovenski duhovnik za dušnega pastirja. Prisrčnost in ljubezen, ki se je pokazala ob slovesu, je začudila opazovalce.

Okolica se med nadaljno vožnjo kar ni hotela spremeniti, tako da res ni bilo kaj zanimivega videti; zato je bilo pa toliko lažje moliti. Dve minuti pred sedmo smo izstopili na kolodvoru v Cordobi. Prva sta pozdravila svojega ordinarija tamkajšnja slovenska du-

hovnika, g. dr. Hanželič in g. Levstek. Takoj za njima so pristopili gg. dr. Jazbec, Milan Grdin in Mravlje Franc, ki so javili, da ostali čakajo pri sestrah Klaverjeve družbe, med katerimi je tudi rodna sestra slovenskega kitajskega misijonarja gospoda Janeza Kopača. Kmalu smo bili sredi rojakov, ki so nasmejanih obrazov pozdravljali ljubljene nadpastirja V prostorni sobi, ki so jo kar v nekako dvorano spremenili, je prvi povzel besedo v pozdrav slovenski dušni pastir prof. Hanželič, nato je škofa v imenu slovenske kolonije nagovoril dr. Stanko Jazbec:

"V imenu slovenske skupnosti cordobskega mesta, zibelke argentinske kulturne in verske tradicije, Vas, Prezvzišeni, pozdravljam in Vam izrekam dobrodošlico. Skromno je naše število, zato pa velik naš ponos, da Vas lahko sprejmemo sredi med nami, ki ste v duhovni zmedbi in telesnem trpljenju slovenskega naroda z odkrito in možato besedo ločil dobro od zlega, pravično od krivičnega ter tako razkrinkal tiste, ki so v sovraštvu do vsega, kar nam je svetega, pod plaščem lažosvobodilne borbe skušali zapeljati naš narod na pot duhovnega in fizičnega propada.

Tisoči Slovencev doma in razkropljeni po širnem svetu, Vas danes v duhu blagoslavlja, Prezvzišeni, in tisoči si žele slišati ponovno iz Vaših ust besede Resnice in besede Upanja. Kakor nekoč, tako tudi danes naj nam Vaše besede potrdijo pravilnost poti, na kateri se nahajamo, naj nam te besede in Vaša molitev vlijejo novih moči, da ostanemo stanovitni v svoji veri in krščanskih načelih ter zvesti svojemu trpečemu narodu v domovini!

Bog naj Vas živi, Prezvzišeni! in dobro nam došli!"

Pozdravnemu nagovoru dr. Jazbeca je sledila recitacija gđe. Magde Gaserjeve, ki je v imenu novodošlih Slovencev izročila Prezvzišenemu lep šopek slovenskih nageljev, v imenu staronaseljencev pa Jazbečeva Severina.

Prezvzišeni je na vse te dokaze ljubezni in spoštovanja podal navzočim rojakom nekaj globokih misli v tolažbo in upanje, povdarjajoč, da se nam res kdaj lahko izpolni naša srčna želja in da se bomo vrnili v domovino, v kar pa je treba ohranjevati in množiti duhovne zaklade, pridno pa si nabirati tudi tvarnih dobrin, kajti obojega bo domovina od nas potrebovala ob vrnitvi. — Nato so bile v kapelici, kjer se cordobski rojaki nedeljo za nedeljo zbirajo k službi božji, litanije, pred katerimi je škof govoril o zvestobi Bogu in Srcu Marijinemu, na koncu pa podelil blagoslov. Lepo smo se poslovili od rojakov in častitih sester, potem pa odšli na stanovanje, ki so nam ga pripravili v sanatoriju. Prijazni bolniški kaplan, Nemeč po rodu, nas je prav lepo sprejel in dobre sestre Družbe Svetega Duha so prevzele skrb za naše zemske potrebe v dneh bivanja v Cordobi.

V nedeljo zjutraj 22. oktobra je škof na vse zgodaj prišel v cerkev, da je dal rojakom priliko za sveto spoved. Sveta maša je bila ob pol desetih s številno asistenco, v kateri so bili nemški duhovnik in vsi slovenski. V pridgi med mašo je navezal svoje misli na ne-

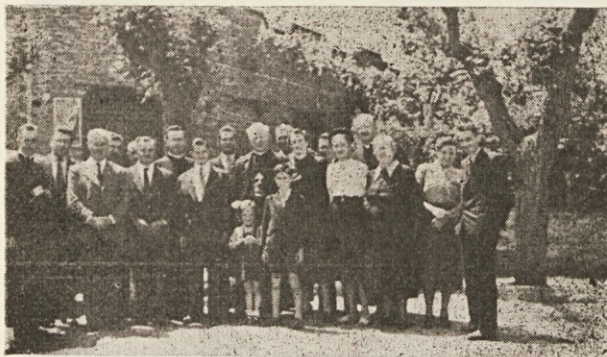
deljski evangelij in vzpodbujal k molitvi, zlasti k družinskemu rožnemu vencu, ki ga Marija v zadnjih desetletjih tako priporoča. Med mašo je prepeval slovenski cerkveni zbor pod vodstvom Milana Grdina. Že prejšnji večer pri sprejemu, pa tudi to jutro so pri petju pomagali tudi jezuitski novinec Eiletz in salezijanec Kump in Zupan Po svetj; maši je škof obiskal v bolnišnici Elzo Lozej, ki je bila prejšnji dan operirana na pljučih, a je vendar srčno želela pozdraviti škofa in sprejeti njegov blagoslov.

Gostoljubna družina staronaseljenca g. Jazbeca je škofa in spremstvo ter ostale, ki so bili z njimi, povabila na "lunch", kateri nam je kar dobro del. Hiši, družini in vsem navzočim je Prevzvišeni dal svoj blagoslov, narkar smo odhiteli v cordobsko okolico, kjer imajo v Argüello šolski bratje svoj novicijat in je naš g. dr. Hanželič hišni duhovnik pri njih. Po kosilu smo si ogledovali okolico, a že so pridrveli omnibus; z rojaki iz Cordobe na popoldansko pobožnost. Petim litanijam je sledilo slovo, pri katerem je č. g. Hanželič izročil Prevzvišenemu spominsko knjigo o kulturnih spomenikih Argentine kot darilo kordobskih Slovencev s posvetilom in podpisi. Nagovor je preč. g. Hanželič zaključil s temile besedami:

"Ta obisk je znova poživil v nas prelepe spomine na pretekla leta in poglobil vezi vdanosti in hvaležnosti Bogu in škofu. Je pa tudi močan korak na poti medsebojnega zблиžanja ljudi iste krvi, ki so doslej žveli v dveh med seboj tako oddaljenih svetovih. Nj med namj nikakih sporov, nikakih trenj. A nj bilo še posebne prilike za medsebojno spoznavanje in medsebojno zблиževanje. Takj svečani obiskj pomagajo mogočno k temu. Saj vsi Slovenci, kar nas je tu, tisti, ki so pred kratkim prišli, in tisti, ki že mnoga leta žve tu, nosimo v sebi živo ljubezen do slovenskega naroda in do slovenske zemlje, do tistega slovenskega naroda, kj je bil vedno katoliški, do tiste slovenske zemlje, ki je vsa posejana s cerkvami, kapelami in drugimi znamenji. Zvestoba narodu nas bo ne je zблиževala med nami, ampak tudi dvigala in ohranjala v zvestobi do Boga in do Cerkve."

Kar mudilo se je že dalje, na obisk k salezijancem, zato je moralo priti slovo, ki ni bilo brez solz.

Pa je velika ta salezijanska družina: kar 140 mladih bogoslovcev iz Argentine, Urugvaja in Bolivije, in celo dva iz Slovenije, že zgoraj imenovana. Vsa ta množica mladih obrazov je z navdušenim ploskanjem sprejela Prevzvišenega, narkar je bil v sprejemnici prirejen prisrčen pozdrav. Najprej je zbor zapel "Cristus vincit...", nato pa je eden od bogoslovcev v daljšem govoru pozdravil škofa, izvajaioč med drugim: "Vi, Prevzvišeni, in Vaši rojaki ste iz rodu mučencev. Vemo, kako odločno ste učli resnico, kako ste se z vso močjo in brez strahu ter oklevanja postavili po robu brezbožnemu komunizmu. Poznamo Vaše delo za gibanje "Regnum Christi" ter sedanjo Vašo apostolsko pot med rojaki, s katerimi ste nosili družno breme begunstva in poniževanja. Prav zato Vas s tako globokim spoštovanjem pozdravljamo!" — škof je prav lepo odgovoril na ta izvajanja: Širno, kakor polja, po katerih se vozim

V hiši staronaseljenca v Córdoba.

te dni, je polje vašega bodočega poklica. Delali boste med mladino, katere smo mj v zadnjih letih toliko izgubili, toliko žrtvovali. Doslej nismo imeli mučencev, danes jih štejejo v tisoče, s ponosnim, dasi krvavečim srcem. Kako smo razumeli žrtve te naše mladine, boste razvideli, če vam povem, da smo nad še ne zasutim grobom prvega akademika, člana KA, peli Te Deum, Tebe Boga hvalimo.

Nato smo se na kratko oglasili še v malem salez.janskem semenišču, kjer je tudi nekaj slovenskih fantičev. Imeli so v dvorani ravno misijonsko akademijo, bila je namreč misijonska nedelja. Kar z odra se je v Indijca namazan in oblečen Gaserjev sinko zagnal h škofu, ga pozdravil in sprejel njegov blagoslov, nato pa skočil nazaj na sceno in mirno nadaljeval svojo vlogo v misijonski igri.

Tako smo v pravi napetosti preživeli ta cordobski dan. Še tik pred odhodom so nemške sestre, pri katerih smo gostovali, priredile škofu pozdrav, katerim se je tudi Prevzvišeni zahvalil za gostoljubje ter jim Slovence priporočil v molitev. Poslovilj smo se od kaplana ter odšli v avtobus, ki naj bi nas ponoči prepeljal v San Luis. Mravlje Franc, naš zvesti spremljevalec na vseh cordobskih potih, nas je spremljal tudi ta zadnji konec romanja po Cordobi in okolici ter nam želel srečno pot.

Prevzvišenemu izročajo knjigo v spomin

MED BOGOSLOVCI V SAN LUISU

Pa pot ni bila ravno preveč srečna. Veli-kanski omnibus si je utiral pot skozi silno nevihto. Po dveurni vožnji je tik pred Villa Maria spustila pnevmatika, ki so jo popravljali polni dve uri. To nam je kajpada povzročilo zamudo, tako da smo po 14 urni vožnji komaj ob polenajstih dopoldne prišli v San Luis, namesto že pred 8 zjutraj.

Na postajalšču sta nas pričakovala gg. Pogačar Andrej, ki je stolni vikar v škofijski cerkvi, in Stanko Kavalar, kaplan v Renco, pa zastopnik bogoslovcev Ogrin Janez Z avtomobilom pa je prihitel škofijski kancler g. Bledel. Kar naenkrat smo stali pred semeniščem, kjer je družina že tri ure pričakovala od obeh strani tako srčno zaželeni obisk. Po kratkih pozdravnih besedah so se vsi pripravili za sveto mašo, pri kateri so bogoslovci peli latinske in slovenske pesmi, začeni z Ecce sacerdos magnus in končavši z Jubilate. Po svetj maši so pripravili v dvo-ranici pozdrav, pri katerem je najprej zbor zapel pozdravno pesem po besedilu bogoslovca Branka Rozmana in notah g. Pogačarja. Nato je sledil govor rektorja bogoslovja prelata dr. Al. Odarja, ki je med drugim povdarjal, kako so pet let hrepeneli in čakali, da bi škof vsaj enkrat obiskal svoje bogoslovje, med tem velikokrat strahoma prisluhnili novicam o nevarnostih, v katerih se je škof nahajal; "zato pa je danes naše veselje toliko večje, ko vas imamo v svoji sredi, da vas pozdravimo in se z vami pogovorimo." — V imenu bogoslovcev je Prezvzišenega pozdravil bogoslovec Kukovica; izrazil je silno hvaležnost škofu za vse, kar je storil, molil in trpel za svoje bogoslovce zlasti v teh zadnjih letih, tudi za ta obisk, izrazil pa tudi veliko otroško ljubezen, ki jo goje vsi bogoslovci do njega, njih očeta. — Očetovske so bile škofove besede v odgovor: Kako rad bi vas bil prišel obiskat že v Praglio in v Briksen, pa ni bilo mogoče, dasi smo bili tako blizu tedaj. In da sem sedaj prišel iz daljne USA v Argentino, je bil prvi najsilnejši nagib: videti moje bogoslovce. Bal sem se, da se mi ta želja ne bo uresničila, kajti imam že od otroških let tako izkušnjo, da prav tistega ne doživim,

po čemer najbolj hrepenim. Zato pa je sedajko sem med vami, moja sreča še toliko večja. Kaj nas in vas čaka, tega ne vemo. Pred nami so dogodki, ki jih nihče ne more dobro predvideti. Pij XII. je dejal enemu od škofov: Vrata svetega leta bom odprl, ali jih bom pa tudi zaprl...? Izročimo se v božje roke in darujmo se Bogu za zveličanje duš.

Popoldne je imel Prezvzišeni s profesorji **važno konferenco** glede bodočnosti slovenskega bogoslovja v tujini. O tem vprašanju je imel v Capitalu dvakrat razgovore s papeškim nuncijem in sanluiskim škofom. Iz vsega, kar je omenjal, poročal in povdarjal Prezvzišeni na tej konferenci, se je čutilo, kako smatra slovensko bogoslovje za svojo škofovsko srčno zadevo. — Semenišče je bilo kajpada ves dan v prazničnem razpoloženju, kakor kadar se oče povrne z dolge poti med svoje drage.

Po večerji se je Prezvzišeni odpeljal s svojim spremstvom v mesto na škofijo, kjer je bil gost. Navsezgodaj zjutraj naslednji dan pa je bil že nazaj, kjer so mu bogoslovci med sveto daritvijo peli Tomčevo mašo. Ostali dan je bil skoro ves posvečen škofovim razgovorom s posamezni bogoslovci, da jih spozna in se z njimi pomeni.

A čakal nas je še prav lep obisk **slovenskih družin v San Luisu**. Podali smo se v škofijsko hišo, ki jo je škof dal našim na razpolago ob njih prihodu. Še sedaj tamkaj stanujeta dve družini: Havelkova in Mlinarjeva. A to pot so se zbrali tamkaj vsi ostali nekdanji prebivalci, ki so si med tem že drugje poskalski bivališče. Dveletna Havelkova Polonca je škofu izrekla prvi pozdrav, nato mu je pa devetletna Mlinarjeva Frida podala šopek. Od odraslih ga je pozdravil Pekolj starejši. Slovenska kolonija v San Luisu se odlikuje po številnem živčavu, tako da je bil okrog škofa cel otroški vrtec šušteršičevih otrok od treh družin, Povšetovih, Mlinarjevih, Havelkovih... Prezvzišeni je ves zaživel med najmlajšimi, obiskal je obe tam živeči družini tudi v njih sobah, nato pa je moral kar brž dati slovo, kajti v semenišču so ga čakali s "Slovenskim večerom". Najprej je bogoslovec Čuk Julij povedal nekaj besed v uvod, kako slovenska pesem zbira slovenske ljudi in jih poživlja. Nato je zbor zapel "Oj Triglav, moj dom", sledila je recitacija: Cankar — Nebesa pod Triglavom, Venček slovenskih pesmi, ki ga je pel trio, nato dva odlomka iz župančičeve Dume o domovini ter Cankarjeva Nedelja. Večer je zaključil zbor s pesmijo: Planinska, Končno se je Prezvzišeni za lepo doživetj slovenski večer zahvalil.

Naslednje dni se je Prezvzišeni razgovarjal z vsakim posameznim bogoslovcem in nekaterim podelil nižje ali višje redove. — Čakala ga je pot še bolj k Andom.

V MENDOZI, DEŽELI SONCA

Nestrpno so pričakovali rojaki svojega nadpastirja tudi v Mendози. Otroci so se na štirih krajih pripravljali na prvo sv. obhajilo in birmo pod vodstvom č. g. **Ivana Casermana**. Dekleta so imele kaj posla s pletenjem vencev za okrasitev cerkve po domači navadi, moški so pa kakor za Veliko noč belili svoje

Prezvzišeni govori rojakom v Mendози

domove za visoki in težko pričakovani obisk, katerega naj bi doživel ljubljeni škof kot nekdanj doma v Sloveniji.

V spremstvu čč. gg. Slapšaka, dr. Ignacija Lenčka in Oreharja je Prezvzišeni prispel opoldne 29. oktobra v prvo mendoško slovensko postojanko, San Martin, kjer kaplanuje naš rojak č. g. **Tomažič**. Tjakaj je prišel škofu naproti auto in zastopstvo iz Mendoze, predsednik društva **ravnatelj Marko Bajuk**.

Tudi vsa farna duhovščina je hotela škofa na najbolj dostojen način počastiti in je bila očarana od ljubezni, katero ima naš narod do svojega nadpastirja.

Treba je bilo dalje. Pot je vodila skozi Junin, kjer je župnik po rodu Hrvat in velik prijatelj Slovincem. On in Čadova družina, ki je prihitela iz Rivadavije, so izrekli Prezvzišenemu dobrodoščilo v Juninu.

Naslednji postanek je bil na posestvu g. **Orfile**, kjer žive štiri naše družine. Po stari mašo. **Frantarjeva** prvoobhajanka je Prezvzišeni pred hišo dva mlaja. Vsa hiša pa je bila okrašena z vencji in zelenjem kot za novo maši **Frantarjeva** prvoobhajanka je Prezvzišenemu podala ob prisrčnih besedah šopek cvetja. Po prijaznem razgovoru z vsakim posameznikom ter zlasti slehernim malčkom je družba sedla k razkošno obloženi mizi. Morala pa je po kratkem oddihu nadaljevati svojo pot proti mendoškemu **Lujanu**. Tu so Prezvzišenega čakali slovenski rojaki v družbi tamkajšnjega župnika pred cerkvijo. Po kratkem obisku Najsvetejšega ter ogledu lepe cerkve se je Prezvzišeni s spremstvom podal na obed v hišo Staroslovenca **Rutarja Ivana**, kjer so se zbrali tudi ostali slovenski nasejlenci v Lujanu. Pri tej priložnosti je Prezvzišeni blagoslovil gostitelju Staroslovincu njegovo hišo ter sliko brezjanske Matere božje.

Ob 4 je vsa družba nadaljevala pot proti Mendozi.

Na dvorišču sester Frančiškank, kjer se mendoški Slovenci redno zbirajo ob nedeljah in praznikih v njihovi cerkvi k službi božji, se je zbrala slovenska skupina iz mesta polnoštevilno, iz daljne okolice pa vsaj po svojih zastopnikih. Ob pol 5 popoldne so se ustavili avtomobili pred vhodom. Prezvzišeni je prišel ves nasmejan. Dolgo in glasno ploskanje ter pozdravljanje je sprejelo Prezvzišenega in izpred kapelice lurške Matere božje je zadonela v pozdrav krepka pesem: **Zadoni nam, zadoni!** Ob besedah "Vladika naš predragi, pozdravljen tisočkrat", se je v prenekaterem očesu zaiskrila solza prisrčnega veselja.

Prve pozdravne besede je Prezvzišenemu izrekel mendoški dušni pastir slovenskih priseljencev č. g. **Ivan Caserman**. Ob priučnih pozdravnih verzih učenca **Marka Bajuka** je **Hirschegejeva Pavlinca** Prezvzišenemu poklonila pomemben šopek rož v narodnih barvah. Sledil je pozdrav **M. Bajuka** ter zastopstva **Hrvaške skupne** v Mendozi. K pozdravnim besedam se je oglasil tudi Prezvzišeni, nato pa se podal z vso skupino vernikov v okusno okrašeno cerkev k blagoslovu. Po Marinijski pesmi, ki jo je odpel mendoški slovenski pevski zbor, je imel Prezvzišeni kratek nagovor, nato pa litanije z blagoslovom.

Prezvzišeni v Mendozi s spremljevalcem g. Slapšakom in z g. Tomažičem

Po končanih slovesnostih sprejema je Prezvzišeni v spremstvu našega dušnega pastirja obiskal mendoškega generalnega vikarja, ker škofa te dni ni bilo doma.

Predstavniki mendoških Slovinccev so z avtom prišli Prezvzišenemu naproti

OBISK DRUŽIN

Med tem so vsi Slovenci hiteli na svoje domove, da se kar najbolje pripravijo na visoki obisk, če bo mogoče, da zaželeni gost pride do njih. Vseh ni bilo mogoče obiskati, a ti obiski so bili najlepši dokaz ljubezni vernikov do svojega nadpastirja. Po nekod se je zbralo po več družin skupaj. Najbolj nestrno so seveda čakali mali drobljančki.

V vsaki hiši so pripravili ob okusnih oltarčkih nove brezjanske slike ter rožne vence, da jih je Prezvzišeni blagoslovil. Po končanem obredu je delil svoj blagoslov. In vsakokrat se je Prezvzišeni z občudovanja vredno neutrudljivo prisrčnostjo ter prijaznostjo rokoval z domačimi, zbiral okoli sebe malčke, se z njimi ljubeznivo razgovarjal, jih povpraševal in jim odgovarjal.

SV. OBHAJILO IN BIRMA

V nedeljo smo se zopet zbrali v "naši cerkvi". Iz vseh krajev provincije, kjer so naši slovenski naseljenci, so za ta dan prihiteli skupaj. Povabilu so se odzvali tudi Staroslovenci, mnogo je bilo Hrvatov, v velikem številu so prišli tudi argentinski domačini, ki se tudi sicer ob nedeljah redno zbirajo k naši maši, ker jim zelo ugaja petje.

V spremstvu prvoobhajancev in birmancev je vstopil Prezvzišeni Zbor je zapel mogočno "Ti si Peter — Skala". Med sveto mašo je bila škofova prdiga. K prvemu svetemu obhajilu je pristopilo 14 dečkov in deklic. Velika množica pa je še bila vernikov, ki je prejela sv. obhajilo iz rok Prezvzišenega. Po končani maši je Prezvzišeni podelil zakrament sv. birmе 16 našim dečkom in deklicam.

Po končanih cerkvenih slovesnostih so se prvoobhajanci in birmanci podali s Prezvzišenim v samostansko sprejemnico, kjer jim je bil pripravljen zajtrk. Nadvse prisrčni so bil trenutki, ko se je mudil Prezvzišeni med malčki. Posebna dragocenost so bile za prvoobhajance spominske slike z lastnoročnim škofovim podpisom. Popoldne je bil Prezvzišeni s svojim spremstvom in povabljenim zastopstvom gost g. stavbenika Karla Kavke.

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

Ob 5 popoldne smo se zopet zbrali; tokrat pa na dvorišču K. g. l. San José pri bratih Maristih. Našemu vabilu se je odzvalo tudi mnogo Staroslovencev, Hrvatov ter prijateljev in znancev — Argentinev iz Mendoze, s katerimi smo v teku enoletnega bivanja navezali kar iskrene odnošaje.

Prezvzišenega je ob vходу pozdravila družina bratov Maristov. Nato smo se vsi podali v kapelo k slovesnim petim litanijam in blagoslovu. Po litanijah je bila v dvorani pod kapelo pozdravna prireditel v počastitev obiska Prezvzišenega msgr. dr. Gregorija Rožmana.

S prigodniškimi deklamacijami so škofa pozdravili otroci, dekleta in fantje. Posebno so ugajali trije vaški bosopetniki, ki so korajžno povedali, "kje smo mi doma". Pozdravne besede je izrekla tudi Staroslovenka gđc. Mici Brozinova. Pozdravne deklamacije je prepletal zbor z domorodnimi pesmimi pod vodstvom prof. Božidarja Bajuka. Mogočen vtis je napravila recitacija iz Kalinove črne maše v odlomku, kjer pesnik kot duhovnik

v spominu živih priporočja Bogu našega škofa Gregorija. Pozdravnemu govoru društvenega predsednika, ki je oris. l vel častni lik osebnosti našega vladike, je v jedrnatih besedah odgovoril Prezvzišeni. Prikazal je svoje poslanstvo, ki ga je izvrševal v domovni pred napadajočim zlim duhom, prerajavajočim v rdeči halji, a pod krinko osvobodilne fronte, le za škofovsko sveto dolžnost. Če je Bog dal nam misel bega in nam tudi pomagal do rešitve in svobode, ima prav gotovo z nami še posebne namene. Zato imamo vsi velike dolžnosti do sebe in do skupnosti. Božja Previdnost nas je postavila med tuje narode, da med njimi pokažemo lik poštenega, vernega Slovenca, da bo tako svet po nas spoznal in sodil slovenski narod. Vsi dogodki našega doseganja življenja od begunstva do emigracije so bili in so en sam čudež božjega vodstva. In vprav v tem dejstvu imamo vse poročstvo za bodočnost. Zato: Vztrajajte in zaupajte! Imamo pa še eno nalogo v emigraciji, da si postavimo s pridnim delom trden gospodarski temelj, pa najsi nam je Bog namenil kakršno koli bodočnost in kjer koli.

Končal je Prezvzišeni svoj govor z najsikrenejšimi željami ter najtrdnejšimi zagotovili ter upi za lepo bodočnost.

V spomin na obisk slovenske skupine v Mendozi je Društvo Slovencev v Mendozi Prezvzišenemu poklonilo album z umetno vezenim škofovskim grbom in geslom ter narodno ornamentiko na platnicah ter s pomenljivo posvetilno sliko na prvi strani, kjer se skozi prozorno ilustracijo mendoškega grba in kralja Andov Aconcague kot sromin v ozadju vidi slovenski kralj planin Triglav ter slovenski grb.

Po končani pozdravni prireditvi se je Prezvzišeni v prisrčnih besedah zahvalil pevske mu zboru in povdaril veliko poslanstvo, ki ga vrši z našo pesmijo.

Svojevtrsten dogodek je Prezvzišeni doživel ob prihodu iz Kolegija na Avenida San Martin, kjer se je še razgovarjal z družinami, ki jih ni utegnil obiskati; na njihovih domovih. Pa so zadonele slavnostne fanfare katoliških izvidnikov Don Bosca iz Mendoze. Po veliki aveniidi se je bližal manifestacijski sprevod Katoliške Akcije, ki je na ta način javno izpričevala zvestobo Kristusu Kralju — vprav na Njegov praznik. Manifestantje so bili očitno že vnaprej opozorjeni na odličnega gosta Mendoze, ki je v tem trenutku stal pred Kolegijem, in navdušenih ovacij ni hotelo biti konca. Posamezne skupine so se ustajevale ter klicale in mahale našemu Prezvzišenemu v pozdrav. Zvočnik v sprevodu je oddajal klice v kasteljanščini: živel monsignor Rožman! Msgr. Rožman — prva žrtev komunizma! Živela katoliška Cerkev! Živel veliki borec proti komunizmu! Svobodna Jugoslavija bo vstala znova! — In vsa javnost je klice glasno ponavljala in pozdravljala Prezvzišenega.

In vsem nam je v hipu šinila v spomin beseda Prezvzišenega s pravkar končane proslave, kako čudežno vodi božja Previdnost naš narod, ko so med ovacijami v sprevodu prinesli velik napis z imeni treh preganjanih in zaprtih knzov v Evropi Stepinac, Mindzenty, Beran... Prvi obojonec rdečega zločinaškega nasilja, škof dr. Gregorij Rožman,

naš mili vladika, pa je ob tem spredu stal — sredi med nami!

Zvečer se je Prezvzišeni s spremstvom in nekaterimi povabljenimi zastopniki odzval povablu g. Celestina Hrašovca, lastnika moderne slaščičarne La Celeste, na intimno zakusko, pri kateri se je vsa družba porazgovorila v neprisiljeni živahnosti.

V ponedeljek si je Prezvzišeni v spremstvu našega dušnega pastirja ter društvenega zastopstva z vsem svojim spremstvom ogledal lepote Mendoze. Odpeljal se je mimo živalskega vrta na vzpetino Cerro de la Gloria, k monumentalnemu spomeniku osvobodilni andeški vojski. Vozil se je skozi edinstveni mendoški veliki park ter v mestu obiskal še župnika v župniji San Nicolas, kjer kaplanuje naš dušni pastir č. g. Ivan Caserman in kjer je naša slovenska skupina v lepi novi cerkvi sv. Miklavža lani v novembru po prihodu prvih večjih priseljenjskih skupin pričela z lastnimi cerkvenimi pobožnostmi.

Po obedu se je Prezvzišeni podal na letališče in se vrnil v Capital.

ZOPET V SREDIŠČU. MAŠA NA BELGRANO

Rad sprejembe v voznem redu ni bilo naprej znano, če bo mogoče imeti škofa na Vseh Svetih dan med nami v Buenos Airesu. Pa je prišlo tako, da se je uresničila naša in škofova želja. Žal da tega ni bilo mogoče pravočasno objaviti, a kljub temu se je zbralo ljudi; več kot za polno cerkev, ki je sedaj "slovenska farna cerkev" za Buenos Aires na Belgrano.

Prezvzišeni je govoril o zemskem domotožju, ki ga pa moramo pridvigniti v višino, spremeniti v domotožje po Bogu in nebesih; govoril je o naših mrtvih, ki so sedaj spremenjeni v naše najboljše prijatelje. Živimo v najtesnejši zvezi z mrtvimi, ne kakor na kakšni spiritalistični seji, temveč resnično in globoko, in oni nam morejo in hočejo pomagati, kajti ne žele si nič bolj kot to, da bi nas pritegnili k sebi v zveličanje. Škofova pridiga je v praznik žalosti in spomina mrtvih vlila polno tolažbe vere in bila res beseda proslave vseh svetnikov, kamor naj bi se uvrstili tudi mi; po sveti smrti. — Pri sveti maši je pevski zbor "Gallus" pel lepo Baragovo mašo. V posebno duhovno veselje Prezvzišenemu je bilo gotovo mnogo svetih obhajil, posebno moških (okrog 200).

SLOVESNOST NA CHACARITI

Popoldan so Slovenci, ki ne morejo iti na svoje grobove v domovini, prihiteli na tukajšnje centralno pokopališče na Chacariti, kjer so v grobnici Uzajamne pomoči v takoj imenovanem Jugoslovanskem paviljonu, opravili molitve za svoje mrtve. Pridružilo se jim je tudi mnogo Staroslovencev, ki imajo tu že svoje grobove. Pa tudi nekaj novih Slovencev je na tem pokopališču že našlo svoje zadnje bivališče. Molitve za mrtve je opravil Prezvzišeni škof dr. Rožman z lepim spominom v polno natrpani grobnici — kapeli. Pred škofovim govorom je pevski zbor "Gallus" zapel Galusovo "Ecce quomodo moritur justus". Nato je govoril Prezvzišeni, nadaljujoč svoje misli od jutraj v drugi smeri: Koliko mi lahko stórimo s svojo molitvijo za verne duše v vich, kako si sami služimo zaslužnja

Po molitvah za rajne na Chacariti

za nebesa z mislijo, molitvijo in žrtvani zanje, in kako si nabiramo zalogo za svojo potrebo v večnosti. Tesna zveza med živimi in mrtvimi je najgloblja resnica med nami, iz katere živimo tako, da bomo tudi mi deležni molitve živih v večnosti. — Po njegovem nagovoru je Prezvzišeni ob asistenci gg. Slapšaka, Hladnika, Oreharja in Mernika opravil nagrobne molitve. Za zaključek pa je pevski zbor "Gallus" zapel žalostinko "življenje je Vstajenje, živi, kdor je umrl", sestavljeno na besedah psalmistovih. Po svetem opravilu je škof še dolgo obiskoval grobove.

PROTI DALJNEMU JUGU — V DEZELI JEZER

Ali bo Prezvzišeni vzdržal vse, kar Je v načrtu? To je bilo resno vprašanje. Sivolasi mož ne zmore napora, ki je za mladeniča težak! Zares je bilo treba premisliti. A gospod škof je menil: Vse hujše reči sem pre-

V Bariloche; desno smuški prvak Jerman

stal z božjo pomočjo. Ne bo mi Bog odrekel sedaj. In s svetniško trmo se je odločil za celotni predloženi spored: Bariloche, Comodoro Rivadavia in Rio Negro. 5000 km pota po zraku, kar pomeni 20 ur vožnje. Po tleh bi bilo treba 11 dni za vlak in omnibus.

Tako se je zgodilo, da smo se 3. novembra pognali v zračne višave in zapluli proti daljnemu jugu.

Brez nevšečnosti smo v Mar del Plati pristali in čez pol ure spet pohiteli dalje. Prekrasno je bilo morje pod nami in čudovita slika tega letoviškega mesta, a kmalu je ostala za nami, pod nami pa so se vrstile pokrajine zelenih travnikov in pašnikov, cvetočih njiv lanu in repice, zasajenega krompirja in bregovitih gmajn. Tamle je Miramar, onole pa Mar del Sud, Balcarce, Necochea, Quequen, Loberia... Tam na obzorju pa brezkončno morje.

Tule spodaj je sedaj Tres Aroyos, kjer kaplanuje naš rojak Jaka Fideršek. "Vsaj blagoslov mu lahko pošljem," tako je presodil Prevzvišeni in z znamenjem svetega križa poslal božji blagoslov na delo tega našega sobrata. Kako ogromne so te razdalje! Kaj more storiti duhovnik, morda eden za stokilometrsko župnijo.

Preko Bahije Blance in Neuquena, kjer se je letalo ustavilo in so prišli rojaki Prevzvišenega pozdravit, smo prileteli končno v Bariloche.

Kakih dvajset rojakov nas je obdalo v vesel pozdrav. Že je stala pred škofom **Habjanova Emica** s šopkom narcis in tulipanov in izrekla pozdravno besedo, nakar je **France Jerman**, argentinski vrvak v smuku, povzel besedo za nagovor, v katerem je želel visokemu gostu prijetnost in doživetje domovine v deželi, ki je v marsičem podobna Koroški, kjer je gospod škof doma. **Dr. Arko** in **Milan Jager** sta se nato predstavila, prvi kot predstavnik društva, drugi pa kot pionir tamkajšnje slovenske skupnosti.

Najprej smo se potegnili v hotel Italia, kjer je bilo za nas stanovanje. Voznika nam je dal za vse na razpolago upravnik nacionalnih parkov inž. Peña, ki je tudi sam prihitel, da pozdravi visokega gosta. Prav tedaj je pa pridrčal tudi "žip" zdravnika ravnatelja bolnišnice, našega rojaka **dr. Lojzeta Grzetiča**, ki je poleg svojega vselelega srca in brzega žipa prinesel tudi fotoaparata, da bo tudi za spomin kaj ostalo. Ko smo v hotelu odložili prtljago, smo spet sedli v vozove, da izrabimo popoldne za ogled najpomembnejših in v naglici dostopnih lepote. Zbrzeli smo po asfaltirani cesti, ki teče skozi prekrasno pokrajino med drevjem skozi cvetoče brežičke, ob blesteči jezerski gladini proti Hotelu Catedral, kjer grade žično železnico do Cerro Catedral, delovni kraj Jermana, našega spremljevalca na tem potu.

Saj bi marsikaj povedal o romantiki planin, v katere smo zrl, a nočem zbuhati neutrušenega hrepenenja v ljubiteljskih planin, katerim razmere ne dopuščajo, da bi pohiteli v ta planinski raj. Drveči potčki, slapovi, planinski plotovi, krave z zvonci in skozi gozd blesketajoče se jezero Moeno...

Skozi Bahio Lopez, mimo gozdnih orjakov, smo pribrzeli na zeleno livado, ki obdaja ho-

tel Llaolao (žavžav), ki ima pač edinstveno lego na stični točki starih jezer.

Kar naprej, tako je povedal **France Jerman** in pokazal na predpisani dnevni red.

NA JAGROVI SLOVENJI IN V BOLNIŠNICI

Tule je pa "Jagrova Slovenija"! Prav ob cesti, na krasni točki, ki bo brez dvoma postala slovensko letovišče, če se bodo kupci zemlje za to zavzeli. Zemlja ima danes gotovo že štirikratno vrednost kot tedaj, ko je bila kupljena. Jager ima tam že svoj dom in pripravlja sedaj gradnjo nekaterih novih hišic. Seveda nam je hotel mož tudi postreči in je marsikaj dobrega prinesel na mizo (žena je bila prav tedaj na zdravljenju v Buenos Airesu), a najboljši nam je ustregel s hladno studenčnico.

Pa se je mudilo dalje. Tudi **Kožuhova mama** nas je pričakovala. Saj tam sem bil jaz že preje vselej gost in je bila vsa srečna ob misli na škofovo obisk. Le to je bilo malo napak, ker je "avijonsko" obvestilo o prihodu prišlo samo pol ure preje kot napovedani gost. Na srečo delajo tudi druge pošte, tako da je le bilo nekaj pripravljenega za vsak slučaj: Gospod **Kožuh** ima že dvajset let v Perito Moreno mizarstvo delavnico in je doli slovenski starešina.

Pa ni samo veselje in zdravje. Tudi žalost in bolezen se najde v Bariločah. In prav **Jožkota Bertonec**ja sta obe ti dve malo zaželeni potnici obiskali. Par dni preje je zmagal na smuški tekmi v Bolsonu. Tako se je veselil škofovega obiska, pa se mu je oglasila nebodijetrebna. Zastrupil si je roko in moral je v bolnišnico. Ves potrt je premišljeval človekove poslednje reči na bolniški postelji. Pa kar nenadoma sta se ustavila pred bolnišnico auto in žip in že smo stali pri bolniku. Pač mislim, da na celem potovanju ni srečal Prevzvišeni človeka, ki bi bil za obisk bolj hvaležen kot **Jožko Bertonec**lj. Pa še to smo dosegli, da je zdravnik dovolil, naj gre naslednje jutro k sveti maši; doktor **Lojze** je sprejel nalogo, da ga pride iskat, ker je kakih 12 km od mesta.

Kaj so med tem rekli pri **Habjanovih**, kjer so nas čakali za večerjo, to ni nikjer zapisano. Kar za celo uro smo se zakasnil.

Ko smo se pošteno podstavili, je bilo pa res treba iti. Kar lepa skupina rojakov se je zbrala v lepo okrašen dvorani. Tudi župnik in nekateri javni funkcionarji so bili navzoči.

Pozdravni nagovor je imel **France Jerman**, ki je izrazil željo, naj bi bil škofovo prihod "druga birma", to je potrditev v veri, da bi tudi skozi te nevarnosti, katere ogrožajo dušno življenje v tej deželi, ostali zvesti vojaki Kristusovi in bi vztrajali zvesti kot v domovini ob strani svojega nadpastirja.

Dr. Arko je izročil škofu spominski album in je podal kratko zgodovino Bariloč.

Nato je Prevzvišeni s toplo občutenimi besedami izrazil svoje zadoščenje, da spet vidi svoje vernike, jim da tolažilno besedo, da vidi njihove težave, skrbi in trude, uspehe in upanja in da jih navduši, naj ne izpuste izpred oči noben trenutek najvažnejšega: tisto, za kar so se borili doma in radi česar so odšli v tujino: da ostanejo zvesti božji resnici! "Držite se skupaj. Podpirajte se! Veliko dobrega ste že storili posebno vi, lju-

bitelji slovenskih planin, ki ste dosegli slovenskemu imenu čast kot prvaki v športu. Bodite pa tudi zgled lepega krščanskega življenja in medsebojne ljubezni, da vas bodo po tem vsi spoznali kot dobre plemenite Slovence."

PRI BOŽJI MIZI IN — DALJE!

Po končani ganljivi akademiji smo pohiteli v cerkev, kjer so rojaki porabili priliko, da so spet poravnali svoje račune z Bogom. Bilo je že čez polnoč, ko smo prišli k počitku. Pa je bilo treba "hitro spati", kajti ob pol 7 bo že sveta maša, da bi ljudje radi časa imeli čim manj neprijetnosti v delu.

Točno ob napovedani uri je bil Prevzvišeni na mestu. Ko je pristopil za sveto daritev, se je oglasil harmonij, pa tudi pevcev ni manjkalo.

Z ganljivim nagovorom je Prevzvišeni povdaril potrebo molitve in zveze z Bogom potom svetih zakramentov. Vsem je bilo toplo v duši ob zavesti, da je človek lahko božji otrok in dedič nebes tudi daleč v tujini in sredi bede in zapuščenosti od ljudi.

Po maši smo vzeli nekaj slik za spomin, nato pa porabili še trenutek za skok na Cerro Otto, od koder je prekrasen razgled na jezera in planine.

Pa že je bilo treba nazaj v nižino. Zbrzeli smo nizdol, Pri Bavdažu smo še sedli k mizi in poskrbeli, da ne bomo nadaljevali pota tešče. Gospod škof je še blagoslovil nekatere hiše v gradnji in že smo se gnali kot v divji tekmi proti letališču, kajti ura je bila že pozna. Že je pribrel železni ptič iz Buenos Airesa, da nas ponese dalje proti jugu.

V COMODORO RIVADAVIA

Še enkrat smo s pogledom objeli jezero, nad katerim je letalo zakrožilo, in smo se pognali proti jugu čez skalnato puščavo, kjer že še misel človekova žalostna. Toda tam proti zahodu se ti oko zadrži in razveseli ob pogledu na venec snežnikov, ki vso pot bližajo obupni vtis pokrajine, kateri na vzhodni strani ne vidiš konca. Le tu in tam opaziš skupino drevja, kjer imajo bivališče čuvarji ovčjih čed, ki so edini prebivalci tistih ogromnih razdalj. — Med vožnjo smo dvakrat pristali.

Ko so se pojavili pod nami značilni petrolejski stolpi in je zasinel v dalji morje; so nam mizaste gore pokazale, kje nam je iskati mesto Comodoro. Daleč ven na morje nas je zanesla zračna ladja, da je mogla potem proti vetru pravilno pristati. Tako smo mogli iz višine opazovati petrolejske stolpe na morju, ker je prav tedaj plima, to je, visoki vodostaj, doseгла najvišjo točko in pokrila dno, na katerem stoji.

Kar dosti nam je bilo tega zračnega plesa, ko smo končno srečno pristali. Bilo je 4. novembra ob pol 16. uri.

Skupina fantov z inž. Vivodom na čelu je sprejela visokega gosta in tudi upravnik družbe "Diadema Argentina" je prihitel in ponudil častnemu obiskovalcu na uslugo vse, kar je v njegovi moči. Tudi č. gg. salezijanci: ravnatelj visoke tehnične šole p. Moreno, YPF (to je državna petrolejska družba) je pa dala gostu na razpolago gostinsko hišo Huergo in služabnika Nikolo, brumnega Bolgara, ki je bil ves čas uslužno in lju-

beznivo na razpolago gostom, in kar je bilo posebno mnogo vredno, zna hrvaško.

Tako po knežje pač ni bilo pripravljeno za Prevzvišenega nikjer. In kako prav je prišlo. Kar na naglo smo se dogovorili najvažnejše glede sporeda, v katerem smo stavili en cel dan oddiha, ker sicer bi nam utegnil Prevzvišeni oboleti.

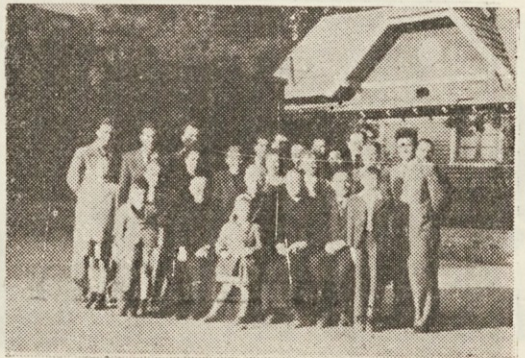
Takoj smo odhiteli v dvorec, ki stoji prav nad morjem, sredi lepega vira in razkošnega drevja in je res pravo čudo v deželi, ki je vse povsod sama puščava.

OBISKI IN POZDRAVI

Ko je bil izdelan spored slovesnosti, ki je dal Prevzvišenemu počitek do sobote popoldne, sem resno podvomil, da bo pri tem ostalo. V tistih krajih je škofov obisk redkost. Posebno redek pa obisk škofa, ki je žrtev komunistične blaznosti. Zato je pa kar takoj, ko je bila prilika za to, izrazil ravnatelj industrijske šole, p. Moreno, željo, da bi visoki gost imel mašo za gojence in jim tudi kako besedo povedal. Prav enako željo smo takoj zvedeli tudi iz dekliškega zavoda. Upravniku YPF je bil Prevzvišeni dolžan obisk v zahvalo za gostoljubnost. Gobernador teritorija je tudi izrazil željo, da bi videl visokega obiskovalca. Že tisti večer je bila po radiju vsa javnost obveščena o njegovem prihodu. Naslednje dneve sta oba lokalna dnevnikarja objavila spored dogodkov in glavne poteze iz življenja mons. dr. Gregorija Rožmana.

Comodoro Rivadavia je oaza sredi puščave. Ko so pred 40 leti iskali vodo za potrebe stotine prebivalcev, ki so tamkaj živeli od ribolova in trgovine z volno, je mesto vode pricuriljal petrolej. Ko je kmalu nato prišla svetovna vojna, je dala argentinski petrolejski industriji velik pogon, in iz male vasi je nastalo danes mesto, ki ima 30.000 prebivalcev. Ob železnici pa, katera vodi v Colonia Sarmiento, so nastale naselbine, ki nosijo ime po kilometrih. Od teh največja je Km 3, ki je središče YPF in šteje kakih 6000 prebivalcev. Tam je tudi župnija in moški salezijanski zavod. Nato slede Km 5, Km 8, Km 10 (Astra), Km 27 (Diadema). Mesto samo pa naglo raste in je v gradnji nebroj velikih stavb. Trdijo, da bo kmalu doseglo 100.000 prebivalcev.

Naslednje jutro, 5. novembra, smo si vse te stvari ogledali v spremstvu p. Moreno, ki

škof s Slovenci v Barilochah.

je skrbel, da visokemu gostu kar najbolj lepo vse preskrbi. Opravili smo vljudnostne obiske, bili tudi na kosilu pri upravniku YPF ter obiskali staronaseljence na Km 3 in Km 8; zastopniki hrvaške kolonije in Jugoslovanskega doma so tudi izročili obiskovalcu svoje pozdrave.

Poseten užitek je imel Prezvzišeni v Colegio Dean Funes. Sredi živčava otrok in študentov je podoživljal one čase, ko je bil tudi on študentski vzgojitelj. Videl je pred seboj kar nekaj stotin bistre mladine, katerim je ob enem s škofovskim blagoslovom spregovoril tudi tople besede za bodoče življenske naloge. Ob tej priliki ga je eden gojencev nagovoril po hrvaško, drugi pa po kasteljansko. Za uvod in zaključek je z igrala godba.

Podobno se je ponovilo tudi pri sestrah salezijankah, ki imajo ljudsko šolo in učiteljske.

KM 27 — DIADEMA, MITRA IN BIRMA

Takoj ob prihodu smo zvedeli, da je tudi nekaj otrok za birmo. In mitra? Kako naj bo birma brez "miklavževe kape"? Kar takoj brzovaj in telefon v Buenos Aires. Toda? Da! Toda!... minil je petek. Nič! Sobota opoldne. Nič... Pač: število birmancev se je množilo. Toda škofove kape od nikoder...

No da! Patagonija je misijonska dežela in p. Moreno je kar lepo gladko povedal, da so v Comodoro imeli birmo večkrat brez mitre kot pa z mitro. Za naše običaje in za naše škofo je seveda to nekaj nemogočega. Pa! Saj je Bog dal zakramente zaradi ljudi in ne obratno! In to je obveljalo. Če ne bo mitra prišla, bo birma brez nje.

Bilo je 4 popoldne v soboto. Mi pa kot otroci, ki pričakujejo Miklavža... Pač je pridvela avtomobilska dirka iz Buenos Airesa. Prav tisto uro je prišel glas, da je zmagal Juan Galvez v prvi etapi, dolgi 1800 km. Bi menil kdo: kaj nas pa to zanima! Pa naš vendarle je, ker je bila zaradi tekme naša pot v Km 27 zaprta in smo morali iskati drugo pot, ki se je pa tudi kmalu našla. V družbi z dušebrižnikom za Km 27 smo jo ubrali čez hribe po stranski cesti in točno ob napovedani uri smo se ustavili pred krasno novo cerkvico sv. Barbare na Km 27, kjer so bili zbrani naši fantje.

V imenu vseh je izrekel prisrčno dobrodoščilo ing Vivod. Med drugim je dejal: Spre-

jemo Vas brez mlajev, slavalokov in venec, skromno in preprosto, tako, kakor je naše rudarsko življenje na teh patagonskih tleh, ki skriva v sebi zaklade črnega zlata. Ne sodite nas preostro, ker tukajšnje življenje nam daje svoj nezproslen pečat. Kljub vsemu temu pa bije v naš hrcih dobrodušno slovensko srce, ki bi dalo vse za Vas, Prezvzišeni, ki se niste ustrašili teh naporov ter prišli k nam, da nas ponovno utrdite v veri, upanju in ljubezni, ki smo je v dneh puščobe in samote nič manj potrebni, kot nekoč lačni begunci skorje kruha."

Po kratki pobožnosti in govoru Prezvzišenega v cerkvi ter spovedovanju, se je podal Prezvzišeni, obdan od vseh slovenskih fantov v naš "društveni dom", t. j. v gostoljubno hišo g. Metoda Kraigherja in prof. Milana Langusa, kjer je ob domačem pomenku ostal do večerje v klubu, kamor je bil kot gost povabljen skupno z našimi uradniki. Še pred večerjo je Prezvzišenega obiskal upravnik Diademe s šefom personalnega odseka in njegovo gospo.

Naslednje jutro je bila slovenska družina zbrana kar vsa ob določeni uri. Prišli so rojaki iz Comodoro in Km 3, stari in novi, in iz kampamentov raztresenih širom na okrog.

Kamor gre Slovenec, nese s seboj pesem. že pri sprejemni slovesnosti so zapeli fantje nekaj krasnih pesmic. Izbrani kvartet pod vodstvom organista Lempla je očaral. V Km 27 ima pa slovensko petje še ta poseben učinek, da vrši apostolsko misijo. Marsikoga je že pritegnilo v cerkev petje naših fantov, ki so za škofovo mašo pripravili celotno latinsko mašo, pojejo pa tudi navadno pri vseh slovesnostih.

Z ganljivim nagovorom je Prezvzišeni ogrel poslušalce za ljubezen do molitve in do Gospoda Jezusa, ki je najboljši prijatelj vsakemu, komur je kaj mar za njegovo ljubezen. Molitev je vez, ki človeka poveže z Bogom, spoved in sv. obhajilo sta pa zdravilo in hrana, ki v človeku božje življenje vzdrži, da ga ne zamori uživanjaželjnost, s katero slepi ljudi sovražnik našega zveličanja.

Po maši je bila birma, nakar je Prezvzišeni ostal kar v našem "društvem lokalu" skupno z vsemi našimi fanti do skupnega kosila v restavraciji Martinez, za katerega sta kot priboljšek gospe Jarčeva in Stoparjeva pripravili in darovali precejšnjo število okusnih tort. Lepo število nas je bilo, kar 40. Od teh je bil polovica starih slovenskih naseljencev. Med kosilom je izrekel škofu napitnico g. Cuderman.

V svojem odgovoru je Prezvzišeni izrazil svoje veselje nad dejstvom, da nas je videl tako polnoštevilno zbrane in tako tesno med seboj povezane. Bodril nas je, naj to prijateljstvo med nami vedno ostane.

V imenu "Društva Slovencev" je pozdravil tudi č. g. Hladnik, ki je povdaril, da je skupina v Comodoro najbolj oddaljena, a vendar najbolj zavedna skupina novonaseljencev, in zato je tudi bilo v Buenos Airesu sklenjeno, da Prezvzišeni mora obiskati tudi te rojake, naj stane kar hoče. Izrekel je posebno zahvalo Nandetju češarku, neumornemu organizatorju skupine, in vsem ostalim, ki tako izdatno doprinašajo k vzdrževanju slovenske skupnosti v Argentini.

Pri staronaseljencu Renerju na kosilu

Kar hitro je bilo treba, da nas čas ne ukani. Ob 17. uri je bila napovedana **zaključna slovesnost** s petimi litanijami in posvetitvijo Brezmadežnemu Srcu Marijinemu in s toplim nagovorom, s katerim je Prezvizišeni dvignil v vseh zaupanje do Marije, katera svojega naroda ne bo zapustila in ne bo prezrla dejstva, da se je prav slovenski narod prvi kot narod posvetil njenemu Srcu.

Nato je visoki gost s spremstvom odhitel, da naslednji dan nadaljujejo pot.

Kakor tudi je Comodoro znan po svojih neprijetnih peščenih vetrovih, je bil Prezvizišeni deležen ne le ljubeznivosti rojakov, temveč tudi lepega vremena, kajti ves čas je bilo ozračje mirno in prijetno hladno, če izvzamemo prvi dan.

K odhodu na letališče so prihтели še nekateri rojaki, da želijo srečno pot. Ravno ko se je letalo dvignilo, je prihitel gubernador, kakor je bil obljubil. Hudo mu je bilo žal, da je odhod zamudil, pa je takoj poslal opravičilno brzojavko, ki je Prezvizišenega še tisti dan dosegla v Neuquenu.

MED STARONASELJENCI V NEUQUENU

Letalo nas je nosilo preko jezer in planin, rek in pustinj...

Na vsej 400 km dolgi črti komaj kje pod nami sled, da je možno človeško življenje.

Če bi bilo ozračje prav čisto, bi nemara doseglo oko Plazo Huincul in Challaco, kjer je našla bogato ležišče petrolejska industrija. Tudi nekaj desetoric Slovencev si tamkaj služi svoj kruh. Žal nam ni bilo mogoče do njih, ker je bil čas prekratek, a povabili smo jih v Neuquen, ki nas je že začel pozdravljati od daleč s svojimi prostranimi sadovnjaki, zavarovanimi z ograjami mogočnih topolov. Že sta se približali obe reki: Limay iz jugozapada, Neuquen pa iz severa, da pod mestom Neuquen stvorita Rio Negro.

Še hip, pa smo zdrčali po tleh in si podali roke z rojaki, starimi in novimi, ki so prihтели k sprejemu. Tudi župnik je prišel in — kaj bi se parili na vročem soncu — nas kar v avtomobile pobasal vse od kraja in nas popeljal naravnost v župnišče. Ne, najprej v cerkev! Kako ne bi izrekli tople zahvale za lepo prestano vožnjo! Pa je čakalo presenečenje. Skoraj polna cerkev je bila ob tisti uri. Bilo je 18.30. S kora je zadonela slovenska pesem Mariji v čast. Škofa je že čakal klečalnik po običaju in kar takoj je župnik spregovoril prijazen pozdrav in povdaril potrebo zvestobe do božjih namestnikov na zemlji, škofov, ki so nasledniki apostolov. Prosil je za blagoslov, na kar je Prezvizišeni razdelil vsem svetinjiče Brezmadežne za spomin. Bil je ravno prvi dan šmarčnine pobožnosti, ki tukaj prične 7. novembra.

Takoj nato nas je spremlil župnik v salon, kjer nas je čakala miza s potrebnim okrepčilom. Tam smo šele imeli čas, da smo si pogledali v obraz. Staronaseljence so predstavljali g. Anton S'ni'goj, Gorjan in č. g. Pernišek, novonaseljence pa č. g. Peterlin, inž. Leskovar, Jožko Srebrnič, ki je prišel kot zastopnik starih in novih v Plaza Huincul, in profesor Novak. Tudi nekaj žena in drobiža je bilo, tako da nas je bila kar vesela družba.

Takoj je bilo treba misliti na uradne

obiske. Župnik nas je popeljal takoj k gubernadorju, ki nas je že čakal in ponudil visokemu gostu svojo poletno rezidenco na bregu reke na polno razpolaganje kakor tudi auto za vsa potrebna pota.

Vse je teklo gladko. Naši vplivni staronaseljenci, ljubeznivi župnik in oba gospoda salezijanca, posebno č. g. Pernišek, ki je bil pred leti tamkaj za kaplana, so vse stvari tako lepo pripravili, da smo bili očarani. Saj je bilo vendarle treba misliti, da je bila tamkaj nekoč velika titovska propaganda in je Tito od tamkaj izvabil lepe tisočake za svoje namene... Danes je ta pesem že izvenela.

Večerjali smo pri staronaseljencu Gorjanu. A smo morali misliti tudi na počitek, kajti čakala sta nas še dva naporna dneva.

MED SADNIMI VRTOVI V RIO NEGRO

Za 9. uro je bila napovedana sveta maša v Colonia Centenario, ki leži 25 km na severu od Neuquena ob reki Neuquen. Ravno na oni strani struge pa Je Cinco Saltos. V teh dveh vaseh je največ rojakov.

Ravno smo sedeli v vozove, ko je prihitela staronaseljenka iz Colonia Plottier, da bi bila deležna škofove maše. Preje je bilo namreč nameravano tako, a smo spored pozneje spremenili. No, gospa Zorka je bila kar zadovoljna tudi s spremembo. Kar z nami bo šla, saj imamo prostora v treh avtomobilih dovolj in za nazaj je voz preskrbljen. Pa smo pognali in prihтели ravno pravi čas v Centenario, kjer je bil narod že zbran. Najprej je bilo spovedovanje in priprava za prvo sv. obhajilo, katero je sprejela R. nerjeva Marija R. zika, ki je pred cerkvi'jo Prezvizišenega sprejela s pozdravom in šopkom.

V cerkvi pa je najprej spregovoril pozdravne besede gospod župnik, ki je povdaril misel, vzeto iz primka Rožman, to je "mož cvetja", ki nam prinaša božjih rož kot božji poslanec, ki prinaša božjo besedo sorojakom, vsem pa novo vneto za gorečnost za sveto vero, za katero je on preganjan in za katero hoče rešiti svoje vernike, ki je prišel za njimi celo v to daljno deželo, kot dobri pastir.

Ko smo si po maši podali roke v pozdrav, je bilo videti zastopane vse slovenske družine, ki tam okoli žive. Pridružili so se tudi dobri Istrani, ki se tamkaj s Slovenci čutijo eno. Zvedeli smo tudi lepo novico, da se pripravljajo na novo mašo, katero bo zapel 11. decembra rojak, sin Zuranov, salezijanec.

Po škofovi maši v Cinco Saltos.

Škoda, da smo prišli v času silnega dela, ker je prav tiste dni treba škropiti. Če bi ne bilo tega zadržka, bi prihiteli kar vsi rojaki od Neuquena do jeza, ki žive na desni strani reke.

Po zajtrku si je Prevzvišeni ogledal vrtove, sadovnjake in vinograde Rennerjeve, ki je po 20letih naporne dela dočakal, da uživa lepe sadove svojega truda. Pri kosilu nam je postregel s pridelki svoje čakre, da smo vse dobrote, katere dober kmečki dom pridelal, zalili tudi z okusno kapljico prav tako domačega pridelka in prigriznili jabolka, ki so sedaj redkost in dragocenost v tej deželi. Nečak gospoda Rennerja, duhovnik, znan tudi kot odličan pevovodja in bivši stolni organist v Gorici, je sedaj v Severni Ameriki in je Prevzvišeni imel najnovejše novice od njega.

Še mnogo rojakov je želelo, da jih obišče-mo, a tesno odmerjeni čas nam tega ni dopustil. V Vista Alegre, to je tostran mosta in jeza, je kar pet slovenskih družin na kupu. Vseh nismo našli doma, a nekaj več zbranih na enem izmed domov, kjer smo obujali ve-sele in žalostne spomine ne le na trpečo do-movino doma, temveč tudi na dobre Slovence kjerkoli v tujini. Vsi pa so Prevzvišenemu izra-zili najiskrenejšo dobrodošlico in obžalovali, da je čas tako kratek. Ko so ga videli od blizu in z njim tako po domače spregovorili besedo, so bili takoj na jasnem, da je vse tisto, kar so komunisti proti njemu pisali, bilo obrekovanje in hudobija.

Ko smo bili v pogovoru, je pred nami ustavil auto in izstopil je ravnatelj velikega jeza, ki regulira vodo za namakanje cele gor-nje doline. Župni upravitelj p. Viko iz Cipo-leti, ki ima na skrbi Almirante Cordero, Km 1212 in Cinco Saltos je poskrbel, da je g. škofa tudi tamkajšnja upravna oblast sprejela na kar najbolj dostojen način. Ogledali smo si nato ogromne naprave, ka-tere regulirajo namakanje "Gornje Doline" in branijo ves nižje ležeči del pred poplavo. Kadar privali namreč veliko vodovje po reki Neuquen, previšno vodo odpeljeje v kotanjo jezera Pelegrini.

Hiteli smo dalje in obiskali še družine na Km 1212, kjer ima brata salezijanec č. g. Ernest Saksida, doma iz Dornberka, ki je pred 4 leti imel med nami v Buenos Airesu novo mašo, deluje pa kot profesor v Goiaña v Braziliji.

Ogledali smo si še "Cinco Saltos", kar pomeni pet splavov, katere so napravili v velikem kanalu zato da voda ne dere s pre-veliko silo.

Vas Cinco Saltos pa raste, da je kaj čud-nega. Postala je središče najboljšega pridelka jabolk "manzana deliciosa", ima pa tudi nekaj tovarn, med katerimi je pomembna ona za pridelovanje gipsa, ki ga daje brdo, pod katerim vas stoji.

V slavnostnem razpoloženju nas je prič-a-koval dom Antona Sinigoja, "slovenskega žu-pana" v Rio Negro, Marsikateriga odličnega gosta je že pozdravil v svojem domu, toda slovenskega škofa pa še ne, in zato je bilo za njegov dom izredno veselje. S škofom sva bila oba spremljevalca, nadalje oba slovenska salezijanca, to je Pernišek in Peternel, in domači g. padre Viko.

Toda z ljudmi smo bili že mnogo ta dan. Vsi smo si zaželeli biti malo tudi z Bogom in njegovim stvarstvom, ki je na Sinigojevi čakri tako čudovito lepo med šelestenjem topolov, žuborenjem reke in kanalov med oddaljenim pasjim laježem in zvezdami, ki so blestele na jasnem nebne svodu, med jablanami, obetajočimi lep sad, in hmeljnim nasadom, ki ga je uredil g. Sinigoj po na-vodilih inž. Leskovarja.

Pa tam okrog živi še mnogo rojakov. Obi-skatj smo želeli še Terčičeve, Bitežnikove, iti na otok, kjer kraljujeta profesor Novak in g. Mokorel, ki je prav tiste dni doživel vesel družinski dogodek in je čakala tako Prevzvišenega tudi naloga, da krsti hčerkico.

Tedaj pa je postala ura, pozna in je bila večerja na mizi.

Med tem, ko smo živahno modrovali, je po telefonu prihajalo vse polno vprašanj in sporočil, katera so bila izraz spoštovanja do visokega gosta in pa tudi do doma Sinigo-jevega.

PRAZNIK V CINCO SALTOSU

Na vse zgodaj že je zabrnal motor. Treba je bilo prepeljati in prepeljavati ljudi in stvari. Tam je čakala skupina prvoobhajanc-ov, drugje birmanci, tam spet bolnica za svečo obhajilo... Ko je bila ura devet, je bila kapela na red za škofovo mašo. Kar na-polnila se je. Bili so samo znani obrazi staronaseljencev, nekaj pa tudi novodošlih, kateri so našli svoj novi dom v tistih krajih. Mnogi otroci so prejeli ob tej priliki kar tri zakramente naenkrat: prvo spoved, prvo sv-obhajilo in sveto birmo.

Pri obedu na Sinigojevem domu je povzel besedo g. profesor Novak, ki je sedaj postal sadjar in hmeljar. Izrazil je najprej besede ljubezni in spoštovanja vseh rojakov napram visokemu gostu, potem pa je povdaril zasluge Antona Sinigoja za slovensko kolonijo v Rio Negro. Prevzvišeni je nato izrazil svojo hvaležnost do rojakov, posebno staronaseljencev, ki so ga z ljubeznivim sprejemom zares očarali. Posebno hvaležen je tudi zato, ker je imel priliko videti od blizu žvljenje kmečke Argentine in sadove uspešnega dela sloven-skih rojakov staronaseljencev. Govorili so še č. g. Hladnik, dr. škerjanc in p. Viko.

Med tem pa je čas potekel in smo stopili na vozove, eni v auto, drugi v Leskovarjev žip, pa smo pognali skozi Cipoleti, kjer smo s potjo pozdravili še nekatere rojake nato pa odhiteli na letališče. Še enkrat smo si stisnili roke in zaželeli: Kmalu na svidenje, pa smo še pognali v vis, zavihrali čez širne vrtove, čez šumeče topole in žuboreče kanale. Še nekaj minut je živela pod nami prelest sadovnjakov in vinogradov Gorenje doline, potem pa smo brzeli nad brezmejno pustinjo. Brez vsake nezgode smo ob 22. uri zvečer 9. novembra pristali v Buenos Airesu, sicer utrujeni, a polni lepih vtisov.

SLOVO SE BLIŽA

Še marsikaj je bilo na sporedu, toda na-porna potovanja, neštivilni govori in pa brez-kočni sprejemi, vse to je Prevzvišenega iz-črpalo, izzvalo vročino, katero je Prevzvišeni že nekaj dni z močno voljo zadrževal, a

Prezvzišeni pri Njegovi Eminenci kardinalu Coppello, skupaj s čč. gg. Hladnikom, Oreharjem in Slapšakom

10. novembra je bila mera polna. Zvečer je bil še obisk slovenski fantovsko Marijini družbi "Regina Martyrum", kjer so ga fantje z vso ljubeznjivostjo sprejeli.

Ko se je Prezvzišeni pozno vrnil, je toploter pokazal, da grozi pljučnica. Tako je moral Prezvzišeni ostati po zdravnikovi odredbi v postelji, s čimer je bil podrt spored, za vse tiste dneve.

Napovedani so bili nekateri oficijelni obiski in pozdravi skupinam rojakov, zlasti v Villa Escaso in Villa Madero ter v Moreno in Hurlingham. Vse je odpadlo. Da, celo pot v Miramar je morala biti odpovedana in preložena na naslednjo soboto.

Šele po 15. novembru je Prezvzišeni spet smel sprejemati obiske.

Te dni so izrabili še predstavniki skupin, domobranci, narodni odbor ter društva, da so predložili; Prezvzišenemu svoje probleme in težave.

16. novembra se je vršil poslovilni sestanek z duhovniki, katerih se je zbralo za to priliko kar 40, da slišijo še enkrat jasno besedo svojega nadpastirja, očeta in svetovalca za delo pri ohranitvi duhovnega bogastva med Slovenci. "Nobena žrtev, noben napor, nobeno delo naj vam ne bo pretežko. Saj rešujete duše in to duše otrok slovenske matere. Nam so izročeni, iz naših rok jih bo Bog terjal. Videl sem nevarnosti in zapuščenost, v kateri mnogi rojaki žive raztreseni po širni deželi. Molište in delajte složno, da bo Bog vaše delo lahko blagoslovil." Tako

so izzvenele poslednje škofove besede duhovnikom, v očesu pa se je utrnila solza.

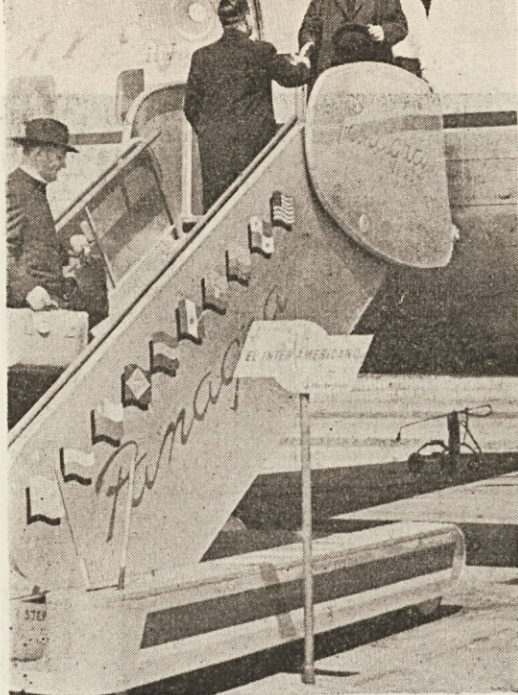
OBISK V MAR DEL PLATA IN MIRAMARU

V soboto, 19. novembra je Prezvzišeni v spremstvu g. **Julija Slapšaka** in g. **Oreharja** odšel z brzovlakom v **Mar del Plata**.

Sprejela ga je lepa skupina Slovencev, med katerimi je bilo tudi precej staronaseljencev. Prvo pozdravno besedo je izrekel: č. g. **Bor.s Koman**, kaplan v Mar del Plata, v imenu vseh Slovencev ga je pa pozdravil g. **Slavko Tršinar**; belooblečena deklica mu je izročila šopek.

Prezvzišeni je bil gost župnika v San Pedro. Središče naših pa je v Miramaru 35 km daleč, kjer se je med tem vse pripravljalo na slovesnost. Naše fante je vadil za škofovo mašo tamkajšnji župnik, Nemeč po rodu, ki je storil vse, da bi čim bolj lepo uspel škofov obisk.

V nedeljo zjutraj na vse zgodaj je prišla v Miramar tudi slovenska skupina iz **Mar del Sur**. Najprej so opravili spoved, nato pa vsi čakali trenutka prihoda Prezvzišenega iz Mar del Plate. Ko je prispel, ga je pred cerkvijo pozdravil g. **Janez Jelenc**, **Turkova Mika** pa mu je izročila šopek. Prezvzišenemu je izrekel pozdrav tudi domači župnik iz **Miramara**, vesel, da more sprejeti škofa svojih novih dobrih vernikov. Nato je bila slovesna sv. maša s pridigo, v kateri je škof poudarjal, naj ohranijo vero in zaupanje v Boga z molitvijo rožnega venca. Večina članov sloven-

Poslednje slovo ob vходу v letalo

ske kolonije je med mašo pristopila tudi k sv. obhajilu. Po maši je Prevzvišeni z vsemi udeleženci odšel na skupno kosilo v hot. I San Ignacio, na katerega je bilo povabljenih okoli 100 ljudi, novih in starih slovenskih naseljencev.

Med kosilom je škof še kratko nagovoril svoje vernike. Govoril jim je zlasti o treznem gospodarskem ravnanju, da bi si uredili še lepšo bodočnost. Ob dveh so se vsi s škofom na čelu podali v župno cerkev k litanijam, po katerih so Slovenci kot zaključek škofove misijonske poti v Argentini zapeli Hvala večnemu Bogu.

S svojim spremstvom se je nato škof podal še na obisk k fantom v Chapadmalal.

Po vrnitvi v Mar del Plata je Prevzvišeni napravil še kratek obisk v družini stavbenika Martinčiča, starega naseljenca, ki je škofa oba dneva vozil okoli s svojim avtomobilom.

Večerja je bila pri Rančnikovih, pri katerih so mnogi novonaseljenci našli dober svet in pomoč v začetnih težavah.

Še pred odhodom vlaka so se zbrali številni rojaki in želeli visokemu gostu srečno pot in skorajšnjo vrnitev.

SLOVO ŠKOFA G. DR. ROZMANA IZ BUENOS AIRESA

V noči od nedelje na ponedeljek okrog tretje ure je Prevzvišeni prišel s svoje zadnje misijonske poti iz Mar del Plata, o kateri se je izrazil jako pohvalno in mu je bila resnično v veliko zadoščenje. V Jutranjih urah pa je že vstal, odmaševal in se pripravil za odhod iz Bs. Airesa in Argentine.

Ob osmih zjutraj se je zbralo še nekaj ljudi v društvenih prostorih na Victor Martinez 50, da se poslove od Prevzvišenega. Vsem tem je dal Prevzvišeni še svoj zadnji pastirski blagoslov, nakar se je odpeljal na letališče. Tja ga je vozil s svojim avtomobilom

bilom župnik cerkve sv. Julije č. g. Figallo, pri katerem je Prevzvišeni bil gost vse dni svojega bivanja v Argentini.

Kljub delovnemu dnevu se je na letališču v Moronu zbrala precejšnja slovenska družina. Med novodošli mi Slovenci je bilo tudi precej staroslovenskih naseljencev, katerih je bil Prevzvišeni posebno vesel. Predsednik pripravljalnega odbora za škofov sprejem g. Franc Kremžar se je v imenu vseh poslovil od Prevzvišenega, ki je nato dal roko v slovo vsakemu posamezniku. Vsi so Prevzvišenemu želeli srečno potovanje in skorajšnje svidenje. Prevzvišeni je ob tej priliki dejal: "Vidim, da bi moral tu ostati vsaj dva meseca ali pa tri, da bi vse obhobil in vsem ustregel. Pa drugič dlje." Nato pa je v spremstvu č. g. župnika Figalla in vseh navzočih slovenskih duhovnikov odšel na samo letališče, kjer je bilo letalo že pripravljeno za odlet.

Ko sta Prevzvišeni in njegov spremljevalec č. g. Julij Slapšak stopala po stopnicah v letalo, so jima Slovenci ob ograji še zadnjičkrat pomahali z robcii v slovo.

Ob 10.30 so zabrneli motorji. Letalo se je pognalo naprej, nato se začelo dvigati. Prevzvišeni je odgovarjal na pozdrave z mahanjem robca tudi iz zračne ladje, ki se je kmalu izgubila v višini v smeri proti Andom.

V SLOVO

Pred odhodom je Prevzvišeni izročil uredništvu "Svobodne Slovenije" sledeče vrstice:

Ko danes odhajam od Vas, dragi Slovenci v Argentini, je prva misel slovesa globoka hvaležnost. Zahvaljujem se Vam za prelepe sprejeme povsod, tako prisrčne in domače, da lepši ne bi bili mogli biti. Zahvaljujem se vsem skupaj in vsakemu posebej. Bog Vam povrni ves trud, vse stroške in vsa pota, ki ste jih storili. Zahvaljujem se vsem, ki so me na svojih domovih in v svojih družinah sprejeli. Naj ostane nad njimi blagoslov, ki sem ga z vsem srcem klical na nje iz neba. Bog povrni.

Žal mi je, da se nisem mogel odzvati vsem povabilom. Prekratko mi je bil čas odmerjen in še kratka bolezen me je nekaj dni zadrževala. Tako rad bi bil obiskal vse družine, ki so me vabile. Naj mi oprost'jo vse, katerih nisem mogel obiskati. Vedite, da mi je res težko, ker nisem mogel ustreč' njihovi in svoji želji. Naj božji blagoslov ostane na Vas vseh.

Mnogo slovenskih naseljencev, ki so že dvajset in več let v Argentini, sem spoznal in jih visoko cenim, ker sem videl njihovo podjetnost in njih uspešno delo. Le žal, da mi čas ni dopuščal, da bi bil mogel vse obiskati. Ostanite dobri in naklonjeni svetovalci novodošlim rojakom v novi zemlji.

Vsem, prav vsem, kjerkoli ste raztreseni po ogromni Argentini, ki sem Vas obiskal ali pa sem moral mimo iti brez postanka, vsem še enkrat moj prisrčen pozdrav, moja globoka zahvala. Ostanite trdni in zvesti, pogumni in vedri — in kakor nam je mati nekoč ob slovesu dejala: Na Boga ne pozabite! V tej misli: Z Bogom in Bog Vas blagoslovi!

✠ GREGORIJ ROZMAN

V Buenos Airesu, 21. XI. 1949.

“NAROD VAS POTREBUJE ŽIVEGA!”

S temi besedami so daljnovidni ljudje pregovorili tistega maja 1945 Prevzvišenega, da se je podal z nami na begunsko pot.

Sam Sveti Duh jih je razsvetlil, da so tako govorili, in istemu Svetemu Duhu je sledil Prevzvišeni, ko jih je poslušal in šel.

Hvala Svetemu Duhu! Ves čas begunstva smo čutili, kako blagodejno je vplivala na nas zavest: Oče je z nami, oče trpi z nami...

Še posebno pa čutimo in vid mo danes, ko smo i mi i naš škof v izseljenstvu sredi svobodnih dežela, kjer se obnovlja naše življenje v sedanosti in kjer se pripravljamo — za obnovo domovine v bodočnosti.

V teh razmerah potrebujemo ne le očeta, ki bi trpel z nami, ampak tudi vodnika, ki hodi pred nami in nam pot kaže, naše sile veže in naše delo enoti, v visoki cilj usmerja — ter blagoslavlja. Takega vodnika imamo v škofu dr. Rožmanu.

Veliko resničnost tega dejstva smo občutili vsi ves čas njegovega bivanja med nami.

Začutili smo v njem tisto silo, ki smo jo velikokrat v naši skupnosti v Argentini iskali, pa je ne našli: avtoriteto, obojno, avtoriteto vodstvene osebnosti in avtoriteto od Boga postavljene oblasti, avtoriteto, ki jo ljubimo in iščemo, ne le se ji slepo uklanjamo. Ta sila škofove avtoritete je zaživela v nas in nam dala trdnih tal, novega zagona, neomajnega zaupanja, tolažbe in miru. Ta sila nas je obogatila, poživila; v njej dvigamo glave, se čutimo zmogljivi idealov in velikih ciljev — tudi tega, katerega upamo doseči — tudi proti upanju: v vstajenje domovine.

Narod to silo potrebuje. Izhaja pa iz našega škofa. Zato narod škofa potrebuje — živega!

Vsi smo to občutili, ko se je mudil med nami.

Najbolj pač mi duhovniki, ki imamo dolžnost, da vodimo narod po potu zveličanja. Potrebni smo škofove bodrilne besede, njegovega očetovskega nasveta, njegove molitve in blagoslova, da bomo čim več rojakov mogli obvarovati večne pogube. Saj je naš škof vez med nami, on nas tudi družiti z Bogom, h kateremu moramo pripeljati vse tiste, katerih duše so nam izročene.

Solza je orosila resna lica mož, ki so po tolikem prestanem trpljenju, tako daleč od doma, spet videli svojega ljubljenega nadpastirja. Ni jim žal, da so verno sprejeli njegov glas, ko je svaril pred brezbožnim komunizmom. Res so zgubili vse, celo svoje družine premnogi, toda spoznanje, kaj je doma sedaj, ko gospodarijo na slovenski zemlji tisti, ki so obetali “raj na zemlji”, je iztrgalo iz njih src priznanje: “Hvala vam Prevzvišeni, da ste nam tako jasno povedali, za kaj gre! Tako smo si rešili poštenje, ohranili vero in sedaj živimo v svobodi. Ni nam žal za imetje, katero smo zgubili zato, ker smo poslušali Vaš glas. Rešili smo si resnico in vero, ki ohranjata v nas upanje, da še kdaj vidimo našo slovensko zemljo. Hvala vam!”

Cvetoči fantje so obstopili svojega vodnika.

Prevzvišeni v pisarni na Víctor Martinez

Z vnesenimi besedami so izrazili svojo vdanost in hvaležnost do tistega, kateri je vsadil že v njihova otroška srca ljubezen do resnice in pripravljenost na žrtve. Res so trpeli. Mnogo so žrtvovali za to, da bi laž in zmota ne zmagala nad slovenskim narodom. Pripravljeni so bili po besedi Gospodovi: “Kdor svoje življenje žrtvuje zaradi mene, ga bo našel, kdor pa hoče svoje življenje rešiti, ga bo izgubil.” Radostni so bili ob obisku Prevzvišenega, kakor se razvesele otroci obiska ljubljenega očeta. Kako zaupno so pokleknili k njegovi spovednici, da si očistijo duše in sprejmejo očetovske nasvete. Novo upanje je zaživelo v srcih. Darovi Svetega Duha so obnovili ideal svobodne domovine, zveste Bogu in Mariji. Ne bodo omagali! Čaka jih še sveta naloga!

Petelinovi so dobili kar naenkrat dva fantka-dvojčka, ki ju je Prevzvišeni krstil. Za botri sta bili obe teti, Mimi in Francka Petelinova

Vedno nasmejani č. g. Julče Slapšak, tajnik in spremljevalec Prezvzišenega na vseh njegovih potih. Iskreno smo mu hvaležni za vsa njegovo ljubeznivo požrtvovalnost

In naše slovenske mamice, katerim je tujina najbolj tuja in bridka; ki jim krvave srca v skrbi, kako naj svoje ljubljene otroke rešijo pohujšanja v tem brezvernem in razbrzdanem svetu! Kdo je pač bolj živo občutil veselje tega velikega srečanja kot one? Njihove solze so rosile roko Prezvzišenemu, ko so mu poljubljale prstan. Srce se jim je tajalo miline, ko so poslušale besedo svojega škofa, ki jih je potolažila in prepričala, da naj kar stanovitno zaupajo v Boga in Marijo. Ista roka božja, ki jih je sem pripeljala, jim bo pomagala pri skrbi za otroke, da se jim ne bodo izgubili ne za čas ne za večnost.

Mludenke so pripravile najbolj izbrano cvetje za šopke svojemu ljubljenu duhovnemu očetu. Saj so si tako zelo želele slišati spet njegovo besedo, katero še bolj potrebujejo tukaj kot nekoč doma, ker tukaj jih obdaja nevarnost vse naokrog. želele so si očetove besede, da jih z nova poživi v ljubezni in zaupanju do Marije in angela varha, v zvestobi do Gospoda Jezusa, najboljšega prijatelja, kateri edini jim bo mogel dati zadostno moč, da bodo očuvale zaklad poštenja in čistosti, katerega so si rešile iz oskrunjene domovine. Zopet so obnovile v sebi zavest, da domovina od njih mnogo pričakuje in da imajo veliko nalogo pomagati našim fantom v borbi za poštenje in čistost.

Kdo bi popisal radost otrok, ki so si tako želeli spet videti svojega škofa, ki jih je s sveto birmo in darovi Svetega Duha potrdil za vojake Kristusove! In manjši, kateri so se pripravljali, da sprejmejo iz rok Prezvzišenega prvo sveto obhajilo in sveto birmo! Srečen je bil med njimi Prezvzišeni, presrečni so bili poleg njegova otroci. Saj so doživeli domovino, tisto lepo, katero poznajo mnogi le iz pripovedovanja, ki je lepše kot pravljiča o deveti deželi. Z iskrenostjo, iz dna duše so zagotovili, da se zares "odpovedo hudobnemu duhu in vsemu njegovemu napuhu," ko so

ponovili krstno obljubo s prošnjo, naj jih božja roka še kdaj in kmalu popelje nazaj tja pod Triglav, na Brezje in v Ljubljano!

Pa tudi staroslovenci so imeli veliko doživetje. Nekateri so pač suhe veje naroda, zato niso imeli za svojega škofa drugega kot zbudljive iveri in trhlo osipje. Tudi oni so na svoj način izpričali, kako velik mož je škof Gregorij. S svojimi podlimi izpadi so mu dali čast, kakor dajejo čast Bogu tudi zavrženi angeli! Ob tej priliki so jasno pokazali, da z njimi ne more iti več noben pošten Slovenec. Prišla je ločitev duhov, ki je vsem iskrenim Slovencem odprla na široko oči. Obisk škofov jim je bil obisk ljubljene in trpeče domovine, bil jim je pa tudi blisk, ki je razsvetlil ozračje, da so jasno spreumeli, da je škof res največji slovenski mož, da je on svoj narod prav učil in da so svoj narod res ljubili tisti, kateri so se škofove besede držali. S spoštovanjem so motrili sivo glavo škofa, spoznavalca in mučenika; doumeli so, da je iskreno mislila tista ljubljanska gospa, ki je rekla, da bo poljubila tla, kamor bo stopila noga škofa Gregorja, če se bo še kdaj vrnil, ker on je pravi čas povedal, kakšno gorje bo komunizem narodu prinesel. Z ljubeznijo so mu poljubljali prstan in srečni so bili, če so bili deležni njegove ljubeznjive besede ali morda celo prijateljskega obiska.

Zadnja škofova beseda je bila: delajte, zapajte in molite! Delali bomo, zaupali v Boga in Marijo in neutrudno molili, dokler ne bomo dočakali novega svidenja z ljubljnim škofom Gregorijem. Najbolj srečno pa bo to srečanje, če ga bomo doživeli v beli Ljubljani!

V dnu naših src bo vedno živa misel: "Hvala Vam, Prezvzišeni, za ta očetovski obisk!"

Sestavil Janez Hladnik

ODGOVOR NA ODGOVOR

O napadu "Slovenskega glasa" na našega škofa dr. Rožmana tik pred prihodom v Buenos Aires, smo že govorili in smo prvi del "obtožnice" tudi z dokumentovrgli. Istočasno smo tudi že povedali, kaj nam bodo še očitali, pa da mi ne bomo več odgovarjali, ker novi očitki prav tako ne držijo, kot smo pokazali za prve. In res se je tako zgodilo. Verjemi nam, da vseh 20 očitkov lahko prav tako zavrtnemo kot smo prejšnje; pa nočemo spreminjati svojega sklepa. Tudi zato ne, ker ni potrebno odgovarjati: prihod škofa dr. Rožmana, njegov nastop in njegova ljubeznivost je za vsakega Slovenca, ki ga morda do tedaj še ni poznal, in vsak je od njegovih misijonarskih pridig odhajal z besedami: "Ne! Ta pa n' zloč'neč! Kaj šele tak, kot ga riše "Slovenski glas"! Če kje, se ob škofu ponavlja tisti znani klic tata, ki je vpil okrog sebe: "Primitite tatu!" samo, da bi zakril svoj zločin.

Škofa Rožmana se to blatenje "Slovenskega glasu" ni prijelo. Zato ga ni treba čistiti!

Toda "Slovenski glas" je zapisal tudi nekaj na račun našega članka v prejšnji številki. Da poudarimo: niti ene naše trditve ni ovrge! in tudi tiste svoje ni dokazal, da so duhovniki streljali, kakor tudi se je trudil z "Do-

Slovenski dušni pastirji ob svojem nadpastirju na poslovilnem sestanku

kumenti" in imeni, da so kurati, t. j. vojaški duhovniki nosili samokrese. Če imaš ti revolver, da se razbojnika ubraniš, če bi te napadel zavravno, še ni s tem rečeno, da si ti tudi streljal z njim in ubijal... Ves zagovor oziroma nov napad "Slovenskega glasu" je samo zavita igra, ki ne more pripeljati do resnice, kajti: mi dokazujemo, da je obtožnica postavljena na lažnjive podstavke in je zato tudi obsodba lažnjiva in brez veljave, "Slovenski glas" pa protidokazuje z isto obtožnico, ki jo mi spodbijamo, češ: ljubljanski proces je dokazal in obsodil. Da bi še bolj podkrepil svojo ceno "dokumenta", navaja še izpovedi gen. Roesenerja, gen. Rupnika in drugih, ki so jih dali na tem procesu.

Blagor mu, ki veruje v pravičnost komunističnih insceniranih procesov! Danes vemo, da je bil ljubljanski proces kot prvi v vrsti škofovskih procesov za železno zavos insceniran prav zato, da bi dobili škofa iz inozemstva v roke, češ, le on in samo on je bil "center vsega zločinstva"! Inscenirana je bila obtožnica in preparirani so bili obtoženci in ne morejo biti za nikogar dokaz izpričane resnice, razen za — režim sam, ki je take sodbe hotel že v naprej imeti.

Toda nihče tej sodbi ne verjame več, kajti vsi nadaljni procesi v Zagrebu, Budimpešti, Sofiji itd. so odprli oči vsem, kakšna komunistična kriminalna laž se skriva za njih satansko inscenacijo! Prav tako kot v Budimpešti tudi — v Ljubljani! Zakaj bi verjeti v obsodbo v Ljubljani, če ne verjamemo v obsodbo n. pr. v Budimpešti?

Zato naj za konec odgovora odgovoru povežemo samo te tri citate:

1. "Slovenski glas" piše v št. 37 o — komediji v Budimpešti: "Taki procesi so inscenirani od začetka do kraja, da petom izmišljene obtožnice in v naprej pripravljenih dokazov obtožencu dokažejo, kar nočejo."

Sklep: Obtožnica proti dr. Ročmanu je zgrajena po isti metodi, ki jo ta "Slovenski glas" general zira za komuniste.

2. "Jug. Iz. Vjesnik", dete istega gnezda kot "Slovenski glas", je par dni pred prvim napadom na škofa (30. IX.) takole napisal o nekem Palfiju Djedju v Budimpešti: "dobro je znano, da nasproti predstavnikom Jugoslavije v Budimpešti ni kazal niti toliko konvencionalne vljudnosti, kotkor bi jo moral z ozirom na svoj službeni položaj."

Sklep: Dvojček "Slovenskega glasu" priznava, da človek na položaju mora storiti marsikaj iz vljudnost, kar mu ni po godu. Na pr. dati komu roko... stati na kakšni tribuni... itd. (Mimogrede povedano: tisti napis pod fotografijo "Škof pri prisegi na Taboru" je trikrat napačen: a) prisega je bila na Stadionu, ne na Taboru; b) slika ni posneta na Stadionu, temveč nešje pred nunsko cerkvijo; c) škof pri prisegi ni bil navzoč, ker je mašo bral pred prisego, potem pa odšel s Stadionu, ne da bi se od koga poslovil.

3. Na vse natolcevanje "Slovenskega glasu" damo kot piko tole lastnotočno napisano škofovo izjavo o namenu njegovega boja: "Odkrito priznam, da sem gledal v ateističnem komunizmu čisto v smislu enciklike "Divini Redemptoris" največjo nevarnost za krščansko vero in krščansko življenje svojega naroda, nevarnost za časno in večno srečo, kakršna še ni grozila doslej nikoli v tisočletni zgodovini naroda. Zato sem smatral za svojo dolžnost, da vernike podučim o resnosti te nevarnosti; to svojo dolžnost sem vršil kljub nevarnosti, da se bo s komunistične strani marsikako moje dejanje tolmačilo kot kolaboracija z okupatorji. Če danes vse to pred Bogom preišlujem, moram priti samo do sklepa: če bi bilo treba, bi drugič v glavnih potezah delal spet isto.

To je moj zločin, za katerega sem moral biti obsojen."

Da, to je bil škofov zločin: kot škof je v svoji škofiji stal na čelu ideološkega boja proti br. zbožnemu komunizmu, tako kot stoji danes papež za ves svet.

Pri tem pa nam prihaja v spomin znano Stalinovo vprašanje o največjem svojem ideološkem nasprotniku papežu: "Koliko regimentov pa ima?"

Tako so tudi ljubljanski komunisti insec-

nirali škofa Rožmana kot generala, kot stratega, ki je vrtil vse nemške in slovenske generale kot na vrvici, vodil vse aretacije in "črnim rokam" silil nož v roke...

Toda ni ga, ki bi to verjel.

Zato škof danes ne potrebuje več obrambe. Neumnost se sama pobija in čimbolj dokazuje, manj dokaže.

"Slovenski glas" pogreva rihto, ki je že zdavnaj neprebavljiva. Zato tudi sam že — povrača.

16. LETNIK „DUHOVNEGA ŽIVLJENJA“ JE S TO ŠTEVILKO ZAKLJUČEN

420 strani najrazličnejše, bogato ilustrirane duhovne vsebine na lepem papirju! Mnogi pravijo, da niti v domovini nismo imeli tako bogatega duhovnega lista.

In tudi ne — tako cenenega! 420 takih strani — za 10 pesov. "To je takorekoč zastoj," sodijo tisti, ki vedo, kaj danes tisk v Argentini stane. Tako nizko naročnino imajo pač lahko listi z 100.000 naklade in desetimi stranmi oglasov, ne pa revija z 2.800 naročniki in brez oglasov kot je naša.

To nizko naročnino za tako bogato "Duhovno življenje" smo pred letom nastavili iz dveh razlogov: da ne odbijemo z višjo naročnino staronaseljencev, ki so bili za prejšnje "Duhovno življenje" navajeni dati le po 5 pesov — in pa da omogočimo naročitev na list vsem novim vseljenecem, ki radi začetnih gmotnih težav dražje naročnine ne bi prenesli. Res se je posrečilo na ta način ohraniti skoro prav vse prejšnje naročnike in pridobiti nad 1000 novih

Zato nam ni žal, da smo nastavili tako nizko naročnino, dasi z zaskrbljenimi očmi gledamo predvidevani neizogibni primanjkljaj v naši blagajni. Le enemu se čudimo in radi enega nam je žal: Da je še toliko naših naročnikov, ki se kljub bogatiji listi, ki so ga vse leto prejeli in ki jih je z vsako številko znova k temu priganjal, le še niso pripravili do tega, da bi plačali to nezatno naročnino, pomnožujoč s tem popolnoma brez potrebe naš primanjkljaj.

Če ožalujemo neplemenito zadržanje letih nerlačujočih naročnikov, se pa moramo toliko bolj iskreno zahvaliti oni večini, ki je s poštenim vplač lom naročnine pripomogla k izdajanju našega mesečnika. Na njih razumevanje in sodelovanje trdno računamo tudi v bodoče.

Ob zaključku letnika velja zahvala tudi — tiskarni "Cordoba", njenim lastnikom in njenemu osebju. Kljub temu, da morda ta ali oni od treh lastnikov (ki so vsi Slovenci, staronaseljenci) z načeli "Duh. življenja" ne soglašajo povsem, so se verdar sredi preobilja dela na vso moč potrudili, da je bil naš list tiskan v čistem jeziku in v lepi obliki (kar je pač težka stvar v tujini), blagohotno dovoljujoč našemu uredniku neprestano nadlegovanje okrog stavcev in strojnikov, ki so z junaško potrpežljivostjo prenašali njegove visoke zahteve. Le enega kljub vsem prizadevanjem ni bilo mogoče tiskarni in ured-

ništvu doseči: da bi list bolj redno izhajal. Odkar smo v deželo vstopili novonaseljenci, imajo vse tiskarne, ki so v posesti slovenskih črk, veliko več dela (kar je vsekakor lepo znamenje za naša kulturna stremjenja tudi v tujini) in včasih res ne morejo vsemu kaj, ko se od vseh strani nanje pritiska. Naročniki bodo to razumeli in tiskarni ter uredništvu zamude preteklega letnika, blagohotno oprstili!

Posebna zahvala gre dalje vsem našim poverjenikom, ki so s požrtvovalnostjo pridobivali naročnike, jim razdeljevali številko za številko in pobirali naročnino. Ni bil vedno to prijeten posel, a oni so vzdržali — v veliko korist listu in stvari, ki jo zastopa, kajti naročniki, ki jih imamo potom poverjenikov, so razen nezatnih izjem, že vsi poravnali naročnino — pod prijaznim vplivom ljubeznivih poverjenikov. Takih posredovalcev med listom in naročniki še več potrebujemo! In ko se dosedanjim najlepše zahvaljujemo za njih dragoceno pomoč, jih prosimo za bodoče, da nam ne le ostanejo zvesti sodelavci, ampak da nam pomagajo mrežo poverjenikov še kar se da na široko razpresti, vsaj po Velikem Buenos Airesu.

Največja zahvala pa gre kajpada vsem sodelavcem, ki so nam številko za številko polnili s skrbno sestavljenimi članki in spisi. Naj jim bo v edino zemsko plačilo zavest, da so skozi vse leto vsaj 10.000 slovenskih, duhovne hrane tako lačnih duš hranili s tečno duhovno jedjo, v močji katere so se ohranjevali na duhovni višini kljub močvirnatim tlom materialističnega okolja, v katerega nas je Previdnost postavila. Poleg tega pa naj naše duhovne pisce napolnjuje upravičeno upanje še na večno plačilo; naklonil jim ga bo Oni, ki je o sebi dejal, da bo celo kozarec vode, podan bližnjemu, kraljevsko nagradil. Ker našim sodelavcem tega nadnaravnega plačila čim več želimo, jih prosimo, da blagovolijo tako požrtvovalno sodelovati tudi v novem letniku.

In novi letnik svetega leta 1950?

Kakšno bo "Duhovno življenje" v tem velikem času?

O tem — na drugem mestu. Tu pa samo še vsem bralcem, naročnikom, poverjenikom in sodelavcem:

VESEL BOŽIČ IN BLAGOSLOVLJENO NOVO LETO!

BOŽIČ - PRAZNIK LJUBEZNI

Včlovečenje božje Besede — skrivnost, ki se je v njej izčrpala modrost, ljubezen in moč Boga samega. Le delček je moremo razumeti. Pa to je dovolj, da pojemo Odrešeniku hvaležnost vsak hip do poslednjega na tem svetu, potem pa vso večnost.

Jezušček v jaslih — pravni dar zate in zame in obema zgled pravega življenja. On je bil dosleden: zase nikoli nič, za druge vse. Mi tega ne zmoremo. Potrudimo se pa lahko. Tisti, ki jim je že zemlja dala največ sreče, so bili ljudje, ki so se najbolj znali sebi odreči. Oni in mi imamo v sebi hrepenenje po sreči brez meja; zmožnost ljubiti išče neprestano, kam, komu, čemu se razdati. Vreden je je le Bog. Bog pa živi med nami: v tebi in v meni in v vsakem človeku, in če ga preženemo iz duše, želi nazaj, trka in prosi — saj zato je izkrvavel na križu.

NAJVEČJA ZAPOVED — ima dva dela, oba dela pa sta enaka: **LJUBI GOSPODA, SVOJEGA BOGA, V NJEM SAMEM IN V BLIŽNJEM.** "Kar storite najmanjšemu, meni storite." "Ljubite se med seboj, kot sem jaz vas ljubil." Naša edinost bodi taka, kot med Očetom in Sinom (Jan 17; 11, 22).

V BLIŽNJEM JE BOG. — **VSAK KRISTJAN JE TOREJ DRUGI KRISTUS, V VSAKEM LJUBIMO BOGA.** "Ali bomo rekli kot Judje, razpravljajoč o evharistiji: Trda je ta beseda? Nasprotno, sladka je: O, Gospod, tebe srečujem z vsakim korakom!... Naj obrnem oči k sebi? Tu si Ti! Naj pogledam bližnjega? V njem bivaš. Povsod sem obkrožen z živimi svetišči — če znam prav gledati." (P. Plus).

ALI LJUBEZEN DO BLIŽNJEGA, ALI SEBIČNOST. — Dvojna pot je pred vsakim: **ALI SLUŽBA BOGU V BLIŽNJEM, ALI PA SVOJI SEBIČNOSTI.** Kdor služi sebi, "je že prejel plačilo"; kdor služi bližnjemu, hodi za Jezusom. V tem je krščanska ljubezen, je edina ljubezen — drugo so nagnjenja in strasti. **KRŠČANSKA LJUBEZEN ODPRE OČI IN RODI ZANIMANJE ZA BRIDKOSTI BLIŽNJEGA.** Odkod ta zaskrbljeni pogled? Od kdaj ta tenka guba? — Skrivana revščina se mi ne more več skriti; dvomi in negotovost mi niso več v prezir. Zbole me prvi znaki bolne

duše. Za njimi iščem in najdem notranje boje, skušnjave, morda že greh.

LJUBEZEN VSE VIDI. — Ali veš, s kakšnimi ljudmi dela tvoj mlajši sovaščan? Ali ne bi poiskal prijatelja iz taborišča, ki se je zagrenjen zaprl v samoto? Kaj je življenje odprlo tvoji prijateljici, dekle, in kako naj si sama pomaga! Kakšna vprašanja brskajo po mladih ljudeh, pa ni pozornega človeka, ki bi se z zanimanjem ustavil ob njih in dal odgovor iz svojih izkušenj!

To je znak, da hodimo preveč po poti sebičnosti. V izgovor se najde zlasti to dvojico: razočaranje ob nehvaležnosti in razočaranje, ko se ni človek, ki sem mu dobroto storil, takoj prelevil v takega, kot bi si ga jaz želel.

LJUBEZEN NE IŠČE SEBE. — "Saj ne zahtevam hvaležnosti, a vendar..." — vendar jo zahtevaš! Potem še preveč nase gledaš in premalo od Boga pričakuješ. Morda ti bo bližnji hvaležen pozneje, ko bo spregledal, morda na zadnjo uro, morda v nebesih. In če ne vidiš takoj spreobrnjenja, alj nisi žalosten predvsem zato, ker s tem tebi odpade zasluga (ki dejansko nikdar ni bila tvoja)? Prepusti Bogu, da vporabi tvojo dobro voljo, kakor hoče. Mogoče bo tvoje dejanje počasi vplivalo na dušo, ki si ji dobro hotel, gotovo pa je, da ni izgubljeno. Na dan sodbe bo naštetu med tistimi zaslugami: "Lačen sem bil in ste mi dali jesti..."

Nadaljujmo tam, kjer smo doslej opešali: glejmo v bližnjem Boga, in če ga danes v njem ni, mu ga vrnimo; zanimajmo se zanj, delimo z njim njegove dušne in tvarne stiske; darujmo mu nekaj časa in dobre volje, predvsem pa del svojega srca: **"LJUBEZEN JE V TEM, DA DAŠ NE TOLIKO TO, KAR IMAŠ, TEMVEČ TO, KAR SI.** Naj večkrat bližnji ne potrebujejo dela našega imetja; to, po čemer hrepene, je del našega srca." (P. Plus).

Pred jaslicami, ko bomo zrlj Ljubezen — Jezusa, oživimo isto božjo ljubezen v naših srcih. To bo najlepši Božič za nas, najdragocenejši naš božični dar bližnjemu, najboljša zahvala Detetu Jezusu. GERZINIČ

Tudi zanj se je rodil

že nekaj mesecev se je ponavljalo isto vsak večer. Ko je Ančka z otroci začela moliti rožni venec, je France vstal, ogrnil suknjič, dal na glavo kapo in odšel po stopnicah v sobo. V začetku je med potjo klel, se norčeval, potem pa je tiho odhajal.

Tako tudi ta večer. Vrgel se je na posteljo. in poskušal zaspati, pa mu ni šlo. Moral je poslušati, kako so spodaj molili do konca. Potem je slišal Ančkin glas: "Jutri se bodo začele pri kapucinih zornice. Zgodaj so. Andrej, ti si že toliko velik, da lahko greš, če hočeš. Vidva pa bosta morebiti potem šla kdaj, ko bodo v št. Jakobu, ko niso tako zgodaj."

Francetu je začela vstajati pred očmi preteklost. Zornice — advent. Pri kapucinih — polno ljudi. Matí božja v glavnem oltarju, okrog nje venec, posut z raznobarnimi žarnicami. Kako so se vžigale luči — ena vrsta za drugo, dokler ni valovala cerkev v morju svetlobe. Zadonele so orgle: "Vi oblaki ga rosite," "Kedaj Zveličar prišel boš" in druge stare pesmi, kako so iz srca vrele in v srca prodirale, vse spovednice so bile oblegane, kako je iz srca molil, kako težko čakal Jezusovega prihoda. — Boril se je proti tem mislim, da mu je postajalo vroče — boril, dokler ni zaspal, a še v spanju boril proti temu. "To je bilo — in zame ni več," mu je drugo jutro šlo skozi misli. "To je za otroke, pa še za te ne več, danes so drugi časi."

Šlo je proti sredi adventa. Domov je prišel utrujen iz gozda. Usedel se je k peči in v naročje vzel najmlajšo, svojo ljubljeno Ančko. Prav po otroško se je razgovarjal z njo, na druga dva še pomislil ni. Pa mu je tudi Ančka ušla. Andrejček se je mudil pri mizi s škarjami, ob njem je bila košara. Kot bi se pravkar domislil, je prijel košaro in šel k stricu: "Poglej stric, kakšen lep mah sem nabral za jaslice."

Kar nenadno je zahripelo v njem: "Še te smeti boš nosil v hišo, saj je že drugih dosti." Iztrgal mu je košaro, odprl okno in stresel v potoček, ki je tekel pod hišo. Z jezo je okno zaprl, ogrnil se, potlačil kapo na oči in šel brez besede. V sobi je s truščem zmetal čevlje po tleh in se ulegel brez večerje.

Čutil je, kako strašno surovo je to bilo, čutil otrplo začudenje v plašnih Ančkinih in široko nedopovedljivo prestrašenih otročjih očeh. Zagnusil se je skoro sam sebi.

"Mama, zakaj je pa stric tako hud na jaslice," je spodaj zazvenel čisti glas Francikov. "Ali nima stric Jezuščka nič rad? Saj tudi moliti nikoli noče." "Pst!", je zaslišal Ančkin glas, "tiho bodi, stric je bolan in slabe volje. Jezušček ima pa strica tudi rad, tudi zanj je prišel na svet." — "Pa zakaj potem stric ne mara Jezuščka," je hotela vedeti najmanjša Ančka. "Potrpi," je šepetala mama, "saj bo stric tudi še rad imel Jezuščka."

Obrnil se je v steno: "Dolgega potrpljenja bo treba," se je rogala ena misel, druga jo je odganjala: "prav bi bilo, da bi se obrnil, kaj imaš od tega, da si pokazal hrbet Bogu, kot neprestan nemir in nezadovoljnost. Včasih je bilo drugače..."

Premetaval se je po postelji, vse je vrelo po njem, sovraštvo, in domotožje po miru; spanja ni bilo. Spodaj je s tresočim glasom, v katerem je čutil zadrževane solze, molila rožni venec Ančka, otroci so odgovarjali. Zunaj je naletaval gost sneg.

Dnevi so minevali. Otroci so se ga nekako strahoma ogibali. Le še kak teden je manjkalo do Božiča. Dolgčas mu je bilo po najmlajših dveh. Poglical je malo Ančko. "Pojdi k meni, bova konjička jahala."

Pogovor je utihnil. Otročji pogledi so švigali k mami in Ančki, kaj bo sedaj. Ančka je počasi šla proti stricu. Par korakov pred njim je uprla vanj svoje jasne očke, ki so imeli nanj nepremagljivo silo: "Stric, če pa ne pustiš, da bi imeli jaslice." — Glasek se ji je začel tresti, v očeh se je zasvetilo.

Stegnil je obe roki, jo dvignil k sebi in jo pritisnil nase. "Nič se ne boj, Ančka, imeli jih bomo — bom pa jaz dobil mah, zdaj ko je sneg, še jutri ga bom prinesel, pa bova delala jaslice."

"Stric, spet te imam rada, takole zelo," mu je oklenila roke okrog vratu in pritisnila glavico na njegova lica. "Le poglej, mama, da ima stric tudi rad Jezuščka, jeli stric?"

Tudi ta večer je bil za Franceta zelo hud. Čuden mir in zadovoljnost je čutil v sebi — pa spet strašen vihar in razdvojenost. Pred očmi mu je bil brat Andrej — Ančkin mož. "Bog ve, kje raste mah čez njegovo truplo," je v joku potožila tedaj, ko je pred

meseci prišel nazaj domov... Bog ve, kje, Bog ve, kje — mu je zvonilo ob senca, dokler ni zaspal.

Drugo jutro se je odpravil od doma. Takoj za hišo je zabredel v sneg do prve gazi. Šel je po stezah, ki so bile že izhojene, do Gabrovega. Še naprej ga je gnalo. Ni se zavedel, kam gre. Daleč zunaj vasi je obstal in se prijel za vročo glavo. "Kam prav za prav grem po mah. Koliko bi ga bil že lahko dobil pod smrekami." Pa mu je noga nehote šla dalje v hrib pod Ljubnik — tja ga je gnala čudna sila.

"Bog ve, kje raste mah čez njegovo truplo," mu je spet udarjalo ob oči, ob ušesa, ob senca, ob čelo... "Mah raste čezenj. Res je, res je — in jaz vem, kje..."

Kako dobro je vedel, pri katerem ovinku so zavili s ceste tisto noč. Nekaj sto metrov od tam so bila tla kakor iz zelenega žameta. Zelen mah — sredi njega je zijala plitva jama. Tam sta se videla. On je vedel, da ga bodo pripeljali in ubili, in toliko, da ni prosil, da bi ga on sam.

Ob jami ga je ugledal in spoznal: "Ti si tudi tukaj, France? Ali veš, zakaj so me odpeljali, čemu mi obetajo smrt? Ti veš, kakšen sem bil, veš, kako strašno bo hudo Ančki in otrokom — povej jim, preprosi jih!"

Užival je tedaj, ko ga je gledal trepetajočega, bledega, sklonjenega, Njega, ki je hodil pokonci, nasmejan, veder, zal kot noben drug.

Pa mu je zagrenil še to zadnjo uro. "Vem vse, pa ne bom prosil nikogar, izdajalci naj padejo. Ančko bom že jaz potolažil," je še škodoželjno siknil. Topi udarci so padli, truplo se je zleknilo v jamo. Zagreblji so jo, nad njo je bil zelen mah...

Te udarce je znanprej neprestano slišal, zelen mah nad grobom mu je bil pred očmi. Domov ni upal, zbal se je Ančkinih vprašanj in otroških oči. Nihče ni vedel, da je bil tisti večer tudi on pod Ljubnikom.

Danes ga je prinesla pot sem... Odgrabel je sneg. Zelen mah je bil pred njegovimi očmi. "Iz njega raste," mu je udarilo v možgane. Odtrgal je s tresočo roko veliko štirioglato zaplato in jo dejal v košaro, pa spet zagnil s snegom — potem je nabral po okoliških skalah še drugega.

Pot mu je tekel z obraza, utrujen je bil. Sedel je na skalo in dal obraz v dlani. Misli so mu begale, kot ne bi bil več gospodar nad njimi.

Ko se je predramil, ga je zeblo. Vstal je neizmerno utrujen in kot zlomljen šel proti domu.

Otroci so ga obkolili. Neizmerno je bilo njih veselje. Ančki so motno blestele oči — on pa se je naslonil na zid. Gorko mu je postalo okrog srca, čutil pa se je strašno trudnega in slabega. Omahnil je na klop.

"Jezus, Marija, France, ali ti je slabo," je nekako od daleč zaslišal, potem pa se mu je zameglilo vse...

Tretji dan se je zavedel; huda pljučnica ga je silno zdelala. Ob njem sta stala zdravnik in Ančka. "Bomo videli, če bo krizo preстал — še štiri, pet dni je nevarnih." Zdravnik je odšel. On je odprl oči in šepnil: "Ančka". Zdrznila se je in stopila k njemu. "Ali ti je hudo, France? Revež, kako si se drehladil radi tega mahu."

"Da sem le naredil veselje otrokom, Ančka. Rad bi tudi sam naredil hribček — pa ne morem. Tisto veliko zaplato — bi položil polovico čez štalico, polovico pred njo — ker je rasla..." Beseda se mu je odtrgala, ni šla več iz njega. "Ne govori več, ker ti škoduje," mu je šla z roko čez vroče čelo. Čaja ti bom prinesla, obkladke naredila, da boš vsaj za drugi sveti večer dober...

"Sv. večer — sv. večer," je trkalo po njegovi duši. Da, bil je svoj čas sveti večer — zanj — z drugimi je bil neizmerno lahak in srečen na ta večer in sv. noč... pa je minulo vse. Misлил je, da je ubil vse, a mu je vsako leto udarjalo ob dušo in vesti — vsako leto ga klicalo, da je s silo udušil vse v sebi. "Čemu? Ali sem bil potem bolj srečen, kot tedaj?"

Proti večeru je zazvonilo od sv. Lovrenca. Zadišalo je po smoli in brinju in sladkorju — kadila ni bilo. Čutil je, kako Ančka in otroci hodijo po hiši in po vseh prostorih, kako molijo, kako obotavljaje stoje pred njegovimi vrati. Poklical jih je — nehote je šel za otroškimi usti v odgovoru: "Sveta Marija mati božja..." Odšli so. Molili so vse tri dele rožnega venca. Roke so se mu nehote sklenile — v dremavici je odgovarjal tudi on, dokler ni zaspal.

Kmalu se je prebudil. Ančka mu je menjala obkladke. "France, ali naj ostanem doma, ali si slab?" "Le pojdi — pa zakleni. Ančki pa tu postéljti, če boš tudi Francka vzela s seboj — ni mi hudo, nič hudega ne bo."

Otrok je ob njem kmalu zaspal. Franceta je zazibala vročica v pol sanje, pol blodnje: "Poglej kako so vsi hribi razsvetljeni. Po vsaki stezi in poti se vijejo luči v mesto. Kar cela čudežna procesija je. Že so se začele užigati luči v cerkvi. Zdaj te, zdaj druge, vedno lepše, vedno svetlejšje. Končno se je užgal venec okrog Marije. Iz zakristije so prišli patri v zlatih oblekah. Iz kora je zadel božični napev: Pred Bogom..."

Znašel se je na koru. Pater bere sveto-nočni evangelij: "Ni bilo zanju prostora v prenočišču — zato smo jim postavili jaslice," šepetajo njegova usta. "Ali ni to Klamfarjev France, ki poje — pa sem mislil, da ga je že davno jetika pobrala. Kako mogočno poje, kot včasih."

Odrgal je s tresočo roko veliko zaplato...

“Presveta nebesa — široko se odpro — angelski kori hozana pojo.” Glej jih, koliko jih je, nekdanjih pevcev na koru: Kapar za brado, Trdnček, Feškovec — vsem se svetijo oči, ko pojejo neprestano samo božične.” Zmanjkalo mu je cerkve spred oči. Pred njim je bil nezagrebljen zelen mah. “Čutim, da bom kmalu pri tebi, Andrej. Samo da bi našel pot nazaj — odkoder sem zašel. Saj skoro ne poznam več sebe. Kar sem bil včeraj, se mi zdi neverjetno, pa je vendar resnično. Zdaj se vračam v leta, ki sem jih živel kot otrok. Srečen advent — srečen Božič, ki mi je vrnil moja otroška leta.”

Tiho so se odprla vrata. Ančka je pogledala notri. Kot bi prinesla blagoslov polnočnice, je zavelo od nje. Stopila je k njemu in ga pokrižala. Odprl je oči, v njih je bila solza. “Bog lonaj, Ančka, tudi za to. Zdi se mi, da se vračam. Jutri bi rad, da mi prestaviš posteljo v hišo k jasicam. Čutim, da so zadnje, ki jih bom videl. Pa po enega patra, bi rad videl, da bi šla jutri, če bo hotel priti k meni enkrat po praznikih.”

Široko je odprla oči — od začudenja je onemela. Glas se ji je tresel, ko je spregovorila: “France, res, tudi zate se je rodil Odrašenik. Tako srečne svete noči že dolgo nisem imela. Srečen boš in ta sreča in mir ti bosta tudi zdravje prinesla. France, molli in dobro počivaj do jutri.”

Tiho je odšla. “Kot dobri angel varuh je: Molčala je, trpela in molila — zdaj je srečna, ko vidi, da se vračam. Blagor meni, ki sem takega angela imel. Koliko jih je, ki te sreče nimajo.”

Na sveti dan po kosilu so ga prenesli v hišo. Otroci so bili spet lahko vedno pred njim. Njegove oči so dolgo strmele v jaslice. Raz nizke štalice je visel zelen mah — prav tisti — pred štalico je bila zelena preproga — tudi iz tistega mahu, ki je Andreju rasel iz trupla, iz srca... “Ko bi Ančka zvedela, kar mora zvedeti, s kakšnimi očmi bi me pogledala...”

Dve drobni, revni svečki so prižgali pred jaslice zvečer, ko so molili rožni venec — molil je z njimi. “Glej, sveči gorita ob truplu, ko jih tedaj ni bilo,” mu je šinilo skozi možgane.

Odmolili so.

“Jutri bi šli v Soro k sv. Štefanu za živino,

ko bi bilo kot včasih, potem pa na obiske k sorodstvu in poznanstvu. V teh letih je vse to prenehalo,” je začela Ančka. “Kaj vse je prenehalo,” si je mislil France. “Vina ne blagoslavljajo za šentjanžev dan. God nedolžnih otročičev smo imeli, danes je strašno simbol tega, le še tepežen dan, ko se otrok vzgaja za tepež in sovraštvo. Koliko sem jih sam vabil v to.” — “Gorje mu, kdor pohujša katerega teh malih,” mu je udarilo s silno ostrino skozi možgane, da je zaječal.

Otroci so pospali. Ančka je hotela pihnuti svečki. “Še trenutek jih pusti, pa sem sedi. Še nekaj ti moram povedati, pa je strašno zate. Ali boš prenesla?” — “Kar povej, France, zdi se mi, da ni nobene stvari več tako težke, kot so že bile.” — “Jaz sem nosil tri leta, zdaj ne morem več. Ali veš, Ančka, kje sem nabral ta mah, kje je rasel?” Oči so mu žarele, obraz mu je drhtel. Krčevito jo je prijel za roko. “Pod Ljubnikom je rasel. Na Andrejevem grobu.” Stresla se je, z grozo ga je pogledala. Hotela je odtegniti roko, pa jo je z zadnjimi močmi zadržal. “Poslušaj do konca, potem pa me obsodi, pljuni name, ven vrzi, ali pa odpusti,” je trepetal njegov glas. — “Ni njegove krvi na mojih rokah, to je res.” Čutil je, kako ji je odleglo. “Vendar čutim, da na moji vesti je. Bil sem takrat zraven, pribežal smo trije tisti večer čez mejo sem in sem dobil tam gori prav Andreja, ki je bil obsojen. Prosil me je, naj govorim zanj, pa nisem hotel. Soglašal sem s sodbo in so ga ubili in zagreblili. Tam gori nad najhujšim ovinkom nove ceste se zavije kakih dvesto metrov v gozd na desno, nekaj smrek je tam, vmes sam zelen mah. Tam je njegov grob. Razkopaj sem zadnjič sneg, odgrebel mah, iz nekaj kamnov sem napravil tam križ, da boš vedela, kje je. Zdaj me sodi. To mi je ležalo na vesti do danes. Pri tem grobu se mi je tudi začela buditi vest...”

Ančka je jokala in drhtela... “Ančka,” je zaprosil, “poglej me. Slab sem. Ali mi moreš to odpustiti?” — “France, nimam ti kaj odpustiti. Tudi če bi bil prosil zanj, bi ga bili ubili. Jaz ti odpuščam vse, če imaš kaj dolga pri meni. Drugo naj ti odpusti Bog.”

Stopila je do jaslic, poljubila mah in pustila svečke goreti do konca.

Na Silvestrov večer je prišel v hišo pater. V kamri so napravili vse potrebno. Tja so prestavili Franceta. Ko je zapustil hišo, je France ležal miren, s pokojem in srečo v srcu kot pred davnimi leti...

Zdravnik je majal z glavo. “Pljučnica je prestana, srce pa slabi. Ko bi injekcije imel dobre, bi za trdno upal, tako pa vem — France pa je vedel, da njegovo srce tudi injekcij ne rabi več. Preveč je predivjalo, preživelo in prestalo, zato se hoče spočiti...”

Drugi sv. večer je bil tu. Ančka in otroci so kadili in molili. France je molil goreče kot otrok. Pred jaslice so napeljali električno luč, da jih je lažje videl. Vse tri rožne vence je premolil z njimi, potem pa utrujen zaspal. Novoletno jutro ga je našlo slabega. Še je prišel pater za prvi petek in ga obhajal. Ko so prinesli od kapucinov blagoslovljeno vodo Treh Kraljev, pa je začel vidno slabeti. Od daleč je še videl otroke, preoblečene v tri

Pomen verske vzgoje (Ti in tvoj otrok...)

Naloga vzgoje je zlasti usposobiti človeka, da bo ostal npravno neomajan tudi v preizkušnjah, v težavah. Vzgoja, ki mlademu človeku tega ne zagotovi, je le malo vredna, ker odpove prav takrat, ko bi sadovi vzgoje bili najbolj potrebni.

Večje srčnosti v trpljenju ter ravnovesja v preizkušnjah, kakor ga daje krščanstvo, nam ne more dati nobena človeška modrost. Vernemu kristjanu trpljenje ni učinek neke slepe usode, ker veruje v božjo Previdnost, v Boga, ki mu je Oče. Zaveda se, da more biti vse, kar Bog dopušča, naklanja ali zahteva, kakor očiščevalni ogenj zanj in za druge, ogenj, ki človeka notranje bogati in dviga. Zato veren človek ve, da more tudi trpljenje pomeniti le blagoslov za življenje, četudi se nam včasih zdi to ali ono nedoumljivo in neskladno z božjo modrostjo, pravičnostjo in dobroto. Tudi v najtežji preizkušnji, ko ga morda zapušča vse, ostane veren kristjan močan in npravno nepremagan, ker nosi v sebi zavest, da mu še ostane zvest in dober sam Bog, ki nikogar ne preizkuša preko njegovih moči, ampak mu nudi svojo očetovsko pomoč zlasti takrat, ko je preizkušnja najtežja. Kaj pomeni verska vzgoja za življenje tudi v tem pogledu, vedo le tisti, ki so trpljenje do dobra okušali.

To nam izpričujejo naše verne matere in očetje, ves naš narod. Si morda opazoval moč naših mater v času, ko so b'le siloma iztrgane iz svojih družin, od svojih otrok, ubitih ali drugače odtrganih, ko so zgubile vse, kar jim je bilo ljubo in drago, ter morale živeti zapuščene na svojih domovih ali v raznih taboriščih še sestradane? Niso ne jadikovale ne sodile še manj obupavale! Pač pa so molile, dan za dnem, veliko molile in zato v

kralje, ki so peli v hiši, pesem se mu je oddaljevala, otroci so odšli.

Ančka je prišla k njemu. "Ančka," je zašepetal, "čutim, da gre h koncu. Bog ti plačaj! Ko bi tebe ne bilo, bi drugače končal. Odpusti mi vse! Andrejek, Franci, Ančka, moji ljubljenci, bodite dobri in za strica molite." Oči so lovile. Z zadnjimi vprašujočimi očmi je iskal Ančko in otroke. Vse se mu je umikalo, izginjalo. Oddaljeval se je v brezкраjnost, v večnost, na svatbo k Novorojenemu Detetu, ki se je tudi zanj rodilo, da ga reši. Na tretji sveti večer so hodili objokani okrog njegovega trupla in ga kropili in ob mrtvaški postelji molili tri rožne vence.

Napisal Janez Kalan, ilustriral Stane Snoj

njih obeh ni ugasnil niti ogenj dobrote niti upanja niti tolažbe. In m'sli na naš narod! Kol'kokrat v svoji preteklosti je b'il do krvi razbičan, kolikokrat kakor na križ pribit, njegovo življenje kot križev pot ali Golgota z enim samim velikim grobom. Kadarkoli ga je zadelo tako gorje, je kljub vsej svoji revščini na svoji prav tako revni zemlji med svojimi revnimi kočami pozidal neštete ponosne cerkve, lične kapele in postavil brezštevila znamenja božja; zahajal je tja in od tam se vračal v svoje vsakdanje življenje in trpljenje kot prenovljen in ves močan, z novim zaupanjem in z novo vero. Ali ni isto naše ljudstvo ponavljalo in isto doživljalo tudi v raznih taboriščih? Najprej si je v taborišču pripravilo lično kapelo, hram božji, ki je b'il vedno poln ljudi in zato njih srčapolna moči in tolažbe. Če bi mi Slovenci nemeli za versko vzgojo nobenega drugega dokaza kot zgodovino naših vernih mater in očetov in našega vernega naroda, bi nam že samo to moralo biti dovolj močan in neovrgljiv dokaz za prvenstveno vrednost verske vzgoje.

Naloga vzgoje je tudi, človeka usposobiti, da bo dober, koristen član družbe. Vzgoja mora prebuditi in poglobiti že v mladem srcu, zlasti čut pravičnosti, ljubezni do bližnjega, čut vzajemnosti in odgovornosti. Globljih, uspešnejših in častnejših nagibov kot jih tudi v tem pogledu daje krščanstvo, ne more dati nobena druga vzgoja. Krščanstvo uči, da smo ustvarjeni po božji podobi, da smo podobe božje in smo si v Bogu vsi bratje, Bog pa je Oče vseh nas in naš končni namen. Ta namen pa moremo doseči le s pomočjo bratske vzajemnosti in ljubezni. Krščanstvo uči, da je Kristus ljubil vse ljudi brez izjeme in s svojim trpljenjem odrešil vse ter za vse brez izjeme utanočil Cerkev, ki je skrivnostno njegovo telo, v katerem smo po krstu vsi med seboj povezani tako tesno, kakor so tesno povezani med seboj udje telesa. Posamezni udje telesa ne žive svojega, od telesa ločenega življenja, ampak žive le eno skupno življenje; zato je bolečina enega samega uda bolečina vsega telesa. Vsi udje Cerkve smo deležni istega nadnaravnega življenja, iste božje ljubezni in smo kl'cani k istim virom milosti. V Kristusu in Cerkvi postajamo vsi eno. Torej moramo v slehernem človeku gledati ne le svojega brata v Kristusu, ampak Kristusa samega. Zato mora med kristjani vladati tolika vzajemnost, da bo veselje enega,

postalo radost vseh drugih in da bo trpljenje enega uda postala boleča zadeva za vse. (Prim. 1 Kor. 12, 25—26). Kristus nam še izrecno daje kot najvišjo in prvo zapoved krščanstva zapoved medsebojne ljubezni, in uči, da imajo naša dobra dela, storjena bližnjemu, toliko vrednost, kakor da so storjena njemu samemu. Vsako zlo, storjeno bližnjemu pa da zasluži tako hudo kazen, kakor da je bilo storjeno Kristusu — Bogu samemu (Mt 25, 31—46).

Kako izredne nagibe ne le za dela pravičnosti, ampak tudi za dela ljubezni, za vzajemno spoštovanje in odgovornost drug za drugega itd. daje v luči teh resnic verska vzgoja. Zato v času tolikega in nevarnega

pomanjkanja vzajemnosti in čuta odgovornosti, v času tolikih grehov zoper pravičnost in ljubezen, v času tolikega pomanjkanja iskrenega medsebojnega spoštovanja more družbo in posameznika rešiti le zares globoka verska, krščanska vzgoja.

Namesto izpadlega zadnjega poglavja:

Najvišja vrednost verske vzgoje pa je v tem, da vodi k virom nadnaravne moči, k zakramentom, zakramentalom, k molitvi. Često ni pri vzgoji pravega uspeha, ker starši in mladi rod pozablajo na te vire moči. A prav tako bi bilo napačno graditi vzgojo le na nadnaravo in pri tem zanemarjati naravne vire moči, kajti "Gratia supponit naturam".

DR. RUDOLF HANŽELIČ

MOČ VOLJE IN TELESNO ŽIVLJENJE

KUJ ME ŽIVLJENJE KUJ...

Doslej smo govorili o duhovnih sredstvih za utrjevanje volje. Ne smemo pa pozabiti, da je človek duhovno-telesno bitje, to je bitje z dušo in telesom, s tesno vzajemnostjo vplivanja in življenja obeh. Ne le duh vpliva na telo, ampak tudi telo, to je telesno življenje vpliva na našega duha in tako posredno na našo voljo. Če hočemo torej šolati voljo, to našo duhovno sposobnost, ne smemo pozabiti na vplive naše nižje, telesne narave. Za moč volje važno je že naše vegetativno življenje; to namreč močno vpliva na vse naše čutno življenje, čutno življenje pa vpliva močno na našo domišljijo in spomin ter končno vse to na naše spoznavanje in na našo voljo. Oglejmo si danes le vpliv vegetativnega in čutnega življenja na našo voljo.

VEGETATIVNO ŽIVLJENJE imenujemo vse tisto nekako podzavestno dogajanje v nas, katerega prvenstvena naloga je, okrepiti in ohranjati naše življenje. Da človek živi, mora dihati, mora jesti, hrano dobro žvečiti in prebavljati; kri nato hrano absorbira, jo po svojih venah dovaža s krvnim obtokom tudi najmanjšim in najbolj oddaljenim celicam. Te sebi potrebno hranivo sprejmejo, jo asimilirajo sebi ter tako ohranjajo svoj obstoj ter možnost delovanja. Česar one asimilirati ne morejo, kar jim je škodljivo ali brezkoristno, vračajo krvi in po arterijah itd. to snov končno izločajo. Če to vegetativno življenje ne deluje brezhibno, telesne celice ne dobivajo zastoj ali pravilne hrane, zato začno omagovati in hirati, s tem hiranjem slabi ves organizem, ovirano in moteno postane tudi čutno življenje. Naši čuti namreč slabe, zaznavajo manj jasno, bolj počasi ali celo napačno. Te motnje povzročajo nered v

čutnem teženju, v spominu in domišljiji. Tako postane nejasno, počasno, težko ali celo napačno naše duševno spoznavanje, kar vpliva končno na voljo, ki se tako tem teže odloča za to, kar je prav: Kako slabi n. pr. moč volje že n. pr. glavobol! Vse v človeku je narobe. Vsak tudi najmanjši napor ali težava mu pomeni že hudo oviro in žrtev, ki jo le težko zmaga. Nasprotno pa se človek, ki je spočit in zdrav, vedno veliko lažje odloča in je sposoben tudi za večje telesne ali duševne in npravne napore. Seveda more biti tudi zdrav človek "brez volje", če je brez vodilnih idej, a tudi bolehen človek more imeti zelo močno voljo, če je ves živo prevzet po visokih ciljih ali idejah. A vendar je res, da je poleg jasnega spoznavanja motivov, to je umskih nagibov, za vzgojo volje zelo važno tudi telesno zdravje.

Če torej hočeš doseči močno voljo, moraš skrbeti tudi za svoje zdravje; skrbeti moraš za zdravje vseh tistih organov, ki služijo vegetativnemu življenju: pljuča, srce, črevesje, želodec, kri, obisti itd. Zdravje teh organov je pa v veliki meri odvisno zlasti: 1. od tvoje hrane, 2. potrebnega gibanja na svežem zraku in 3. od potrebnega počitka.

SKRBI ZA ZDRAVO HRANO. Preobilna, premočna, maščobna in mesena, enolična, dražljiva hrana, alkoholna pijača prinaša mladim ljudem vedno škodo, če izvzamemo popolne flegmatike, in je zlasti še za kolerike in tudi sangvinike pravi strup, ker preveč razplamteva njih notranjost, ki jih že itak preveč žge in biča ter tako razkrajja njih zdravje in slabi njih voljo. Zelo koristna pa jim je rastlinska ali mlečna hrana in abstinenca, ker vpliva pomirjevalno na njih or-

ganizem, na njih vegetativno življenje, na njih čutno teženje ter tako tudi na njih višje, umsko spoznavanje in čutenje. Zopet uvidevamo, kako modre so uredbe Cerkve, ki nalaga tu in tam poste, zahteva zdržek, svetuje zlasti mladini abstinenco alkohola in nikotina. Za nas novodošle v Argentini ni brez škode uživanje máteja. Zdravniki svetujejo lahko, nedražilno hrano zlasti zvečer ter večerjo precej pred spanjem. Tako se organizem pomiri, spanec, ko nastopi, je bolj miren in globok, telo in duh se lažje spočijeta in usposobita za napore dela naslednjega dne.

Za zdravje zelo važna so pljuča in srce. Potrebno je za to ZADOSTNO GIBANJE NA SVEŽEM ZRAKU, izleti, kopanje, gimnastika, delo na prostem. Lahno delo ali sprehod po hrani koristi, težko delo, kopanje, naporen sprehod itd. takoj po jedi pa škoduje. Če zaradi dela ne moreš veliko na sveži zrak, dobro zrači svoje stanovanje. Vedno je boljši nekoliko hladnejši a svež zrak, kakor pa topel in pokvarjen. Prehlad povzroča — ne mraz, ampak nagla sprememba toplote oziroma neenaka toplota na različnih delih telesa. Zato se varuj prepiha.

Skrbi za POTREBEN POČITEK. Prekratko spanje rahla zdravje, predolgo poležavanje pa vrhu tega dela človeka še mehkužnega, lenega, mu ubija veselje do dela ter že samo s tem manjša moč volje in večja nevarnost za npravne zablode. Postelja je boljša trda kakor mehka, vedno pa je slabo, če je preveč topla. Za zdravje koristno je umivanje z mrzlo vodo do pasu, ko vstaneš. Pa tudi po napornem telesnem delu nas najbolj osveži prha s toplo in nato z mrzlo vodo. Če tople vode nimaš, je krepko drgnjenje pri umivanju z mrzlo vodo dobro nadomestilo, posebno še, če mu sledi krepko utiranje z brisačo. Umivanje nog s hladno vodo zlasti ob poletnih večerih in po vsaki daljši hoji naj ti postane trdna navada. Zelo zdravo je zračenje kože, zato nosi zlasti poleti in pri večjem telesnem gibanju lahno, ohlapno obleko. Močni sončni žarki vplivajo na živčevje slabo, slabijo voljo do dela in telesno zmogljivost. Zato naj bo pravilo: uživaj sonce kot zdravilo samo v omejeni meri. Namerno poležavanje na soncu (sončenje) je že zastarela moda, ki celo pri resnih sodobnih športnikih nima nobene veljave.

Za naše čutno in posredno tudi za duhovno življenje in hotenje zelo važni so naši ČUTI. Delimo jih v zunanje in notranje. Zunanji

so: vid, sluh, okus, vonj in tip. Čute imenujemo okno, skozi katero prihajajo v našo notranjost razne čutne zaznave, ki povzročajo na naše notranje čute, naš spomin in našo vajo na naše notranje ute, naš spomin in našo domišljijo, vsi ti čuti pa na naš razum in posredno na voljo. Če hočeš ohraniti "moč" svoje volje, se moraš varovati tistih čutnih zaznav, o katerih veš, da v tebi povzročajo neurejena čutna teženja in npravne težave. Po svojem vplivu na našo notranjost so najmočnejše zaznave z očmi; zato povzročajo prav oči največ npravnih težav v človeku, zlasti še danes, ko je javno življenje po svojih izložbah, slikah, kipih, predstavah, modih, časopisih in revijah čisto kakor preračunana igra za vzbujanje čutnosti. Ta igra je še posebej nevarna za mladega človeka, ki vedno hoče vse razvozlati, vse skrivnosti spoznati in se tako rad naslaja ob vsem novem. Ta igra javnega življenja naših dni je za mladega človeka nov svet, nova so tudi njegova doživetja, povzročena po njej, zato je zanj tako privlačna, mikavna, a tudi tembolj usodna, ker je mlad človek v svoji neizkušeniosti prepričan, da mu ta pretkana igra v svetu ne more spodnesti tal npravnega življenja.

Kdor torej hoče ostati v življenju zvest sam sebi in Bogu, kdor noče postati igrača svojih čutnih teženj, kdor hoče postati človek močne volje in rasti, se mora zlasti danes sprijazniti z besedami apostola Pavla, ki je rekel, da vsak dan zatira svoje telo (čute, čutno teženje) in ga devlje v sužnost (podreja popolni oblasti postavam duha in Boga), da bi ne bil kdaj zavržen (1 Kor. 9, 27). To se pravi, kdor hoče ostati fant od fare, se ne sme ustrašiti premagovanja samega sebe! Tako nas uči ne samo naša vera, ampak tudi psihologija in skušnjava vsakdanjega življenja.

Namesto izpadlega zadnjega poglavja:

Za vzgojo volje je zelo važna tudi oblast nad domišljijo in spominom. Ne dopuščaj, da ti vzbuja predstave, ki morejo razvneti neurejeno čutno teženje, ki slepi razum in po njem zapelje v zlo tudi voljo. Utruj v sebi dobre navade, varuj se slabe družbe. Zlasti ne pozabi na nadnaravne vire moči: na zakramente, na molitev, na življenje s Cerkvijo. Prav tako pa tudi ne pozabi, da more milost uspešno graditi le na lepo urejenem naravnem življenju: "Gratia perficit naturam".

DR. RUDOLF HANŽELIČ

KAR JE BOG ZDRUŽIL

(Roman Huga Wasta.)

Povest še ni končana: komaj dobro začela se je. Smo na tretjini celotnega romana, na točki, ko smo prepričani, da se bosta drugi dan srečala mož in žena, a mož — duhovnik, in žena njegova... Kaj sedaj?

Stvar pa se je prej še zelo... zelo zamotala.

Uredništvo "Duhovnega življenja" je naprosilo prevajalca, naj za to številko poda vsebino celotne povesti, da se tako snov zaključi v tem letniku; prvo tretjino že prevedene povesti pa naj slovenski vseljenci vzamejo za zgled, kako piše tukajšnji največji katoliški pisatelj Hugo Wast, ki je nam znan že iz domovine (Zlato večnega Juda, Breskov cvet...), tisti, ki je kot minister prosvete pred nekaj leti zopet uvedel verouk v argentinske šole (dasi ga poučujejo lajki). Naj bosta teh šest poglavij in povzetek vsebine bralcem "Duhovnega življenja" mik, da bodo segali po dobrem čitvu v kasteljansčini, po tej knjigi, ki se je našim bralcem tako priljubila in jih drži v napetosti s svojo ne navadno problematiko.

Kako se je zadeva pletla naprej?

Oče Manrique se je pripravil za odhod v Chile, kamor naj bi odšel drugo jutro. Ves čas ga je motila spoved one ženske in ni se mogel ubraniti vtisa, da ga je skušala ona madridska igralka, s katero se je srečal ob smrtni postelji njene prijateljice in ki je imela "dokumente", da je njegova — žena. Predvsem njej je hotel ubežati čim prej iz Buenos Airesa. Zvečer pred odhodom pride v njegovo sobo pater Gazapo in mu pove, naj ne odhaja in naj ne mašuje več in sploh ne opravlja mašniških dolžnosti, kajti — pokaže mu samo paragraf 133, ki ga mi poznamo že iz Beleninih povpraševanj. "Ko si se zglasil pri meni na Kitajskem, si rekel, da si vdovec... Imena žene pa mi nisi povedal. Zdaj ti ga povem jaz: Maria de Guernizo..." Oče Manrique pove, da ženske pod takim imenom ne pozna (pomnimo, da je Belen povedala patru Gazapu izmišljeno ime!), da pa pozna neko Teodoro Cordero, ki ga je srečala pred par dnevi in jo je sam hudič poslal, ki je intrigantka, komedijantka in nesramnica prve vrste... ne pa njegova žena, čeprav se za tako izdaja... Njegova prava žena pa da je mrtva. Po tej izpovedi mu da oče Gazapo dovoljenje, da odide kot duhovnik v Chile, pripravljat teren za nov samostan tega reda. Ko pride drugi dan Belen v samostan, prepričana, da je to dan, ko bo zopet videla svojega moža, tega ni bilo več v mestu, vratar samostana pa jo zapodi z besedo "Nesramnica!" "Lažnivka!" Po veliki težavi pride spet v stik z očetom Gazapom, ki jo nahrulj kot Teodoro. Ona vztraja pri svojem, in ko iz dnevnega časopisja, ki je prinašalo sliko igralka Teodore, ugotove zmotno, jo Gazapo imenuje svetnico. Drugi dan

takoj piše očetu Manrique pismo v Chile, v katerem mu vse razloži... in seveda zraven po svoje potoži: "Tako je našo novo samostansko postojanko v Chile vzel hudič... kajti vrniti se moraš k njej... tako veli Kristus: Kar je združil Bog, naj ne ločijo ljudje... Dotlej pa ne smeš opravljati mašniških pravic in dolžnosti." (Tudi o hčerki mu govori.) Oče Manrique mu odgovarja, kako z veseljem je sprejel sporočilo, da njegova žena živi in da je prenehal z duhovništvom takoj po sprejetju telegrama, dasi je "duhovnik do zadnjega živca". — Ko pride čez nekaj dni Belen k njemu, jo vratar spodi, ker misli, da nadleguje očeta Gazapa; takoj pa mora iti ponjo, kajti oče Gazapo je dobil odgovor njenega moža. Tedaj imata oče Gazapo in Belen velik razgovor o celibatu pri duhovnikih, o večnem trajanju mašniškega posvečenja, pa tudi o nerazdeljivosti svetega zakona. Rad bi pridobil Belen, da bi šla v samostan, ona pa vztraja pri svojem, da hoče moža, sicer se bo ubila... in on bo prost.

Belen je s svojimi spremljevalci z ocean-skih otokov med tem kupila blizu Buenos Airesa v Delti reke Parana (nekje pri Tigre) veliko posestvo, kjer je pridelovala zelenjavo in pošiljala v mesto. Kraj se je imenoval Nove Sirakuze; ustanovili so ga Italijani s Sicilije, potomci priseljencev iz Grčije, zato so bili grškokatoliške vere. Belen in Jorge se najdeta skupaj v solzah in veselju. Tedaj Jorge prvič vidi hčerko Moramay, ki pomeni: upati tudi proti upanju... Toda ne more še iz samostana. Treba je dobiti dovoljenje vseh pristojnih cerkvenih oblasti: vodstva reda, svete stolice in kongregacije za redovnike, kar traja več tednov; med tem gre Jorge nazaj v Chile in tam čaka kot puščavnik na rešitev, prebirajoč le brevir. Ko ta cerkvena rešitev pride, se vrne iz Chileja in zaživi mirno življenje gospodarja posestva v Novih Sirakazah. Miramayo sta dala v samostansko šolo. Malo ljudi ve za njuno zgodbo. Vsako nedeljo pa gresta v Buenos Aires k maši in na obisk — k očetu Gazapu, s katerim vzdržujeta pristržne zveze.

Živita globoko duhovno življenje in trpita nad tem, da je njihova vas tako cerkveno zapuščenca. Je pač grškokatoliška in nima nobenega duhovnika njihovega obreda, zaradi česar versko življenje peša ter se ohranjuje le v tradiciji in prehaja v herezijo... Belen, ki je vedno goreča širiteljica vere, je hodila k očetu Gazapu prosit, naj preskrbi od kje kakšnega grškokatoliškega duhovnika, da okolica versko ne propade. To misel je podpiral tudi Jorge. Gazapo piše v Rim po duhovnike vzhodnega obreda, pa dobi odgovor, da imajo pač nekaj bogoslovcev, da pa še ni misliti koj na odpomoč. Ko je Belen žalostna zaradi tega, ji Gazapo reče kar v oči: "Ti imaš duhovnika v hiši, kaj bi iskali drugega po

svetu?" Nerodno ji je, da je sprožila to zadevo, toda rešiti se da. Pove to možu in on samo reče: "Zakaj pa ne?" Če bi prestopil v grškokatoliški obred, bi lahko ostal ob ženi in bil duhovnik. Šla je zopet prošnja v Rim in bila ugodno rešena. Jorge postane prvi župnik cerkvene občine v lastni vasi in župnišče je v njegovi hiši. Belen je postala "popinja". Toda najprej se oglasi odpor proti temu, da je duhovnik oženjen, v hčerki Moramay, ki je bila vzgojena pri nunah v tem smislu, da morajo duhovniki živeti neoženjeni; njen oče pa zjutraj daruje Boga, spreminja vodo in vino v Telo Gospodovo, potem pa je njeni materi mož in njej oče... Pa tudi Belen je neugodno biti žena možu, ki naj ima tako čiste roke brez telesne ljubezni, da more dostojno dvigati Božje Telo... Kakor je bila vesela, da je vas dobila duhovnika, je žalostna sebe in svoje vloge v življenju moževem... Jorge pa je občutil, da bi ljudje radi hodili k svetemu obhajilu (pod obema podobama), če bi se ne bilo pred tem treba spovedovati človeku, ki ima ženo in živi v njo v vsej zaupnosti... Ne da ne bi verovali v njegovo molčečnost, toda žena je žena in opazi marsikaj, ne da bi ji mož kaj povedal... Zato neprestano prosi, naj mu pošljejo pomočnika... In res čez nekaj časa prideta dva mlada novomašnika iz Italije, ki prevzameta predvsem spovedovanje. Toda mož in žena čutita zelo zelo dobro, da duhovnikovo življenje mora biti posvečeno Bogu in ne sebi in svoji družini... In tedaj bi Jorge skoraj rad, da bi Belen odšla v samostan in se žrtvovala za Boga. Toda ona tega poklica ne čuti. Pač pa čuti, da bi bilo dobro pustiti moža za nekaj časa samega v njegovem poklicu.

S herko Moramayo, ki je končala šole — šestnajstletna — in bila izredno pobožna, odide v Španijo, da uredi svoje gospodarske zadeve. Bila je izredno bogatega rodu. Tam je ostala leto dni. Tedaj pa ji hčerka izrazi željo, vrniti se v Argentino. Belen misli, da gre pri hčerki za kakšno "ljubezen". Da bi jo ozdravila ljubezenskih muh, hoče narediti daljšo pot ter vzame avion, ki ju nese — čez Azijo in otoke, kjer je prebila svoja leta hrepenenja po možu in kjer se je rodila Moramay. O možu dobiva novice, da gre zelo dobro s faro in se vse življenje pokristjanjuje ter imajo ljudje mnogo večje zaupanje v župnika, ko ni "popinja" ob njegovi strani. Po dolgi poti nad svojimi otoki v Aziji pristane na letališču v Buenos Airesu, kjer jo čaka mož — v civilnem oblačilu; vzel si je petnajst dni dopusta, da se zopet vpelje v družinsko življenje. To je Belen še bolj razdražilo ter je proti možu izbruhnila z očitki, da bi se sploh ne smel ženiti, ker nima za to poklica, in bi mu prav želela, da bi padel Teodori v roke. Mož ne razume njene razdraženosti, izve pa vzrok, ko mu Belen pove, da ji je hčerka prav nad azijskimi otoki, kjer se je rodila, zaupala, da se je odločila za — samostan... Ona hoče zapustiti mater in očeta, da bi bili združeni v Bogu... Izbrala si je red trapistk, eden najstrožjih redov sploh, ki zahtevajo molčanje in najglobljo kontemplacijo. Njih samostan je nekje v puščavi pod Andi... Z dopustom ni nič, podajo se takoj vsi na dom. In tam vidi Belen,

kako je napredovala "cerkev njenega moža, kako je oblegana spovednica njenega moža, ko nje ni bilo, kako je živela polno duhovno življenje fara njenega moža..." Moramay pa se odloči, da stopi takoj v samostan nekje pod Andi blizu Tilcamarce, kjer bo sprejem že na praznik Brezmadežne 8. decembra tega leta. Manjka še nekaj mesecev. Zdaj gre pri Beleni boj za hčerko, da jo odvrne od misli na samostan in jo reši zase. Oče spozna njen poklic in bi dovolil, ker ve, da je to "boljši del" življenja, Belen pa se ne da pregovoriti in "če že misli biti nuna, naj ne gre k trapistkam, temveč kamorkoli drugam v bližini..." Moramaye ni moči prepričati o nasprotnem, ter vztraja pri svoji izbi. Tako ne ostane drugega, kot da jo pospremita Jorge in Belen — oče in mati — v samostan pod Ande. Jorge se vrne takoj domov, kjer ga čaka mnogo duhovniškega dela. Belen pa ostane še tam pri hčerki, katero za ta mesec, kolikor je še časa do sprejema v noviciat, ni hotela dati v samostan, temveč sta se naselili v bližnji hiši, v tistem upanju, da materi morda le še uspe, v zadnjem hipu odvrniti svojo hčer s te življenjske poti. Hčerka pa noče več bivati v "romarski hiši" in odide v samostan. In tudi Belen zaprosi opatico, da bi smela te tedne, ki še manjkajo do sprejema, preživeti v samostanu, da bo bliže hčerki; na cerkveno slavnost bo prišel njen mož in potem bo odšla z njim sama domov... V teh tednih pa se izvrši v Beleni sami strašna sprememba: odloči se, da tudi ona ostane v samostanu ob hčerki. Vse svoje veliko premoženje razdeli v dobrodelne namene — samo niti centava ne da cerkvi svojega moža ne samostanu, kjer bosta ostali s hčerko, da ne bi imela občutka, da je vendarle nekaj rešila zase... In sporoči možu, naj pride k slovesnosti. Kandy pa naj pride, da bo botra Moramayi...

Na poti k Andom v samostan so škof, več duhovnikov in Jorge z našimi znanci z azijskega otoka... Jorge ne ve še ničesar... Pod Andi pa nekaj zasluti, ko sprejme poziv samostanskega duhovnika, naj pride, če mogoče, že prejšnji dan gor... Pride sicer še pred večerjo, toda ne more govoriti ne s hčerko ne z ženo... Drugi dan mašuje v samostanski cerkvi po — latinskem obredu (za kar mu da dovoljenje škof) in obhaja ženo in hčer za gosto mrežo... Pred slovesnostjo sprejema pa ima še zadnji sestanek z ženo in hčerko. Tu mu žena šele razodene svoj sklep. Tedaj pa se Jorge čuti moža in se upre ženini odločbi z vso silo ljubečega moža "Ne soglašam! Raje te imam kot kdaj koli! Nič nisi mislila name..." Ona pa odgovarja: "Prav zato, ker sem ves čas mislila nate, sem šla to pot... Naj Bog, ki je združil, tudi — loči..." Po dolgem odporu je Jorge premagan in poljubita se zadnjikrat z ženo, ki mu reče: "Na večno, moj ljubljeni!" 8. decembra je slovesni sprejem. Najprej so sprejete novinke, prva Moramay. Škof vodi slovesnost in Jorge mu asistira med drugimi duhovniki. Gleda, kako ji odrežejo lase in dajo novo obleko... Botra ji je Kandy... Slovesnosti pa še ni konec: s posebnim dovoljenjem škofa je ta dan brez novicijata sprejeta v samostan tudi — Belen... Podpiše svojo zaobljubo in izroči list — po po-

moti — Jorgeju, ki stoji ob njej. Spogledata se, in tedaj čutita Gospodove besede: "Nisem prinesel mir, temveč meč..." Ko hoče škof Beleni odrezati lase, je že močno truden in zaprosi Jorgeja, naj on stori... in odrezal je ženi njene lase... potem škof nanje položi krono iz rož in na roko nov prstan. Jorge

pa hvali Boga, da more prenesti ta trenutek in se roditi v novega človeka...

Tako se zaključuje zgodba: Jorge je postal samo duhovnik, in Belen in hčerka redovnici... vsa družina posvečena Bogu in znova združena... Samo Bog lahko loči, kar je združil tu — človek ne.

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

VATIKAN

Sv. oče Pij XII. se je vrnil s počitnic, ki jih je preživel v Castel Gandolfo. Za slovo so mu tamošnji verniki priredili pristrčno slovesnost. Doma v Vatikanu je začel redno delo; avdijske, govori in pisma se vrstijo.

Odkritje groba sv. Petra pod glavnim oltarjem vatičanske bazilike opisuje ameriški list "New York Times". Vatikan še molči in nekateri mislijo, da bo sv. oče o tem govoril šele v sv. letu.

Sveto leto je v središču zanimanja v Rimu. Levičarski krogi v Italiji vršijo strahovito propagando, ki jo je zaradi umazanosti obsodil predsednik vlade de Gasperi v zbornici.

K začetku sv. leta, 24. dec., bo prišlo pol milijona ljudi. Najavljenih je tudi 2000 pravoslavnih iz Grčije ter 3000 protestantov iz sev. evropskih dežel. Med katoličani bo zlasti veliko udeležencev iz Južne Amerike, Zedinjenih Držav Sev. Amerike, Francije, Španije in Argentine.

Med prvimi romarji sta prišla v Rim peš dva vojaka iz sev. Italije, ki sta tako izpolnila zaobljubo, ki sta jo napravila ob priliki rešitve iz ruskega ujetništva.

Zlato kladivo in latvico, ki ju bo rabil pri odprtju sv. vrat, so papežu poklonili zastopniki katol. delavske organizacije v Italiji.

Proglaseni bodo blaženim in svetnikom v svetem letu:

Blaženim: Vincenzo Palotti, Italijan, 22. febr.; Maria Desolata Tores, Španka, 5. febr.; Vicenza Maria Lopez Vicuna, Španka, 19. febr.; Domingo Savio, Italijan, 5. marca; Elisabeta Cerioli, Italjanka, 19. marca; Maria de Mattias v oktobru.

Svetnikom: 23. apr. Maria Guillaume de Rodat, Francozinja; 7. maja Claret, Španec; 18. maja Bartolomeo Capta-

neo in Vincenza Gettea, Italjanka; 28. maja Jeanne de Valois, francoska kraljica; 11. junija Vincenzo Stramb, Antonio Gisnelli ter Maria Goiretti iz Italije; 9. Julija Maria Ana de Paredes, Ekvatorjanca; 15. okt. Ana Maria Jahuvevey.

Bolnikom je govoril sv. oče po radio za sv. leto. Spomnil jih je, naj svoje oči dvignejo na križ, kjer bodo prejeli balzam tolažbe za svoje trpljenje.

Papež vzpodbuja na h tro rešitev begunskega vprašanja. Tako je izvenel govor, ki ga je imel zastopnikom ameriškega kongresa, ki so se mudili v Evropi, da preštudirajo razmere med političnimi begunci. "Nikar ne pustite, da bi ljudje ginili po taboriščih, ker se s tem dela velika škoda."

Tito še naprej preganja Cerkev, tako izjavljajo vatičanski krogi ob priliki, ko je dobil nekatere gospodarske ugodnosti v Zahodnih deželah in so nekateri mislili, da bo s tem opustil svoje dosedanje stališče do Cerkev.

Umrl je kard. Franc Maggigi, prefekt koncilске kongregacije. Pred drugo svetovno vojno je bil papeški nuncij na češkem in Poljskem.

Za prefekta koncilске kongregacije je po njegovi smrti sv. oče imenoval kard. Jožefa Bruno.

Dvajsetletnico obstoja je obhajal "Russicum". Ta zavod za duhovnike, ki bi se posvetili delu med pravoslavni Rusi, je ustanovil Pij XI. Gogenci v zavodu stanulejo, študirajo pa na Gregoriani in Vzh. institutu. Med njimi je tudi nekaj Slovencev in je eden od njih p. Leskovec D. J., imel prav v teh mesecih že novo mašo. Vsak prevzame tudi vzhodni obred.

Odgovornost sodnikov je poudaril sv. oče ob sprejemu zastopnikov zveze katol. juristov, ki so imeli kongres v Italiji. Za zakon sta odgovorna

zakonodajalec, ki ga dá, in sodnik, ki ga uporabi. Zadnje čase se je namreč zgodilo, da so sodili cerkv. poglavarje in vernike katoliški sodniki. Ti imajo namreč dvojno dolžnost živeti vzorno kršč. življenje in v javnosti soditi v skladu s kršč. načeli. Po krivičnih zakonih katoliški sodnik ne sme soditi.

"Načela krščanske pravice in ljubezni so nepogrešljiva za družbo, ki išče miru. Ti dve načeli, temeljci na veri, sta stebra civilizirane družbe," tako je Pij XII. rekel zastopnikom ameriških parlamentarcev.

Svetost delavskih organizacij je poudaril sv. oče, ko je sprejel katoliške delavce iz Belgije. Pohvalil je obstoj sindikalnih organizacij, ki se borijo za varno srečo delavcev. Cerkev je njih ustanovitev odobrila in blagoslovila. Še bolj je pa papež naglasil pomen organizacij, ki se borijo za vzgojo delavcev. "Čudovit ideal! Delavec apostol delavca! S kakšno ljubeznijo blagoslovljamo vašo gorečnost. Naj bi naš blagoslov pomagal Kršč. del. stanu, da bi zdrav izšel iz vseh nevarnosti, ki ta čas pretijo delavskemu gibanju." Misli je na zlorabo delavskih organizacij, ki je prav tako strašna kot zloraba zasebnega kapitala.

Rimski kler bo priskočil na pomoč farni duhovščini v predmestjih, kakor je določil sv. oče, ko je ukinil vse posebne liturgijske slovesnosti v 3 glavnih bazilikah v Rimu, kjer je poleg kapituljev zaposlenih s tem skoro 70 duhovnikov, duhovščina v predmestju pa dela ne zmora.

Za vstop nekatoličanov v Cerkev delajte, je govoril Pij XII. zastopnikom angl. katoliške mladine. Bodite podobni apostolom, ki so nosili vašim deželam vero. Vi ste moje orodje pri tem delu in nič me ne bo veselilo bolj kot to, če postanete taki apostoli.

ZVEZA NARODOV

Pred otvoritvijo sedanjega zasedanja ZN narodov je bila v New Yorku v katoliški stolnici začetna služba božja, ki jo je imel tamošnji pomožni škof, navzoč pa je bil na čelu veliko cerkv dostojanstvenikov tudi nadškof kard. Spellman. Med diplomati so bili predsednik zasedanja, filipinski zastopnik Romulo, francoski zun. minister Robert Schumann in drugi.

Diplomati bodo molili, vsak po svoje, v eni minuti molka, ki je določena pred začetkom sej v ZN in na koncu prav tako.

Uredbo o Jeruzalemu so sprejeli v ZN po predlogu Avstralije, tako da se bo ustanovila posebna mednarodna oblast, ki bo ščitila pravice mesta Jeruzalema in drugih sv. krajev v okolici.

ZDRUŽENE DRŽAVE SEV. AMERIKE

Kard. Spellman je zavrnil obtožbo ruskega diplomata Manuilskega pri ZN, češ da je poslal 30.000 dolarjev kard. Mindszentyu, da bi zrušil sedanji politični red na Madžarskem. "Dali smo več kakor to, toda za hrano in zdravila in to vsem deželam, ki so trpele po vojni. Razdelitev je bila pa izročena pooblaščenim uradom."

Val hudega nerazpoloženja gre po USA proti katoličanom, zlasti proti hierarhiji, češ da predstavlja tuj element v deželi in da nasprotuje demokratičnim izročilom zemlje. Vidno je postalo to ob šolskem vprašanju, ko so v začetku mislili, da gre le za tehnična vprašanja, nazadnje je bilo pa videti, da nočejo prevelikega vpliva katoličanov iz strahu pred močjo Katoliške Cerkve.

ČESKA

Dežela nadaljuje svoj križev pot borbe za svobodo vere.

Vlada si je zamislila poseben zakon, ki bo dal njej oblast posegati v notranje zadeve Cerkve. Zakon namreč določa, da vlada menuje vse cerkvene uslužbenice, ki so njeni civilni uradniki, nadzoruje vse njihovo delo in tudi vse cerkveno gospodarstvo.

Češki škofje so se sestali na dveh konferencah ter razpravljali o položaju, ki je za Cerkev nastal zaradi tega zakona in radi zapiranja duhovnikov in množic vernikov. Teh konferenc se udeležijo vsi škofje razen nadškofa dr. Berana v Pragi, ki je dejanski jetnik vlade v svoji škofijski palači. Iz svojega bivališča je izdal duhovnikom oklic, naj ne postanejo izdajalci, in jih opozoril, da niso postali duhovniki zato, da bi obogateli.

Škofje so 11. okt. na svoji konferenci v pogledu na zgornji zakon vlade zavzeli sledeče stališče:

1. Zakonj so v nasprotju z božjim pravom in nespremenljivimi pravicami Cerkve, ker jo hočejo zaslužniti političnim ciljem.

2. Zakon o postopanju z duhovniki ni bil pripravljen v soglasju s škofi niti pri teh razpravljanih ni bilo govora o ustanovitvi Urada za cerkvene zadeve.

3. Ustanovitev tega urada pomeni kršitev mednarodno priznane pravne organizacije Cerkve in pomeni nje likvidacijo.

4. Noben duhovnik ne more priznati tega zakona, ne da bi smrtno grešil proti veri, Cerkvi in pokorščini do škofa.

5. Izjavimo, v nasprotju s trditvami min. Cepička, da je večina katol. duhovščine nasprotna temu zakonu.

6. Jasno je, da so nekatere oblasti izvajale pritisk na duhovnike, naj ta zakon sprejmejo. Duhovniki naj vernikom razložo, da so bili siljeni.

7. Nadškofje in škofje so tisti, ki bodo odločili, ali naj duhovniki položijo prisego zvestobe in ali naj sprejmejo dohodke, določene za duhovnike.

8. Duhovnike spomnimo na besede nadškofa dr. Berana, da se niso dali posvetiti zato, da bi obogateli.

Spomnijo škofje na množice vernikov in duhovnikov, ki so zaprti in trpijo na prisilnem delu in na druge, ki nimajo kaj jesti.

Škofovske konference se prav tako ni udeležil msgr.

Vojtask iz Slovaške in pojasnjeno je bilo, da msgr. Trochta iz Ljutomeri ni sprejel nobenega zakona, kakor je bilo javljeno iz min. pravosodja.

Češki duhovniki so v številu nad 4900 protestirali v posebnem pismu proti temu zakonu in tako vidno pokazali svojo zvestobo do škofov in uničili vse utvare vlade o ločitvi duhovščine od škofov.

Vlada je zaprla okrog 300 duhovnikov, ki so se izjavili proti temu zakonu. V škofiji Budjejevce so zaprli 9 dekanov, 40 duhovnikov, škofa msgr. Hlouška so pa postavili pod policijsko nadzorstvo kakor Berana.

Zakon je bil v zbornici sprejet in je dobil veljavo s 1. nov. Na proslavi osvobojenja 28. okt. je predsednik republike Gotwald rekel: "Ta zakon je razčistil razmerje med Cerkvijo in državo. Verska svoboda na češkem je popolna, toda vlada ne bo dovolila, da bi nekateri zlorabljali vero v politične in protidržavne namene."

Na drugi konferenci so škofje prosili vlado, naj sprejme zakone, ki zadevajo svobodo Cerkve. Spomenica, ki so jo škofje poslali vladi, je napisana v mirnem tonu. Omenja kršenje ustave, ki zagotavlja svobodo vere, Cerkev pa je s temi zakoni postala brezpravna. Vzeli so ji osnovno pravico, nastavljati svoje služabnike. Država si lasti pravico, posegati v povsem notranje verske zadeve. Nemože je sožitje, če bodo postopali uradi po tej uredbi. Škofje prosijo državo, naj vrne Cerkvi pravno priznanje in samostojnost v njenih notranjih poslih.

Duhovnikom pa so škofje naročili, naj ne sprejmejo povišanja plač, če to pomeni priključitev razkolniškemu gibanju, ki ga pospešuje vlada. Častitajo duhovnikom, da se niso priključili razkolniški katoliški akciji, ki jo je ustanovila vlada. Glede prisega so določili, da jo duhovniki morejopoložiti, seveda v smislu določil škofov, ki naročajo, naj drž. besedilu priključijo "Prisegam pri Bogu" in "Položim prisego, da bom izpolnjeval odredbe vlade, ki ne nasprotujejo naravnim pravicam človekovim in božjim zakonom." Plača jim pa gre zaslužno, in če jo bodo sprejeli, naj to

razložijo vernikom. Škofje plače ne bodo sprejeli.

Ko se je položaj v novembru z zapiranjem duhovnikov še poslabšal, so škofje poslali duhovnikom okrožnico, kjer pravijo: **Prišla je ura žrtve za Vas! Ne obljube ne grožnje naj Vas ne premotijo, da bi pozabili na ljubezen do Cerkve.** Podpisalo je to spomenico 14 škofov, med njimi tudi nadškof dr. Beran iz Prage. Ubogati morajo duhovniki škofo, sicer izdajo svoje sobrate in vernike. Na vsak način naj sledijo navodilom škofov, ki boja niso izzvali, ampak se samo branijo, ko so bile pravice napadene.

Nov pomožni škof dr. Beranu v Pragi je bil imenovan in posvečen brez vednosti vlade neznanokje. Je to mladi župnik msgr. Kactan Matousk iz župnije sv. Pankracija v Urugi.

Slovaški narod, v trpljenju preizkušen, se prečiščuje in krepi, zlasti zelo širijo posvečitev družin presv. Srcu Jezusovemu in je številno družin že doseglo 200.000. Te dni so obhajali stoletnico ustanovitve svojega katol. lista "Katolicke noviny". Ker je bil večkrat ustavljen, nosi šte 64. letnik.

POLJSKA

Ob desetletnici napada Hitlerjevega na Poljsko je sv. oče poslal lepo pismo poljskim škofom. Opisuje v njem grozno gorje, ki ga je bil deležen poljski narod v tistem času in ga preživlja še danes. Omenja svoje napore v onem trenutku, da bi se vojna ne sprožila.

Nobenega konkordata ni še med Cerkvijo in Poljsko, tako odgovarjajo vatikanski krog na nekatere govorice o tem. Konkordat, sklenjen l. 1925, je Poljska enostransko odpovedala. Krivdo je zvrnila na sv. Stolco, kar pa ta zavrača, na njo nazaj, češ da država ni pustila svobodnega občevanja škofov s papežem.

MADŽARSKA

Stanje kard. Mindszentyja je po vesteh Vatikana nespremenjeno. Zaprt je v prestolniški jetnišnici pod posebno stražo komunistične partije.

Prisego zvestobe zahteva od duhovnikov madžarska vlada. Mnogo duhovnikov je zaprtih in v taboriščih za prisilno delo. Doselej je država izplačevala prispevek za vzdrževanje duhovnikov, kako bo v naprej, še ne ve. Strašno napadajo v

listih škofo, zlasti dekana zborra škofov msgr. Goezca, nadškofa iz Kolozca ter msgr. Pappa iz Goyer.

Redovnike izganjajo iz šol in bolnišnic, kakor hitro morejo dobiti za njih nadomeščilo. Duhovniški in redovniški poklici pa kljub temu še rastejo in tudi versko življenje vernikov se boljša, saj so cerkve vedno bolj polne zlasti moških, dasi je videti med ljudmi tudi mnogo obupa zaradi razmer in se množe samomori.

NEMCIJA

Dočim se v zahodnih predelih življenje lepo ureja in verniki celijo rane Hitlerjeve strahovlade na verskem in vzgojnem polju, oživlajoč predvojne organizacije in zborovanja, je položaj v **Vzhodni Nemčiji** povsem tak kot po drug h državah sovjetskega vpliva. Ustavno je 7. okt. 1949 priznana svoboda vere, a nje izvrševanje je otežkočeno ali sploh onemogočeno. Za verske pobožnosti izven cerkve morajo prositi drž. dovoljenje. Po ustavi ni dovoljeno ustanavljati katoliških šol ne splošnih verskih združenj. Prav tako ni dovoljen izdajati verskih listov. Edini list, ki je oblastveno dovoljen, je škofijski list berlinske škofije. Pa je še temu številko, ki je v latinščini prinesla besedilo sv. Oficija glede komunizma, vlada prepovedala. Skupine mladih fantov se vsako nedeljo zbirajo pred cerkvami, da motijo bogoslužje in smešijo ljudi, ki v cerkev prihajajo. Pisma duhovnikov gredo skozi hudo cenzuro.

FRANCIJA

Francoski škofje so izdali posebno pastirsko pismo vernikom, v katerem pravijo: Ne smemo biti katoličani brezbrizni glede miru, ki naj zavлада. Truditi se moramo zanj tudi mi in gledati stvarno ter vedeti, da želja po miru še ni mir, temveč ga je treba ustvariti, in sicer tako, da se potrudimo za pravičen mednarodni red po nauku Pija XII. Mednarodni mir je odvisen od miru v posameznih narodih, ta pa od kršč. socialne pravičnosti.

Pisma sv. Terezije Deteta Jezusa bodo izdali v priredbi njene rodne sestre. Z izdajo so čakali doselej, ker je veliko v njih omenjenih oseb še živelo.

Romarjev v Lurd je bilo tekom letošnjega leta 2.400.000, bolnikov pa 21.000.

Izobraženci, levičarsko usmerjeni, počasi spregledujejo. Tako je pesnik Pierre Emmanuel zapisal predsedniku madžarske republike: "Prereš ste nas že izkoristili zase, sedaj smo se naveličali."

Kitajski nadškof msgr. Paul Yu P n iz Nankinga se je mudil v Argentini in dal zanimive izjave o Kitajski. "Imamo 6 katol. dnevnikov, ki so jih komunisti že zadužili. Prav tako imamo tri katoliške univerze, na katerih so študirali mnogi iz vladnih krogov sedanje nacionalistične vlade. Katoliška Cerkve je upoštevana in proti njej ni nasprotja. Nasprotno je zlasti socialna zakonodaja povzela mnogo naukov papeških okrožnic. Od 3 tisoč zastopnikov je bilo 20 katoličanov v zbornici. Sam sem bil pri otvoritvi zasedanja s škofovskim kržcem in na moj predlog so Božič proglasili za dan ustave. Kitajski narod je protikomunističen in družina, celica naroda, je zdrava. Komunisti imajo trojno taktiko do verskega življenja. Ko pridejo, pustijo vse pri starem, nato začno omejevati svobodo udejstvovanja vernikov, nazadnje pa vse prepovedo. Požigajo cerkve in more duhovnike, katerih odstotek je mrtev. Sedaj imamo na Kitajskem 20 nadškofov in 84 škofov ter 40 apostolskih prefektur."

ARGENTINA

Kardinal Coppello in Cagian sta izdala posebni pastirski pismi, v katerih prosita vernike, naj molijo mnogo za ugodno rešitev palestinskega vprašanja.

Argentinski škofje so izdali skupno pastirsko pismo, v katerem napovedujejo vsedrжавni evharistični kongres za dni 26. do 29. okt. 1950. Govorijo o važnosti verskega pouka, ozdravljenju družine, družbe le na temelju Kristusovem. Priporočajo bratsko sožitje med ljudmi. Prosijo, naj verniki ne nehajo delati za mir in ne pozabijo bratov, ki širom sveta trpijo najhujše preganjanje. Nesimo vero onim, ki so odpadli, ali je še nimajo. Obsodijo pohlep po denarju, ki ustvarja in pušča tako strahotno revščino. Z deli krščanske ljubezni moremo ustvarjati čuda krščanstva.

Odločno pastirsko pismo proti podiranju križev in kapelic je izdal ljubljanski pomožni škof msgr. Vovk.

Dežela brezboštva je postala Slovenija, tako piše preprosta žena. Komunisti so v cerkvi sv. Lovrenca razbili oltarje na dan Vnebovzetja. Zgodilo se je to v preserski župniji pri Ljubljani.

Božjeropno so vlomili v tabernaklje v Sostrem, Strugan in še drugod; zginile so monstrance ter svete posode s svetimi hostijami.

Božja pot na Brezje je sicer odprta, a oblasti delajo nude ovire romarjem. Za božjo službo skrbi en franciškanski pater.

Tito hoče ustanoviti po nekaterih vesten svojo katoliško akcijo.

Slovenska vlada je razpustila **Možarjevo družbo** v Celju. Izšla je odlok, da mora v likvidacijo.

Zaprli so pisatelja župnika F. S. Ruzgarja v Ljubljani.

Univ. prof. prelat dr. Fr. Ušenčnik si je zlomil nogo, pa bo po mnenju zdravnikov kljub 83 letom kmalu okreval.

Umrli so duhovniki: Dan pred svojim gooom msgr. **Karel Jamnik**, apost. administrator reške škofije. Rojen v Vel. Lascah je sledil povabilu tržaškega škofa dr. Karla in šel pastirovat na Primorsko, kjer je nazadnje postal župnik in dekan v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Bil je pobožen duhovnik, dober spovednik in govornik in moder dušni pastir, kar mu je prav prislo zlasti v dobi okupacije. Po tej vojni je postal upravitelj reške škofije, ko se je ital. škof msgr. Camozzo moral umakniti. — V Beogradu je umrl slovenski duhovnik, senator **Franc Smodej**. Doma iz Štajerske, je pastiroval na Koroškem, postal urednik "Koroškega Slovenca" in mnogo politično delal. Prišel kot begunec po plebiscitu v Jugoslavijo, postal poslanec in veliko naredil za Slovence v Beogradu tik pred drugo svetovno vojno, med njo in še sedaj. — V Ljubljani je umrl **franciškan p. Ferdinand Zajec**.

— V jetniški bolnici v Ljubljani je umrl komtur križevniškega reda **p. Valerijan Učak**, velik karitativni delavec. Smrt ga je rešila hudega trpljenja. — V Sv. Križu je umrl stari kapucinski pater **p. Jan. Ev. Ažbe**. Doma v Javorjah, je deloval v Gorici, bil izgnan v drugi svetovni vojni v Padovo, umrl je pa doma. — V Sv. Kržu pri Tomaju je umrl zlatomašnik **msgr. Josip Macarol**. Služboval je po mnogih župnijah tržaške škofije, najdalje v škednju od 1908 do 1948, ko je stopil v pokoj. Pokopal ga je tržaški škof. — V Mariboru je umrl kapelnik stolnega kora **Jan. Ev. Gašperšič**. — V Drežnici pod Krnom je umrl tamošnji župnik, bisseromašnik **Josip Kalin**.

Zaprli so 75 let starega župnika **Hlasteca** v Črešnjicah, v Frankolovem pa tamošnjega župnika **Kranjca Jožefa**.

Duhovniške spremembe. — Msgr. **Dr. Kjačič** je prevzel mesto hišnega duhovnika v bolnišnici za duševne bolezni v Gorici. Za stolnega vikarja v Gorici je prišel kaplan od presv. Srca Jezusovega **Marcuzzi Alojz. j. Bernard Špacapan**, župnik v Jamljah, je odšel na župnijo Podgora pri Gorici, **Stanko Premrl** za vikarja v št. Maver, **Jože Vošnjak** za župnega upravitelja v Jamlje.

Trije zlatomašniki na Koroškem so bili letos: **Miha Kragelj**, župnik v pokoji v Šempasu, **Miha Škrabar** v Barkovljah pri Trstu in **Karel Oblak**, kurat na Gorjanskem pri Komnu.

V mašnika je bil posvečen v Benetkah kapucin **p. Gabriel Česnik**.

Slovesno novo mašo je imel v Gorici **p. Leskovec, D. J.**

Romanje fatimske Matere Božje so imeli po slovenskih

župnijah tržaške škofije in jim je za konec na Opčinah govoril škof msgr. Sant n. V govoru je pohvalil Slovence, se jim zahvalil in jih vzpodbujal k zvestobi, pokori in molitvi.

Romanja na Sv. V.šarje so bila letos lepa zlasti tudi zaradi dohoda slovenskih romarjev s Koroškega. Lepi sbodi so bili za Vnebovzetje, 27. ter 28. avg. in 4. in 5. sept. Nad tri tisoč ljudi je prišlo ob teh prilikah. Božjo pot oskrbuje g. Vidmar, salezijanec.

Na Gregorijani v Rimu je promoviral za doktorja filozofije salezijanec **Joze Mklč**. Zasedel bo v primumnih dneh profesorsko stolico v raesstrino. Castitamo.

Barmuje goriški nadškof **msgr. Margotta**. Povsod lepo govori slovenski in ga ljubeje z veseljem sprejemajo.

Zaobljube pri šoških sestrah v Rimu sta naredila **Duška Kozan** — s. Dolores, iz Dobrovega ter **Zorka Likar** — s. Elizabeta, iz Otlice.

V **Bazovici** pri Trstu so oskrunili kapelco **Matere B. Na Koroškem** so začeli Slovence izdajati katoliški "**naš Tednik**".

Idrijskega dekana g. Žagarja je ljudsko sodišče v Luriji obsodilo na 20 let ječe.

Umrla je v Trstu šol. sestra **M. Justa Kerševan**. Vse življe Mariboru in Ljubljani. Je prenje po končanih študijah v živela na šoli, begunstvo v Tomaju. Ima dva brata misijonarja lazarista v Afriki.

Celovška in goriška Mohorjeva družba sta izdali koledar in dve leposlovnici knjigi za letos.

P. Evgen Fiderer, cist. prior iz Stične, je bil izvoljen za opata samostana v Stamsu na Tirolskem. Po rodu Nemeč, se je odlično naučil slovensčine, veliko delal med Slovenci in nas zelo rad imel. Obnovil je samostan v Spaniji. Z istim namenom je prišel na Tirolsko. Cestitamo!

ARGENTINA

Obisk **Ljubljanskega škofa dr. Rožmana** je močno razgibal versko in narodno zavest

starih in novih slovenskih naseljenecv.

Nadškof v La Plata msgr. Solari je za obletnico svojega imenovanja ustanovil 20 no-

vih župnij, med njimi tudi župnijo Santo Cristo v José Ingenieros, kjer je doslej vodil dušnopastirske posle slovenski frančiškan p. Gabrijel Arko.

Iz Španije je prišel župnik Stanonik Anton in bil nastavljen v župniji Villa Ballester (Casa parroquial, c. Lamadrid 313, F.C.N.G.B.M.) v nadškofiji La Plata. — Premeščen je iz Tigre v Lanus Janez Markič, Parroquia Santo Cristo (c. Pergamino y Tucuman F. C.N.G.R. Prov. Buenos Aires).

V dakona je posvetil prevzisenj g. škof dr. Rožman Janeza Ogrina, v subdiakona Legana Franca v San Luisu.

Prvo obhajilo je v Buenos Airesu prejelo ob priliki škofovega obiska 42 otrok, sv. biŕmo pa 116 slovenskih in 2 druga otroka.

Romanje v Novo Pompejo smo imeli Slovenci 13. nov. Zbralo se je nad 300 ljudi. Pridigal je cist. p. Petelin Ciril, nato so še zapeli litanije Matere božje.

Na župnijo sv. Amelija v Buenos Aires je nastavljen Gregor Mali (calle Virrey Liniens 426, Parroquia Santa Amelja, Buenos Aires). Njegov prednik, g. Grčman Anton, je odšel na zdravstveni oddih v Cordobo.

ZDRUŽENE DRŽAVE SEV. AMERIKE

Iz potovanja po Argentini, Čileju in Ekvadorju sta se vrnila v začetku decembra prevz. g. škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman in Julij Slapšak. Amerikanski slovenski časopisi so sproti zelo podrobno opisovali škofovo pot in občudovali navdušenje argentinskih Slovencev tudi v zasebnih pismih.

S praznikom Brezmadežne je začel g. škof dr. Rožman božični misijon za Slovence v Newyorku, ki je bil že dalje časa v načrtu.

Občni zbor je imela Liga kat. ameriškanih Slovencev. Poročal je o njenem delu za slovenske izseljence najprej njen pokrovitelj škof dr. Rožman. Občudoval je njeno delo, se ji zahvalil za vse dobro. Poročal je o svojih vtisih iz Kanade pri novonaseljenih Slovenskih beguncih v Avstriji je msgr. Oman, tajniško poročilo p. Medica so prebrali. O slovenskih beguncih v Avstriji je poročal msgr. Škerbec in o

onih iz Nemčije prof. Lipovec. Izvolili so odbor s predsednikom msgr. Omanom ter tajnikom p. Ambrožičem. — Tudi s tega mesta pozdravljamo to organizacijo kot našo največjo dobrotnico ter se ji za vse dobro zahvalimo.

Srebrni jubilej naselitve so praznovali slovenski frančiškani v Lemontu. Za to priliko je prišel med nje ljubljanski škof dr. Rožman. Imel je pontifikalno mašo in pridigo.

Kaj je Lemont? Središče slovenskega frančiškanskega komisarijata, del province slovenskih frančiškanov. Vodi jo sedaj komisar p. Benedikt Hoge. Naselbina leži kakih 30 km jugozahodno od Chicaga. Ima ljubko cerkvico, kjer je posnetek slike Marije Pomagaj z Brezij, katero je naredil p. Blaž Farčnik, kronal pa škof dr. Anton Jeglič. Ob cerkvi stoji St. Arry's Seminary, glavna hiša komisariata, s sedežem predstojnika, noviciat, lastna teološka fakulteta, kjer se pripravljajo slovenski frančiškani za misijonarjenje med Slovence in za redno dušno pastirstvo na 6 ameriškanskih farah, ki jih ti redovniki opravljajo.

V USA so prišli: kanonik Koretič Franc, dekan msgr. Matija Škrbec, Leon Kristanc, frančiškana p. Fortunat Zorman in p. Pelagij Majhenič.

V novic'at k frančiškansom so vstopili Timotej Daničič, Paškal Tomazin, Ignacij Gracer.

ANGLIJA

Kongres v Angliji živečih Slovencev. Tako ga sami popisujejo: Že v soboto 30. julija so se začeli zbirati rojaki z vseh strani Anglije v London, tako da se jih je za večer nabralo že kar 100. V dvorani poljskega kluba je zborovanje začel župnik g. Kunstelj, vse pozdravil ter dal besedo drugemu slov. duhovniku dr. Kuharju, ki je ob lepih spominih razložil veselje Slovence, ki v tujini sreča rojaka. V veselem razpoloženju so nato med petjem pesmi popisovali svoje razmere kmetski delavci, oni iz rudnikov in posebej še dekleta.

Naslednje jutro, bila je nedelja, so imeli skupno sv. mašo v samostanu Tyburn Convent, ki stoji prav na mestu, kjer je bilo l. 1525—1528 mučenih več angleških mučencev,

med njimi sv. Tomaž Moore. Med mašo je župnik Kunstelj spomnil ob grobovih angleških mučencev slovenske rojake na zvestobo Kristusu. Zvečer ob 8 so bile na istem mestu pete litanije M. B. Pravijo, da je bilo nekaj čudovitega, ko so odmevale slovenske pesmi po teh mučeniških prostorih v sredi anglikanskega Londona.

Po sv. maši so se zbrali v dvorani kluba, kjer so se doovorili o ustanovitvi organizacije slovenskih naseljencev v Angliji, kateri so dali naslov "Slovensko društvo v Veliki Britaniji". Izvolili so si kot vodilno misel skupnega dela nuditi pomoč članom v materialnem, socialnem in prosvetnem oziru. Društvo je nepolitično, prostovoljno združenje Slovencev v Veliki Britaniji. Kdor zagovarja komunistična načela in kdor nasprotuje Kristusovim in demokratskim načelom, ta ne more biti član društva.

BOGOSLUŽJE ZA SLOVENCE V BS. AIRESU IN OKOLICI O BOŽIČU

1. Polnočnica bo v spodnji cerkvi sv. Roze, Pasco 430. Med mašo poje "Gallus" slovenske božične pesmi.

Pred polnočnico od 10 dalje pr lika za sv. spoved. Pridite zgodaj, ker med mašo ne bo spovednikov.

2. Božični praznik bodo sv. maše za Slovence kakor ob nedeljah. Na Belgrano bo ob 10.15 slovesna sv. maša.

Popoldne bodo litanije za Slovence v sledečih cerkvah:

a) Ramos Mejia v župni cerkvi ob 4.

b) Lanus Oeste v kapeli Santa Faz, Villa Industriales ob 4 (izstopi Santa Fe 4000)

c) Quilmes, župna cerkev ob 5.

Cerkvena nabirka pri polnočnici je namenjena za Vincencijevo konferenco. Ob prazniku Božje Ljubezni pokažimo svojo ljubezen do potrebnih bratov.

Romanje k sv. Antonu de Padua za Slovence bo v nedeljo 15. januarja 1950 in sicer bo dopolndne sv. maša s pridigo ob pol enajstih, popoldne bodo pa litanije. Dohod z vlakom, ki vozi proti Lujanu, Hrano naj vsak vzame s seboj. Senca in pijača čaka tam.

V NOVI LETNIK 1950

Veliko se govori, tuhta in ugiba med našimi naročniki in bralci glede bodočega "Duhovnega življenja"! Tudi odgovori na našo anketo, ki smo jih prejeli nad 50, so silno resni in kažejo veliko zanimanje in zavzetost bralcev za list, njega vsebino, obliko in — ceno v bodočem letu.

Vse to nam izpričuje, da se je "Duhovno življenje" v preteklem letu zelo priljubilo in da je važen činitelj v žitju in bitju slovenske skupnosti v Argentini in drugod.

Konzorcij "Duhovnega življenja" je skrbno prisluhnil vsem tem mnenjem in glasovom, se posvetoval s Prezvzišenim, s sodelavci in s še drugimi skupinami in posamezniki.

Ni bilo mogoče najti rešitev, ki bi na vse strani ustrezala, zlasti še, ker se je pojavil povsem nov vidik, tako važen in tako močan, da mu je bilo treba vse drugo podrediti.

V pravilnejše presojanje smeri "Duhovnega življenja" v letu 1950 je torej pred vsem treba razložiti ta novi, odločilni vidik.

Vsi čutimo eno veliko potrebo slovenskega naroda v današnjih razmerah: **duhovno povezanost vseh** po širnem svetu raztresenih rojakov. V dva neenaka dela je razkosano slovensko narodno telo: med one v domovini, v sužnosti, in nas v tujini, a v svobodi. Za one v domovini je že veliko, ako se ustavljajo zastrupljanju in duhovnemu umiranjju; mi v tujini pa imamo možnost in dolžnost, v svobodnem poletu razviti kar se da na globoko našo duhovnost, da se vsaj v nas povzpne do tiste moči, ki bo potrebna za vstajenje in obnovo naroda. Ta naša duhovna pa je možna edinole v medsebojnem duhovnem oplojevanju, v tesni medsebojni duhovni povezanosti. **Vsi rojaki v tujini moramo biti kakor eno samo duhovno telo, po katerem se pretaka ista duhovna kri, ki bo naprej in naprej rojevale v nas enotno duhovno rast, da bomo vsi "enega srca in enega duha".** ki bo ob uri božje Previdnosti zmožen preobraziti obličje naše zemlje.

Slovenci v tujini pa moremo to enotno duhovno rast dosegati le z duhovnim tiskom, ki more priti do prav vsakega izmed nas, pa četudi je kje na Avstraliji ali v Magallanesu ali kje gori že skoro tik Aljaske.

Pisali in poročali naj bi v to našo skupno vseslovensko duhovno revijo sodelavci ne le iz Argentine, ampak tudi oni iz ostalih delov zemlje. In pisali naj bi ne samo o duhovnih vprašanih in prizadevanjih našega človeka v Argentini, ampak splošno o vsem duhovnem žitju in bitju slovenskega človeka

v svetu sploh, upoštevaje pri tem vso pestro raznolikost duhovnih okolij med različnimi narodi in verami, pa tudi različne duhovne potrebe različnih stanov. Skratka: **revija naj bi nudila vsem vse, kar potrebujejo za zdravo rast v duhovno življenje.**

Da bi se enotnost duhovne rasti vsaj izven domovine bivajočih slovenskih ljudi potom enotne duhovne revije v čim popolnejši meri dosegala, k temu je s svojim razumevanjem doprineslo bistven delež tudi lastništvo revije "Katoliški misijoni", ko je pristalo na to, da se v bodoče ta, v slovenski skupnosti že tako zakoreninjeni in priljubljeni mesečnik spoji z dosedanjim "Duhovnim življenjem" tako zelo, da ne bo več dveh ločenih listov "Duh. življenje" in "Katoliški misijoni", ampak ena sama velika revija "Duhovno življenje" z obsežnim delom "Katoliški misijoni", kar ne bo prav nič škodilo misijonski ideji, ampak ji še celo koristilo, ker bo potom "Duhovnega življenja" prodrila v še veliko širši krog bralcev; "Duhovno življenje" pa bo s tem tudi nemalo pridobilo na pestrosti in zanimivosti, saj so "Katoliški misijoni" priznani kot najzanimivejše slovensko branje.

Tako bomo imeli Slovenci v tujini duhovni mesečnik kot ga doslej še nismo imeli niti v domovini: 68 strani klenega in pestrega duhovnega branja vsak mesec. To bo prava družnaska duhovna knjiga, ki naj leži dan za dnem na družinski mizi, da bo imel vsak čas vsakteri družinski član, prijatelj ali gost možnost poseči po tej zakladnici tako potrebne domače duhovne hrane.

Kajpada tako "Duhovno življenje" ne bo moglo biti več skoraj zastoj, kot je bilo letos. Že če bi ostalo pri dosedanjem obsegu, bi morala biti naročnina zlasti v Argentini za 100 % višja. Sedaj pa, ko bo obseg več kot podvojen in ko bodo že v začetku leta 1950 stroški v tiskarni skoro za 50 % porasli, je samo po sebi umevno, da bo naročnina znatno višja, vendar — upoštevajoč vse — še vedno razmeroma zelo nizka, kar bo mogoče le radi popolnoma brezplačnega dela urednikov in pisateljev.

Kolika bo torej naročnina, bomo spoštovanim naročnikom javili v prvi številki novega letnika, ko izide v začetku meseca januarja. Tam bomo tudi podrobno obrazložili celoletno vsebino tako obogatene "Duhovnega življenja".

Če hočemo Slovenci v tujini ostati na duhovni višini, moramo tudi duhovno velesilo — naš duhovni tisk ohranjovati — na višini. Nobena žrtev naj nam za to ne bo prevelika!

KONZORCIJ "Duhovnega življenja"

VSEBINA 12. STEVILKE:

Pričujoča zadnja številka letošnjega letnika je posvečena pred vsem obisku Prezvzišenega med nami in ima za 16 strani povečan obseg, kar je omogočil z osebno virov sestavljen zaokroženo poročilo: "Ljubljene oče nas je obiskal", ilustrirano z nad 40 slikami. — Božični skrivnosti je posvečeno prof. Gerziniča razmišljanje: Božič — praznik ljubezni", in pa prekrasna črtica izpod peresa ljubeznivega dr. Hanželiča: "Verska vzgoja otroka" in "Moč volje in telesno življenje". Prevajalec našega romana "Kar je Bog združil" poda kratko vsebino še ostalih poglavij in se s tem za nas roman zaključuje. "Iz življenja Cerkve" je podanih spet mnogo vesti pod tremi zaglavji. Dve strani pa sta posvečeni pogledom na preteklo in bodoče "Duhovno življenje".

GOVOR ŠKOFA DR. ROŽMANA

NA SLAVNOSTNI AKADEMIJI V BUENOS AIRESU V NEDELJO

16. OKTOBRA 1949.

Prva beseda mora biti beseda zahvale vsem, ki ste ta pozdravni večer pripravili. Poznam ameriška mesta in moram povedati, da so po obsegu ravno taka, kakor tu v Argentini. V Ljubljani ne bi bilo tako velikih žrtev za pevec, tudi ne za prireditev takega pozdravnega večera ali jutrišnje maše, kakor tu. Moram reči, da se je vse to pripravilo pri razdaljah, kakor če bi v Sloveniji hodili k vajam iz Kranja v Ljubljano ali narobe ali ali pa celo iz Jesenic.

PRED DVAJSETIMI LETI

Ko sem gledal na oder pred seboj, sem se spomnil na približno tako akademijo pred dvajsetimi leti. Vse je bilo lepo pripravljeno, v srcu pa vendar nisem bil vesel. Pogled v svet pred dvajsetimi leti je bil tak, da je moral vsak, ki mu je bil naložen škofovski križ, reči: strašnim časom gremo nasproti. V srcu sem se moral vprašati, ali bom kos postavljenim nalogam. Tisti čas je bil uvod v vse te strahote, ki so polagoma prihajale, dokler med drugo svetovno vojno niso popolnoma dozorele.

MOJA SKRIVNOST

Slišal sem na tej akademiji toliko besed hvale, da me je kar strah, ali to leti name ali na koga drugega. Je pa vsa stvar, ki mi jo štejejo za zasluge, zelo skromna in preprosta. Ko sem jaz škof postal in sem 1. 8. 1930 prevzel škofovsko odgovornost, sem prebiral dnevnik škofa Jegliča. Ko je on kot mlad duhovnik na Dunaju študiral, kjer sem pozneje študiral tudi jaz, je vzel v univerzitetni knjižnici knjžico za duhovno branje. Prebral je uvod: "Delajmo vse v čast božjo. To naj bo edini namen našega dela, načrtov in vseh žrtev, ki jih sprejemamo naše vsak dan." Zaprj je Jeglič knjigo in dejal: "Kaj več modrosti v knjigi itak ne bo več, kakor so te besede," in jo je odložil. Napravil je sklep, da bo vse življenje iskal božjo čast, Bogu pa je dejal: "Ti pa poskrbi za mojo!"

Tudi jaz sem podobno pogodbo z Bogom napravil. Bal sem se časa, ki prihaja. Bal sem se, če bom zadosti sposoben zanj. Zato sem dejal ljubemu Bogu, da mu dam in darujem tudi svojo čast in dobro ime. Zrtvoval sem mu svoje dobro ime, osebno čast in vsega samega sebe s prošnjo, da ne bi bila nobena duša pogubljena zaradi moje nespobnosti.

Na to sem se spomnil, ko je prišlo potem nad nas, kar smo skupaj doživljali, da so začeli že v tistih podtalnih lističih napadati vas in mene, ko so raznesli, da sem se zapil in postal pijanec, da sem odšel na Bled v gestapovski uniformi, kjer sem pil in plesal

in tako naprej. To se je nadaljevalo, ko sem bil že v begunstvu, pa sem se Bogu zahvalil za vse to, zopet z edino prošnjo, da se zaradi mene ne bi nobena duša pogubila. Vse to sem prestal z vašo pomočjo. Sam ne bi mogel vsega napraviti brez vaših olitev.

To naj vam bo povedano o moji skrivnosti, ki jo danes prvič javno povem.

Želel sem videti posebno tiste, ki jih nisem mogel videti v begunstvu. Že eno leto sem v Ameriki in sem mislil, da poznam daljave; vendar sem se uračunal, ko sem upal, da bom v nekaj tednih tukaj lanko vse videl. Raveč časa bi mi vzelo. Začel bom vse poskusil, da mi bo dana prilika, da vas še obiščem v Argentini.

POGLED V BODOČNOST

Kakšna bo bodočnost? Prerok nisem. Pravim pa: upanja ne izgubimo! Res je, da včasih izgleda, da bo šla rdeča metla povsod, da bo izčistila ves svet. S tem drugim vesoljnim potopom naj bi Bog prečistil vse, tako da bi ostalo samo zdravo seme za nov človeški rod. To je mogoče. Ne vidimo božjih načrtov. Toda Marija je rekla v Fatimi, da bo končno ona zmagala. Vedno materino srce zmaga. Saj je tako tudi v naših družinah: še tako odločnega očeta in moža končno vedno le materino srce zmaga. Ni je močnejše sile kot je materino srce. Tudi Satana bo Marijino Srce premagalo. Verujmo in upajmo v našo rešitev! Ne vemo sicer, koliko časa bo še trajalo, da bo naša rečna, obubožana in oplenjena domovina zopet svobodna. Trdim in do sedaj mi te trditve ni mogel še nihče ovreči: naš slovenski narod, v kolikor je bil svoboden, je prvi narod na svetu, ki se je kot narod posvetil Brezmadežnemu Marijinemu Srcu. Še danes so katoliški narodi na svetu, ki se niso posvetili v takem smislu, kot smo se mi. In če kaj velja beseda Marije, potem smemo upati. Seveda nas lahko Marija vodi še skozi morje trpljenja. Veste pa, da kadar je človeku najhujše, mu je Bog najbližje. Doma so začeli verovati tudi tisti, ki so govorili, da smo v zmoti, da ne delamo prav.

DRŽITE GLAVE NAD VODO!

Od Kanade na severu do konca Južne Amerike, povsod se je razlezel naš narod. Sedaj smo tu. Kaj naj naredimo? Smo kakor v deroči reki. Kam nas bo zanesla, kje naplavila? Ali bomo prišli iz nje živi in zdravi, ali pa popolnoma utonili. Držite glavo nad vodo. Ne dajte, da bi vas voda odnesla! To je glavno! Da se vzdržite, je najglavnejše! Ne ločimo se, ne bodimo sami! Povežimo se med seboj! Zedinite se v vseh vprašanih narodnega obstoja.

NE POZABITE IDEALOV!

Slovinci, ne pozabite idealov, zaradi katerih ste prišli sem in zaradi katerih ste se doma ustavljali rdeči nevarnosti. Ohranite jih! Če bi te izgubili, bi bila to popolna tragika naša in našega naroda. Če se svobodna misel v nas budi, če se nam zdi, da imamo boljše načrte, bi se morali pogovoriti kot zreli ljudje, bi morali najti način, da se med seboj moško in odkrito pogovorimo in napravimo dogovor na temeljih, ki so potrebni, če hočemo ostati takšni, kakršni smo prišli v svet.

POVEŽITE SE MED SEBOJ!

To vas prosim in želim: povežite se med seboj! Držite enotnost in edinost, v kateri smo močni in lahko kaj dosežemo. Če smo med seboj edini in če gremo za istim ciljem, če ni nobenega razdora med nami, potem bomo kljub temu, da nas je tukaj malo, dosegli, da se bo naš glas daleč slišal.

IZRABIMO NAŠE ZAKLADE!

Prišli smo v druge dežele, z drugimi navadami, z drugo zgodovino, z deloma drugačno kulturo. Mnogo se nam zdi včasih nerazumljivo. Ne razumemo jezika, ki ga govorijo okoli nas. Prinesli pa smo nekaj s seboj: ne milijonov, prinesli smo našo slovensko poštenost, pridnost in delavnost. Darujte

to našo slovensko pridnost, poštenost in delavnost velikj Argentini, ki vam je tako širokogrudno odprla vrata v svobodo, vas tako gostoljubno sprejela in dala vam, beguncem, nov dom!

Imamo še en zaklad: našo slovensko pesem. V USA je med štirimi rodovi ostala premnogokrat še edina vez slovenska pesem. Čuvajmo, gojimo in ohranimo ta naš veliki zaklad!

V novi domovini sprejmite vse, kar je dobrega, in mnogo tega boste našli in boste tako postali še bolj očiščeni in izklesani,

MOLIMO ZA SOVRAŽNIKE!

Za tiste pa, ki so povzročili, da smo morali oditi po svetu, za vse, ki so nas preganjali, za vse, ki so pozabili na svojega Boga, prosimo, da najdejo pot resnice. Jaz sam nisem noben večer pozabil dati blagoslov tudi vsem svojim sovražnikom v domovini. Če imamo mi resnico in nas ona dviga, potem naj ta odpre pot tudi tistim, ki so v zmoti.

BLAGOSLOV!

Iskrena hvala vsem! Ostanimo si prijatelji! Četudi ne vem za vsakega posameznika, nikogar ne zgreši moja misel, ko zjutraj vstanem in ko zvečer legam k počitku. Blagoslavljam vse in prosim Boga za vse vas Njega, ki ve za vsakega od vas in tako moj blagoslov velja vsem, prav vsem.

Radi pomote v tiskarni je v 12. številki "Duhovnega življenja" 1949 večji del gornjega govora izpadel in ga naročnikom tu v celoti objavljamo.

KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE

ni več samo navadni koledar, temveč že prava knjiga, zbornik, saj obsega 256 strani (64 strani več kot lani) ter pomeni prav gotovo osrednjo knjigo slovenskih novonaseljencev, njihovo ogledalo v letu 1949 in napotek v novo leto.

KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE

podaja letos načelne članke, važne za vse slovenske novonaseljence, kakor sta uvodna članka predsednika **dr. Kreka**: Pozdrav in prošnja, in škofa **dr. Rožmana**: Vztrajajmo na pravi poti. Že zaradi teh dveh besed naših najvidnejših predstavnikov pred najširšim svetom, bi moral vsak Slovenec v svetu imeti to važno, da, najvažnejšo slovensko knjigo. Pa so tudi še članki o družini (**dr. Ahčin**), o vzgoji mladine (**dr. Brumen**), o papeževi najnovejši buli (**prelat dr. Odar**), o vstopu na novo celino (**Jože Košiček**).

KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE

nas vodi domov s spominom na kulturne obletnice (**Gerzinič**) in razne može (Slomška, Mahnič, Jeglič, Korošca, Velikonje, Detela, Balantič, bazoviških žrtev itd.) Predvsem pa nas vodi domov s spominom na naše mrtve petih let, ki jim posveča posebne strani.

KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE

je koledar slovenskih naseljencev po vseh celinah zemlje, seveda v prvi vrsti nas v Argentini, kjer se letos z Argentinci vred uvrščamo med slavitelje sanmartinskega leta. Nato se vrste podatki o Slovencih v Argentini, v drugih južnoameriških državah, v U.S.A., Kanadi, Avstraliji in kolikor jih je še v Evropi. Tu dobiš podatke o vsem, kako smo se v letu 1949 naseljevali na vseh kontinentih sveta, ne da bi izgubili stik s skupnostjo.

KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE

združuje tudi lepo skupino slovenskih pesnikov in pisateljev, ki v njem v veliki meri sodelujejo, kot **Kociper, Mauser, Bine Šulinov, Andrej, Korošes, Novak, Gorjanov, Kalin, Janko, Debeljak, Črtomir, Igor** itd. Prinaša tudi pregled dogodkov vseh panog umetnosti.

KOLEDAR SVOBODNE SLOVENIJE

je najbogatejša zbirka slik iz domovine, z naše poti v svet in iz prvih postojank naseljenstva, kjer si postavljajo svoje domove (Načrti ing. Brodnika). Vsak Slovenec v imigraciji naj smatra ta koledar za svojega najzvestejšega spremljevalca.

“LA VIDA ESPIRITUAL”

VICTOR MARTINEZ 50, BUENOS AIRES, ARGENT.

“DUHOVNO ŽIVLJENJE”

Z DVOMESEČNO PRILOGO KATOLIŠKI MISIJONI

CORREO
ARGENTINO
SUC. 19

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560

Uredniki: Hladnik, Lenček, Orehar. Upravnik: Lenček. — Celoletna naročnina 10 pesov, s prilož 18 pesov; v USA 3 dol., s pril. 5; v Kanadi 4 dol., s pril. 7; v Chile 100 p., s pril. 200 p.

